

**UCHWAŁA NR 34.XXXVI.2026
RADY MIEJSKIEJ W DEBRZNIE**

z dnia 29 maja 2026 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno na lata 2026-2032.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 662), w związku z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 278) Rada Miejska w Debrznie, uchwała co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Rewitalizacji Gminy Debrzno na lata 2026-2032, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Debrzna.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej w Debrznie

Adam Łukaszewski

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Debrzno

NA LATA 2026–2032

Debrzno | 2026

SPIS TREŚCI

Założenia gminnego programu rewitalizacji.....	5
Kontekst prawny i definicyjny rewitalizacji.....	5
Geneza i realizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno 2016–2022.....	5
Potrzeba kontynuacji i nowy etap rewitalizacji	5
Zakres terytorialny programu	6
Diagnoza obszaru rewitalizacji	7
Wyznaczenie obszaru rewitalizacji – podsumowanie diagnozy delimitacyjnej.....	7
Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji	7
<i>Ogólna charakterystyka sfery społecznej</i>	<i>7</i>
<i>Problemy występujące w sferze społecznej</i>	<i>10</i>
<i>Potencjały sfery społecznej</i>	<i>18</i>
<i>Potrzeby obszaru rewitalizacji w sferze społecznej</i>	<i>22</i>
<i>Potrzeby wynikające z procesów demograficznych.....</i>	<i>22</i>
<i>Potrzeby w zakresie przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu</i>	<i>22</i>
<i>Potrzeby w zakresie aktywizacji zawodowej mieszkańców.....</i>	<i>22</i>
<i>Potrzeby w zakresie integracji społecznej i wzmacniania kapitału społecznego.....</i>	<i>23</i>
<i>Potrzeby w zakresie rozwoju usług społecznych i infrastruktury społecznej.....</i>	<i>23</i>
<i>Poczucie bezpieczeństwa i ograniczenie przestępczości.....</i>	<i>23</i>
Sfera Gospodarcza.....	24
<i>Problemy sfery gospodarczej na obszarze rewitalizacji.....</i>	<i>24</i>
<i>Potencjały sfery gospodarczej na obszarze rewitalizacji</i>	<i>27</i>
<i>Potrzeby obszaru rewitalizacji w sferze gospodarczej.....</i>	<i>28</i>
Sfera środowiskowa	29
<i>Problemy sfery środowiskowej na obszarze rewitalizacji</i>	<i>29</i>
<i>Potencjał sfery środowiskowej na obszarze rewitalizacji</i>	<i>33</i>
<i>Potrzeby obszaru rewitalizacji w sferze środowiskowej.</i>	<i>35</i>
Sfera funkcjonalno-przestrzenna	36
<i>Problemy sfery przestrzenno-funkcjonalnej na obszarze rewitalizacji.</i>	<i>38</i>
<i>Potencjały sfery funkcjonalno-przestrzennej na obszarze rewitalizacji.....</i>	<i>43</i>
<i>Potrzeby obszaru rewitalizacji w sferze przestrzenno-funkcjonalnej</i>	<i>45</i>
Sfera techniczna	47

<i>Problemy sfery technicznej na obszarze rewitalizacji</i>	47
<i>Potencjały sfery technicznej na obszarze rewitalizacji</i>	51
<i>Potrzeby obszaru rewitalizacji w sferze technicznej</i>	52
Synteza diagnozy	53
Integralność wizji, celów i kierunków działań	65
Uspójniona Wizja obszaru rewitalizacji.....	65
Integracja wizji celów, kierunków działań i przedsięwzięć	66
Przedsięwzięcia rewitalizacyjne	71
Szacunkowe ramy finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno	108
Mechanizmy służące integrowaniu działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych	112
Kompleksowość programu.....	112
Koncentracja programu.....	113
Komplementarność programu	113
<i>Komplementarność problemowa</i>	113
<i>Komplementarność proceduralno-instytucjonalna</i>	127
<i>Komplementarność międzyokresowa</i>	130
<i>Komplementarność przestrzenna</i>	131
<i>Komplementarność źródeł finansowania</i>	133
Zarządzanie Gminnym Programem Rewitalizacji	134
Struktura zarządzania.....	135
<i>Rola Rady Miejskiej w Debrznie</i>	136
<i>Koordinacja procesu rewitalizacji</i>	136
<i>Podmioty realizujące przedsięwzięcia rewitalizacyjne</i>	137
<i>Rola Komitetu Rewitalizacji</i>	137
<i>Monitoring realizacji programu</i>	137
<i>Ewaluacja i aktualizacja programu</i>	137
<i>Schemat zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Debrzno</i>	138
Harmonogram realizacji programu	140
System monitorowania i ewaluacji	141
Procedura monitorowania i oceny realizacji GPR	141
Wskaźniki monitorowania realizacji GPR	142
Ocena stopnia realizacji i aktualności Programu	144

Uspołecznienie procesu monitoringu i ewaluacji	145
Spójność GPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi.....	146
Strategia Rozwoju Gminy Debrzno do roku 2030	146
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021–2028	148
Partycypacja społeczna i interesariusze	150
Partycypacja w przygotowaniu programu	152
<i>Konsultacje społeczne dotyczące wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....</i>	<i>154</i>
<i>Nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych</i>	<i>155</i>
<i>Konsultacje dotyczące zasad działania Komitetu Rewitalizacji.....</i>	<i>155</i>
<i>Konsultacje projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno na lata 2026-2032</i>	<i>155</i>
Włączenie interesariuszy w proces pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji.....	157
<i>Spacer badawczy po obszarze rewitalizacji</i>	<i>157</i>
<i>Badania ankietowe</i>	<i>160</i>
<i>Konsultacje eksperckie.....</i>	<i>160</i>
Partycypacja społeczna na etapie i oceny realizacji programu.....	161
<i>Koordinacja procesu wdrażania GPR</i>	<i>161</i>
<i>Rola Komitetu Rewitalizacji</i>	<i>162</i>
<i>Partycypacja społeczna w procesie monitorowania i oceny programu</i>	<i>163</i>
Włączenie partnerów zgodnie z art. 36 ustawy wdrożeniowej	163
<i>Partnerzy społeczni i organizacje społeczeństwa obywatelskiego</i>	<i>164</i>
<i>Partnerzy instytucjonalni i publiczni</i>	<i>165</i>
<i>Partnerzy gospodarczy.....</i>	<i>166</i>
<i>Włączenie partnerów w proces przygotowania programu</i>	<i>166</i>
<i>Rola partnerów społeczno-gospodarczych na etapie wdrażania programu</i>	<i>167</i>
Realizacja GPR w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego.....	168
Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	169
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.....	169
Plan ogólny.....	169
Miejscowy plan rewitalizacji	171
Specjalna Strefa Rewitalizacji.....	171

Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminnym i o zmianie kodeksu cywilnego.....	171
Spis tabel.....	172
Spis wykresów	173
Spis zdjęć	173
Spis rysunków	174

ZAŁOŻENIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

KONTEKST PRAWNY I DEFINICYJNY REWITALIZACJI

Rewitalizacja, zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, jest procesem wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez zintegrowane działania na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i gospodarki, prowadzone w sposób zaplanowany i skoncentrowany terytorialnie. Oznacza to, że rewitalizacja nie jest pojedynczym przedsięwzięciem inwestycyjnym, lecz wieloletnim procesem przemian społecznych i funkcjonalnych.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Debrzno został opracowany zgodnie z ustawą o rewitalizacji, ustawą o samorządzie gminnym oraz ustawą z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027. Dokument spełnia również wymogi strategii terytorialnej (IIT), umożliwiając aplikowanie o środki w nowej perspektywie finansowej UE.

GENEZA I REALIZACJA LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY DEBRZNO 2016–2022

Pierwszym dokumentem kompleksowo regulującym działania rewitalizacyjne w gminie był Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Debrzno na lata 2016–2022. Program został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej i stanowił odpowiedź na koncentrację negatywnych zjawisk społecznych zidentyfikowanych w południowej części miasta, obejmującej historyczne centrum.

LPR określał cel główny polegający na ograniczeniu skali negatywnych zjawisk społecznych oraz poprawie jakości przestrzeni publicznej poprzez działania infrastrukturalne i społeczne. W ramach programu realizowano projekty dotyczące modernizacji przestrzeni miejskich, wsparcia aktywizacji mieszkańców, integracji społecznej oraz poprawy stanu technicznego wybranych obiektów.

Obszar rewitalizacji w latach 2016–2022 obejmował historyczne śródmieście Debrzno, zamieszkiwane przez niewielki, lecz istotny społecznie odsetek mieszkańców gminy. Zrealizowane przedsięwzięcia przyczyniły się do poprawy estetyki przestrzeni publicznych, zwiększenia dostępności infrastruktury społecznej oraz wzmocnienia lokalnej tożsamości.

Ewaluacja efektów LPR wskazała jednak, że mimo poprawy infrastrukturalnej na obszarze rewitalizacji nadal utrzymują się problemy o charakterze społecznym, w tym problemy wychowawcze, zjawiska związane z dysfunkcjami rodzin, niska aktywność społeczna oraz niekorzystne trendy demograficzne. Doświadczenia te stały się punktem wyjścia do opracowania nowego Gminnego Programu Rewitalizacji.

POTRZEBA KONTYNUACJI I NOWY ETAP REWITALIZACJI

Wraz z zakończeniem okresu przejściowego dla programów pozaustawowych, od 1 stycznia 2024 r. prowadzenie rewitalizacji możliwe jest wyłącznie w oparciu o GPR

sporządzony zgodnie z ustawą o rewitalizacji. Nowy dokument stanowi kontynuację wcześniejszych działań, jednak w większym stopniu koncentruje się na zmianach przestrzeni, odbudowie kapitału społecznego i długofalowej aktywizacji mieszkańców. Gminny Program Rewitalizacji Gminy Debrzno na lata 2026-2032 obejmuje swoim zasięgiem większy obszar niż w przypadku Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno. Zmiana ta podyktowana jest analizą połączeń funkcjonalnych poszczególnych części miasta i doświadczeń zebranych w okresie, w którym realizowany był Lokalny Program Rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Debrzno opiera się na zasadach kompleksowości, koncentracji terytorialnej, partycypacji oraz komplementarności działań. Integruje interwencje społeczne, inwestycyjne i środowiskowe w celu trwałej redukcji lub zmniejszenia negatywnych zjawisk i degradacji obszaru rewitalizacji.

ZAKRES TERYTORIALNY PROGRAMU

Zakres terytorialny Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno na lata 2026–2032 obejmuje obszar rewitalizacji wyznaczony uchwałą Rady Miejskiej w Debrznie na podstawie przeprowadzonej diagnozy delimitacyjnej. Obszar ten został wskazany jako część obszaru zdegradowanego, na której koncentrują się negatywne zjawiska społeczne oraz problemy w innych sferach funkcjonowania przestrzeni miejskiej.

Obszar rewitalizacji obejmuje centralną część miasta Debrzno – historyczne śródmieście wraz z najważniejszymi przestrzeniami publicznymi i obiektami o znaczeniu społecznym, usługowym i kulturowym. Jest to przestrzeń o kluczowym znaczeniu dla funkcjonowania całej gminy, w której koncentrują się funkcje administracyjne, edukacyjne, usługowe oraz mieszkaniowe. Jednocześnie jest to obszar, na którym zidentyfikowano kumulację problemów społecznych, przestrzennych i technicznych wymagających podjęcia skoordynowanych działań rewitalizacyjnych. Obszar całej gminy obejmuje 22326,59 ha. Wyznaczony obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji obejmuje powierzchnię 34,03 ha, co stanowi około 0,15% powierzchni całej gminy Debrzno. Na jego terenie zamieszkuje 811 mieszkańców, co odpowiada około 9,7% ogólnej liczby mieszkańców gminy, która w 2024 roku wynosiła 8 404 osoby. Wielkość obszaru rewitalizacji oraz liczba zamieszkującej go ludności spełniają wymagania określone w art. 10 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, zgodnie z którymi obszar rewitalizacji nie może przekraczać 20% powierzchni gminy ani obejmować więcej niż 30% jej mieszkańców.

Koncentracja działań rewitalizacyjnych na stosunkowo niewielkim obszarze ma na celu zapewnienie większej skuteczności interwencji oraz umożliwienie osiągnięcia widocznych efektów przestrzennych i społecznych. Dzięki temu możliwe jest prowadzenie działań w sposób kompleksowy oraz wzajemne wzmacnianie się przedsięwzięć infrastrukturalnych, społecznych i gospodarczych realizowanych w ramach programu. Gminny Program Rewitalizacji odnosi się bezpośrednio do obszaru rewitalizacji, jednak rezultaty podejmowanych działań będą oddziaływać szerzej – wpływając na poprawę

funkcjonowania całego miasta Debrzno oraz podnosząc jakość życia mieszkańców całej gminy.

DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

WYZNACZENIE OBSZARU REWITALIZACJI – PODSUMOWANIE DIAGNOZY DELIMITACYJNEJ

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji zostało dokonane w oparciu o analizy, których wyniki zostały zamieszczone w dokumencie delimitacyjnym przeprowadzone w oparciu o analizę pięciu sfer problemowych: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej i technicznej. Delimitacja została oparta gmina Debrzno została podzielona na 23 jednostki analityczne, co umożliwiło porównanie intensywności negatywnych zjawisk w poszczególnych częściach miasta i sołectwach. Podziały gminy na jednostki analityczne, w dużej części nawiązuje do podziału dokonanego na potrzeby opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno (LPR). Analiza naturalnych podziałów występujących na terenie miasta spowodowała, że podjęto decyzje o podziale przestrzeni gminy na szereg przestrzennych jednostek pseudonaturalnych. Granice tych jednostek przestrzennych nawiązują do specyficznych dla Debrzno układów osadniczych oraz granic naturalnych. W trakcie podziału gminy Debrzno na jednostki analityczne wykorzystano kilka kryteriów podziału. Pierwszym jest kryterium administracyjne, które wykorzystano zwłaszcza na obszarach wiejskich. Tereny znajdujące się poza miastem zostały podzielone na jednostki urbanistyczne w oparciu o granice sołectw. Na terenie samego miasta wykorzystano fizjonomiczne kryteria podziału (takie jak charakter i rodzaj zabudowy), kryteria historyczne (strefy miasta takie jak centrum czy strefa podmiejska), kryteria morfologiczne (układ przestrzenny) oraz kryteria funkcjonalno-przestrzenne, które sprowadzają się do kategorii użytkowania terenu. Te ostatnie kryteria spowodowały modyfikację części wyznaczonych jednostek na terenie miasta (w odniesieniu do wcześniejszych podziałów dokonanych na etapie tworzenia LPR).

Analiza danych wykazała koncentrację negatywnych zjawisk w centralnej części miasta Debrzno – w obszarze historycznego śródmieścia. Granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji zostały wyznaczone zgodnie z kryteriami art. 9 ustawy o rewitalizacji. Wyznaczony obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji obejmuje 34,03 ha, co stanowi 0,15% powierzchni całej gminy. Na jego terenie zamieszkuje 811 mieszkańców, co odpowiada ok. 9,7% ogólnej liczby mieszkańców gminy Debrzno. Wyznaczony obszar, stanowi jednocześnie rdzeń funkcjonalny miasta i spełnia wymogi ustawowe w zakresie powierzchni oraz liczby mieszkańców.

SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

Ogólna charakterystyka sfery społecznej

Procesy demograficzne zachodzące w całej gminie Debrzno znajdują swoje odzwierciedlenie także na obszarze rewitalizacji. W 2024 roku w granicach obszaru

mieszkało 811 osób, co stanowiło 9,66% wszystkich mieszkańców gminy. Liczba mieszkańców tego terenu nie spadła znacząco w ostatnich latach. W odróżnieniu do całego obszaru gminy Debrzno można w tym przypadku mówić o utrzymującym się trendzie.

Tabela 1. Liczba mieszkańców gminy Debrzno i obszaru rewitalizacji

Zmiany liczby ludności ogółem	2022	2023	2024
Obszar rewitalizacji	813	811	811
Liczba mieszkańców gminy Debrzno	8630	8505	8404

Źródło: Dane UM w Debrznie

Warto zaznaczyć, że teren ten zajmuje jedynie 0,15% powierzchni całej gminy i w wyniku koncentracji liczby mieszkańców na tym obszarze możemy mówić o relatywnie wysokim wskaźniku gęstości zaludnienia, który w 2014 roku wyniósł 2383 osoby na km². Dla porównania wartość dla całej gminy Debrzno wyniosła 37,47 osoby na km². Gęstość zaludnienia na obszarze śródmieścia jest więc ponad 63-krotnie wyższa niż średnia wartość dla całej gminy Debrzno. Taki stan rzeczy ma miejsce mimo faktu, że tylko część obszaru rewitalizacji jest zurbanizowana, ponieważ znaczący udział w powierzchni mają tereny zielone.

Niewielkie zmiany liczby mieszkańców obszaru rewitalizacji nie oznaczają braku zmian w strukturze demograficznej. Zarówno przyrost naturalny, jak i zmiana liczby mieszkańców wynikająca z ruchów migracyjnych mają miejsce. W przypadku bilansu urodzeń i zgonów mamy do czynienia ze zmianami liczby mieszkańców, które powinny prowadzić do spadków.

Tabela 2. Urodzenia i zgony na obszarze rewitalizacji

Zmiany liczby ludności – przyrost naturalny	2022	2023	2024
Liczba urodzeń na obszarze rewitalizacji	2	5	2
Liczba zgonów na terenie rewitalizacji	13	12	10
Zmiana liczby mieszkańców	-11	-7	-8

Źródło: Dane UM w Debrznie

Zmiany te jednak są rekompensowane ruchami migracyjnymi, których bilans na obszarze rewitalizacji jest dodatni. W kontekście danych dotyczących migracji agregowanych na poziomie całej gminy jest to obserwacja znacząco odbiegająca od normy. Bilans migracji dla całej gminy jest bowiem od lat ujemny.

Tabela 3. Bilans migracyjny na terenie gminy Debrzno

Zmiany liczby ludności – migracje	2022	2023	2024
Napływ mieszkańców na teren gminy Debrzno	74	56	86
Odływ mieszkańców z terenu gminy Debrzno	181	117	178
Zmiana liczby mieszkańców	-107	-61	-92

Źródło: Dane UM w Debrznie

Chociaż ogólny bilans demograficzny dla obszaru rewitalizacji utrzymuje się na stałym poziomie, to ujemny przyrost naturalny częściowo wskazuje także na problemy, które prowadzą do zmian w strukturze wieku mieszkańców. Dane dotyczące struktury wieku mieszkańców na obszarze rewitalizacji pokazują, że systematycznie rośnie liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym i chociaż ich procentowy udział w całej populacji jest niższy niż w przypadku danych dla całej gminy Debrzno, to trend jest podobny. Co szczególnie istotne, rosnąca liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym idzie w parze z malejącą liczbą mieszkańców w wieku produkcyjnym. Znaczącym zmianom nie ulega jedynie liczba osób w wieku przedprodukcyjnym.

Tabela 4. Struktura ludności na obszarze rewitalizacji

Struktura ludności na obszarze rewitalizacji	2022	2023	2024
Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	212	213	209
Liczba osób w wieku produkcyjnym	460	456	451
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	141	142	151
Udział % osób w wieku przedprodukcyjnym	26,1	26,3	25,77
Udział % osób w wieku produkcyjnym	56,6	56,2	55,61
Udział % osób w wieku poprodukcyjnym	17,3	17,5	18,62

Źródło: Dane UM w Debrznie

Struktura ludności na obszarze rewitalizacji odbiega od wartości wskaźników charakteryzujących teren całej gminy. Niekorzystne trendy demograficzne mają inną skalę i charakterystykę. Na terenie obszaru rewitalizacji zdecydowanie wyższy jest udział osób w wieku przedprodukcyjnym, bo w 2024 roku wynosi on 25,77%.

Tabela 5. Struktura wieku mieszkańców obszaru rewitalizacji

Struktura ludności na obszarze gminy Debrzno	2022	2023	2024
Udział % osób w wieku przedprodukcyjnym	15,70	15,30	14,69
Udział % osób w wieku produkcyjnym	62,28	62,35	61,46
Udział % osób w wieku poprodukcyjnym	22,02	22,95	23,84

Źródło: Dane UM w Debrznie

Specyfika obszaru rewitalizacji wynika częściowo z faktu, że tylko na tym obszarze w ostatnich latach realizowane były inwestycje mieszkaniowe. W okolicach rynku budowano bowiem zarówno mieszkania komunalne jak i realizowane były inwestycje deweloperskie. Większy dostęp do mieszkań mógł wpłynąć na kształt struktury wieku mieszkańców. Biorąc pod uwagę duży potencjał odtworzeniowy nieistniejącej zabudowy (relatywnie liczne niezabudowane działki) można założyć, że struktura wieku mieszkańców obszaru rewitalizacji będzie ulegać dalszym zmianom.

Obszar rewitalizacji cechuje się niekorzystną strukturą demograficzną, rosnącym udziałem osób w wieku poprodukcyjnym oraz relatywnie niższym udziałem osób młodych. Proces starzenia się populacji wpływa na ograniczenie aktywności ekonomicznej i społecznej. W kontekście obecnych i pogłębiających się w przyszłości wyzwań demograficznych należy założyć, że działania rewitalizacyjne powinny z jednej strony dążyć do odtwarzania nieistniejącej zabudowy, a z drugiej – do coraz wyraźniejszego dostosowywania przestrzeni do potrzeb osób starszych, czyli kategorii mieszkańców wykazującej największy potencjał wzrostu.

Problemy występujące w sferze społecznej

Niekorzystne trendy demograficzne nie są jedynym problemem społecznym na obszarze rewitalizacji. W centrum Debrzno odnotowuje się wiele problemów społecznych, których natężenie jest większe niż średnia wartość dla gminy. W trakcie diagnozy delimitacyjnej przeanalizowano 11 wskaźników, które dotyczyły: bezrobocia, przestępczości, ubóstwa oraz uczestnictwa w kulturze. Aż 10 z nich charakteryzują wartości wyższe niż średnia wartość dla obszaru całej gminy Debrzno. Znaczna część wskaźników posiada najwyższą wartość w całej gminie Debrzno.

Tak jak ma to miejsce w przypadku wielu obszarów charakteryzujących się występowaniem negatywnych zjawisk w sferze społecznej, tak i w przypadku obszaru rewitalizacji wyznaczonego na terenie Debrzno najbardziej dotkliwym problemem jest szeroko pojęta zła sytuacja materialna. W analizie danych przejawia się ona zarówno w poziomie bezrobocia, jak i w wskaźnikach wskazujących na ponadprzeciętne korzystanie, jak i do wskaźników sugerujących nadmierne korzystanie przez mieszkańców

z różnorodnych form pomocowych. Osoby będące w trudnej sytuacji życiowej bardzo często korzystają równocześnie z różnych form wsparcia. Ogólna liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na obszarze rewitalizacji wyniosła w 2025 roku 78 osób. Liczba osób korzystających z różnorodnych form pomocy wzrosła w ostatnich latach z 68 osób w roku 2022 do 78 osób w roku 2024. Warto zaznaczyć, że rosnąca liczba osób korzystających z pomocy społecznej nie jest powiązana z liczbą rodzin korzystających z tej pomocy. Wartość tego wskaźnika w 2024 roku wyniosła 29 i nie zmieniła się w porównaniu z rokiem 2022. Analizując formy wsparcia rodzin należy zauważyć, że bardzo liczną grupę stanowią rodziny korzystające z dodatków mieszkaniowych. Na obszarze rewitalizacji w 2024 roku grupa ta liczyła łącznie 93 rodziny. Jest to najwyższa wartość na terenie całej gminy Debrzno.

Tabela 7. Wskaźniki ubóstwa na terenie rewitalizacji

Wskaźniki związane z problemem ubóstwa	Obszar rewitalizacji	Średnia wartość dla gminy Debrzno
Liczba rodzin zamieszkujących na danym obszarze i pobierających tzw. „dodatek mieszkaniowy”	93	13,22
Łączna kwota wypłaconych „dodatków mieszkaniowych” w przeliczeniu na 100 mieszkańców	40 720,00 zł	8324,72
Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców	10,23	5,97
Wielkość zasiłków pomocy rodzinie w przeliczeniu na rodzinę	4 265,72 zł	4217,64

Źródło: Dane UM w Debrznie

Najwyższa jest również kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych. Jest ona blisko pięciokrotnie wyższa niż średnia wartość dla całej gminy Debrzno. Natężenie negatywnych zjawisk związanych z ubóstwem na obszarze rewitalizacji jest duże i nadal narasta. Wzrost ten widoczny jest zarówno w rosnącej liczbie osób korzystających z różnorodnych form wsparcia, jak i w zwiększającej się liczbie rodzin pobierających dodatki mieszkaniowe oraz w rosnącej wartości zasiłków pomocy społecznej w przeliczeniu na rodzinę.

Tabela 6. Natężenie form wsparcia skierowanych do mieszkańców

Korzystanie z pomocy społecznej na obszarze rewitalizacji	2022	2023	2024
Liczba rodzin korzystających z zasiłków pomocy społecznej	29	28	29
Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej	68	63	78

Liczba rodzin pobierających dodatek mieszkaniowy	66	78	93
Wielkość zasiłków pomocy w przeliczeniu na rodzinę w zł	1387,75	2446,89	2612,72
Liczba rodzin zamieszkujących na danym obszarze, dla których założono tzw. "niebieską kartę"	2	1	2

Źródło: Dane UM w Debrznie

Dużym problemem na obszarze rewitalizacji jest koncentracja osób otrzymujących świadczenia opieki społecznej z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Jednym z głównych czynników przyczyniających się do pojawiania się złej sytuacji finansowej jest oczywiście utrata pracy. Przez wiele lat zjawisko bezrobocia było bardzo dużym problemem na terenie całej gminy. Chociaż w ostatnim okresie jego natężenie się zmniejsza, to należy zauważyć, że na obszarze rewitalizacji taki kierunek zmian nie jest zbyt widoczny. Co prawda wskaźniki bezrobocia nie są bardzo wysokie, ale warto zauważyć, że liczba osób bezrobotnych nie ulega dużym wahaniom.

Tabela 7. Wskaźniki bezrobocia na obszarze rewitalizacji w przeliczeniu na 1000 mieszkańców

Wskaźniki bezrobocia w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	2021	2022	2023	2024
Ogólna liczba osób długotrwale bezrobotna zarejestrowana Powiatowym Urzędzie Pracy	40	19	18	19
Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem wyższym	2	2	0	2
Liczba osób bezrobotnych do 30 roku życia	11	8	6	8
Liczba osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej	20	17	19	17

Źródło: Dane UM w Debrznie

W przypadku niektórych kategorii wartości wskaźników dla obszaru śródmieścia są wyższe niż średnia wartość dla całej gminy Debrzno. Tak jest np. w przypadku liczby osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym lub poniżej. Dane obrazują wskazują więc że profil osób bezrobotnych wskazuje na powszechny brak wykształcenia i wysokich kwalifikacji.

Problemy o charakterze materialnym często związane są także ze współwystępowaniem innych negatywnych zjawisk. Na obszarze śródmieścia od lat systematycznie pojawia się problem przemocy domowej, który w skrajnych przypadkach uwidacznia się w postaci zakładanych tzw. „Niebieskich Kart”.

Tabela 8. Wszczęte procedury „Niebieskiej karty” na obszarze rewitalizacji

Wszczęte procedury „Niebieskiej Karty”	2022	2023	2024
Liczba rodzin zamieszkujących na danym obszarze, dla których założono tzw. "Niebieską Kartę"	2	1	2

Źródło: Dane UM w Debrznie

Na obszarze rewitalizacji zauważalne jest występowanie problemów w funkcjonowaniu części rodzin, które mają charakter społeczny i wychowawczy. Należy podkreślić, że trudności te nie zawsze znajdują odzwierciedlenie w formalnych procedurach, takich jak „Niebieska Karta”. Problemy związane z przemocą domową, nadużywaniem alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych, a także trudnościami wychowawczymi często pozostają poza tym systemem, mimo że mają istotny wpływ na codzienne funkcjonowanie rodzin oraz rozwój dzieci i młodzieży.

Skala problemów widoczna jest m.in. w liczbie rodzin objętych wsparciem instytucjonalnym. Znaczna część gospodarstw domowych korzysta z pomocy asystenta rodziny, a w niektórych przypadkach nad funkcjonowaniem rodziny sprawowany jest również nadzór kuratora sądowego. Porównanie intensywności wsparcia na obszarze rewitalizacji z sytuacją na obszarze całej gminy obrazuje, że śródmieście jest miejscem kumulowania się problemów rodzin. W przeliczeniu na 100 mieszkańców liczba rodzin objętych nadzorem kuratorskim wynosi na obszarze rewitalizacji 6,16 (dla porównania na terenie całej gminy jest to 2,73). Wartość wskaźnika obrazującego liczbę rodzin objętych opieką asystenta rodziny na 1000 mieszkańców wskazuje na jeszcze większą dysproporcję. W tym przypadku wartość dla obszaru rewitalizacji wynosi 8,63/1000 mieszkańców, a w przypadku obszaru gminy Debrzno zaledwie 2,26/1000 mieszkańców. Wskazuje to jednoznacznie na potrzebę prowadzenia działań wspierających rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz wzmocnienia systemu wsparcia społecznego na obszarze rewitalizacji.

Tabela 9. Rodziny objęte nadzorem kuratorskim oraz opieką asystenta rodziny

Problemy rodzin na obszarze rewitalizacji	Obszar rewitalizacji	Gmina Debrzno
Liczba rodzin objętych nadzorem kuratorskim	5	23
Liczba rodzin objętych nadzorem kuratorskim na 1000 mieszkańców	6,16	2,73
Liczba rodzin objętych opieką asystenta rodziny	7	19
Liczba rodzin objętych opieką asystenta rodziny na 1000 mieszkańców	8,63	2,26

Źródło: Dane UM w Debrznie

Do listy problemów społecznych występujących na obszarze rewitalizacji należy dołączyć również problem przestępczości, który jest zjawiskiem bardzo widocznym. Po pierwsze liczba przestępstw popełnionych na obszarze rewitalizacji na 100 mieszkańców jest zdecydowanie wyższa niż średnia wartość dla całej gminy Debrzno.

Tabela 10. Liczba przestępstw na obszarze rewitalizacji i na obszarze gminy w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Liczba przestępstw w przeliczeniu na 100 mieszkańców	2024
Obszar rewitalizacji	1,5
Gmina Debrzno	0,94

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji

Wartość ta nie maleje też znacząco w ostatnich latach, bo liczba przestępstw odnotowanych w latach 2021-2024 waha się od 8 do 13.

Tabela 11. Przestępstwa popełnione na obszarze rewitalizacji w latach 2021–2024

Przestępstwa popełnione na obszarze rewitalizacji	2021	2022	2023	2024
Liczba przestępstw na terenie rewitalizacji	9	8	13	9

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji

Problem przestępczości często sprowadza się jednak do mniejszych wykroczeń, które kończą się interwencjami policyjnymi. W 2024 roku średnia liczba interwencji przypadających na 100 mieszkańców wyniosła 34,8. Dla porównania, wartość tego wskaźnika dla obszaru całej gminy wyniosła 12,85/100 osób. Natężenie tego zjawiska na obszarze rewitalizacji jest więc bardzo widoczne. Problem bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji był też kilkakrotnie poruszany w trakcie konsultacji społecznych. Mieszkańcy wskazywali newralgiczne miejsca, które nie są objęte monitoringiem wizyjnym, lub które stanowią miejsca.

Tabela 12. Liczba interwencji policyjnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców

Liczba interwencji policyjnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	2024
Obszar rewitalizacji	34,8
Gmina Debrzno	12,85

Źródło: Dane Komendy Powiatowej Policji

Analiza liczby projektów zgłaszanych do budżetu obywatelskiego wskazuje na relatywnie niską aktywność społeczną mieszkańców obszaru rewitalizacji. W latach 2021–2025 do realizacji na obszarze rewitalizacji zgłaszano średnio 1 projekt, podczas gdy w skali całej gminy liczba zgłoszeń była wyraźnie wyższa (od 5 do 12 projektów rocznie). Oznacza to, że udział projektów pochodzących z obszaru rewitalizacji stanowi jedynie niewielką część wszystkich inicjatyw zgłaszanych przez mieszkańców gminy. Biorąc pod uwagę gęstość zaludnienia obszaru, kumulację instytucji publicznych i funkcje usługowo-handlowe, to

bardzo mała liczba. Dodatkowo należy podkreślić, że część zgłoszonych projektów nie była efektem oddolnej aktywności szerokiej grupy mieszkańców, lecz wynikała z zaangażowania społeczności szkolnej lub projektów zgłoszonych przez instytucje publiczne (np. biblioteka). Około połowa projektów zgłoszonych do realizacji na obszarze rewitalizacji została przygotowana z inicjatywy szkoły podstawowej funkcjonującej na tym terenie. Wskazuje to, że poziom aktywności obywatelskiej wśród pozostałych mieszkańców obszaru jest ograniczony, a inicjatywy społeczne koncentrują się wokół pojedynczych instytucji, zamiast wynikać z szerokiej mobilizacji lokalnej społeczności.

Tabela 13. Projekty zgłoszone do Debrzeńskiego Budżetu Obywatelskiego w latach 2021-2025

Projekty zgłoszone do budżetu obywatelskiego (wg roku zgłoszenia)	2021	2022	2023	2024	2025
Obszar rewitalizacji	1	0	1	2	1
Gmina Debrzno	11	5	11	12	9

Źródło: Dane UM w Debrznie

Pochylając się nad problemem oddolnej aktywności społecznej należy zauważyć, że w skali całej gminy Debrzno, na obszarze rewitalizacji swoją siedzibę ma relatywnie niewiele organizacji pozarządowych.

Tabela 14. Organizacje społeczne na obszarze rewitalizacji

Rodzaj Organizacji	Obszar rewitalizacji			W gminie Debrzno		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Kluby sportowe	1	1	1	1	1	0
Uczniowskie kluby sportowe	0	0	0	0	0	0
Fundacje/zrzeszenia/koła	1	1	1	4	3	3
Ochotnicze Straże Pożarne	0	0	0	5	5	5
Stowarzyszenia zwykłe	1	1	1	11	12	12
Razem	3	3	3	21	21	20

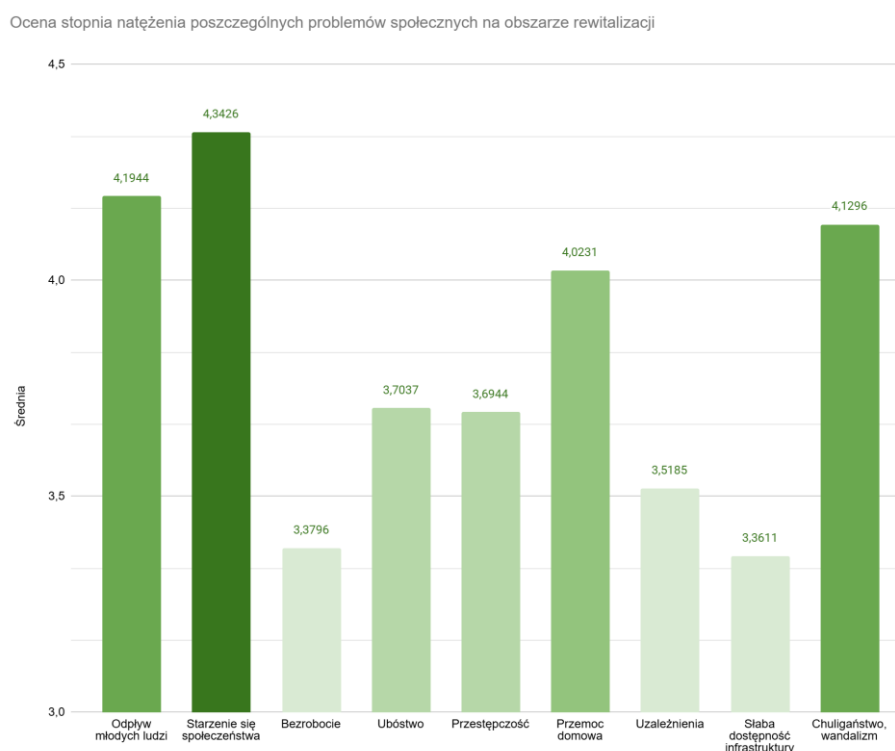
Źródło: Dane UM w Debrznie

W trakcie konsultacji (a zwłaszcza spaceru badawczego) mieszkańcy zwracali uwagę na fakt, że po pierwsze wiele z organizacji mających siedziby w innych obszarach miasta i gminy działa na obszarze rewitalizacji, ale nieoczywistym problemem może być brak ogólnie dostępnej przestrzeni, z której mogłyby korzystać organizacje społeczne na obszarze rewitalizacji. Takiej przestrzeni nie oferuje bowiem ani Centrum Kultury, Sportu i Turystyki, które cierpi na ciągłe braki wolnych pomieszczeń (pełni funkcje usługowe dla obszaru całego miasta), ani Szkoła Podstawowa im. Polskich Noblistów, ani obiekty takie jak Centrum Usług Społecznych.

Natężenie występowania problemów społecznych na obszarze rewitalizacji znajduje swoje odzwierciedlenie także w przeprowadzonych konsultacjach. Badania społeczne

zrealizowane na potrzeby pogłębionych analiz obszaru w dużej części potwierdzają przeprowadzone analizy danych statystycznych i danych zastanych¹. Respondenci poproszeni do udziału w badaniu zadano pytanie o ich subiektywną ocenę występowania różnych negatywnych zjawisk na obszarze rewitalizacji. Osoby biorące udział w badaniu mogły dokonać oceny na pięciostopniowej skali, gdzie „1” oznaczało małe natężenie występowania danego zjawiska a ocena „5” bardzo duże natężenie. Zestawienie średnich ocen ośmiu problemów pokazuje, że w oczach mieszkańców szczególnym problemem jest zwłaszcza problem starzenia się społeczności (średnia 4,34), odpływ młodych mieszkańców (średnia 4,19) oraz zjawisko chuligaństwa i wandalizmu (średnia 4,12). Za bardzo duży problem uznano także przemoc domową (średnia 4,02) oraz występowanie zjawiska ubóstwa (średnia 3,70) i przestępczości (średnia 3,69).

Wykres 1. Ocena stopnia występowania poszczególnych problemów społecznych

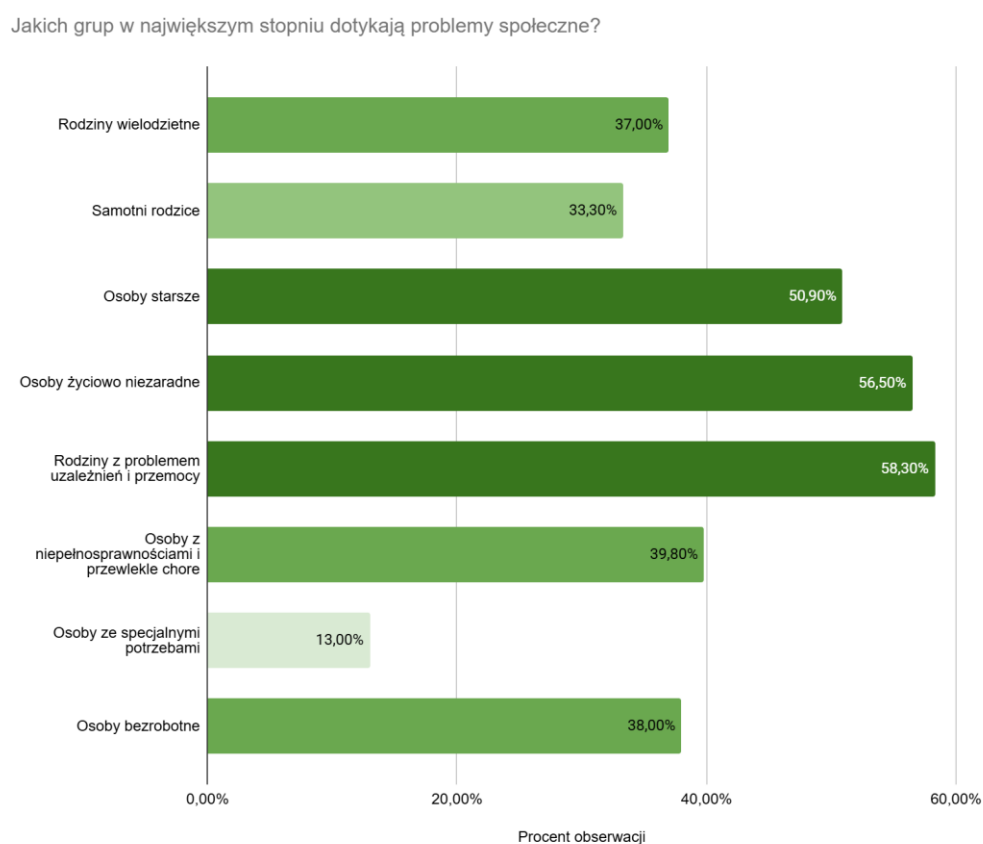

Źródło: Badania Ankiety

¹ Na potrzeby pogłębionych analiz obszaru rewitalizacji w sferze społecznej, technicznej, funkcjonalno-przestrzennej, środowiskowej i gospodarczej na obszarze Debrzna przeprowadzono ilościowe badania społeczne. Aby zwiększyć dostępność udziału w badaniu i dotrzeć do jak największej liczby interesariuszy, na etapie realizacji badań ankietowych skorzystano z dwóch metod zbierania danych. Badania przeprowadzono przy pomocy metody CAWI (*Computer Assisted Web Interview*) oraz przy pomocy metody PAPI (*Paper and Pencil Interview*). Łącznie przeprowadzono 108 wywiadów kwestionariuszowych.

Bardzo ważnym wskazaniem w trakcie badań była również ocena obciążenia poszczególnych grup społecznych występowaniem problemów społecznych. Według mieszkańców biorących udział w badaniu ankietowym problemy społeczne w największym stopniu dotyczą rodzin z problemami uzależnień i przemocy. Na tę grupę społeczną wskazało aż 58,3 % osób biorących udział w badaniu.² Bardzo dużo respondentów wskazało również osoby życiowo niezaradne (56,5%) oraz osoby starsze (50,09%). Blisko 40% osób badanych uznało, że grupą, którą szczególnie dotyczą problemy o charakterze społecznym są osoby z niepełnosprawnościami i osoby przewlekle chore. Relatywnie dużo respondentów wskazało także rodziny wielodzietne (37%) oraz rodziców samotnie wychowujących dzieci (33,3%).

Wykres 2. Grupy, które w największym stopniu dotyczą problemy społeczne.

Źródło: Badania Ankietowe

Większość zdiagnozowanych negatywnych zjawisk ma charakter długotrwały i systematycznie prowadzi do marginalizacji części mieszkańców. Kumulacja

² Respondenci biorący udział w badaniu mogli udzielić kilku odpowiedzi (czyli wskazać kilka zagrożonych grup). Prezentowane wyniki badań są zatem wskazaniem % obserwacji, czyli wskazaniem odsetka wszystkich osób udzielających odpowiedzi, które dokonały danego wskazania, a nie odsetkiem wszystkich wskazań.

różnorodnych problemów występuje mimo wielu potencjałów obszaru i podjętych wcześniej działań mających minimalizować ich występowanie.

Potencjały sfery społecznej

Jak wcześniej wskazano, obszar rewitalizacji charakteryzuje się dużym natężeniem różnorodnych problemów społecznych. Położenie obszaru i jego charakterystyka wskazują jednak również na wiele lokalnych potencjałów, które mogą zostać wykorzystane przy planowaniu interwencji rewitalizacyjnych.

Położenie obszaru powoduje, że jednym z największych potencjałów związanych ze sferą społeczną są liczne instytucje publiczne, działające na obszarze rewitalizacji. Są one związane zarówno z administracją, pomocą społeczną, kulturą, edukacją jak i z działalnością społeczną i turystyką. Na obszarze rewitalizacji swoją siedzibę mają następujące instytucje:

- Centrum Usług Społecznych – zarządzany przez Ośrodek Pomocy Społecznej obiekt, który pełni funkcję placówki wsparcia dziennego dla dzieci i rodzin z obszaru rewitalizacji; obiekt położony przy ul. Barlickiego 2 pełni też funkcję miejsca spotkań i działań integracyjnych;
- Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Debrznie - instytucja kultury z siedziba przy ul. Wojska Polskiego 2; miejsce organizacji wielu wydarzeń artystycznych, warsztatów i działań edukacyjnych; w siedzibie CKSiT działają koła zainteresowań, pracownie, Kino za Rogiem, sala widowiskowa oraz Izba Pamięci Garnizonu Lotniczego w Debrznie oraz biblioteka;
- Urząd Miejski w Debrznie – siedziba władz gminy oraz jej centrum administracyjne znajduje się przy ul. Traugutta 2;
- Szkoła Podstawowa im. Polskich Noblistów w Debrznie – jedna z czterech szkół podstawowych oraz największa placówka edukacyjna na terenie gminy Debrzno;
- Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Debrznie – zakład budżetowy zajmujący się zarządzaniem infrastrukturą wodną i kanalizacyjną. Siedziba zakładu znajduje się przy ul. Traugutta 2, ale duża część zarządzanej infrastruktury znajduje się w innych częściach obszaru rewitalizacji – m. in. na terenie Parku Miejskiego.
- W kontekście zdiagnozowanych problemów szczególnie duży potencjał stanowi Centrum Usług Społecznych, które może stanowić zaplecze do prowadzenia działań rewitalizacyjnych o charakterze społecznym.

Zdjęcie 1. Działania prowadzone w budynku CUS

Fot. Archiwum Urzędu Miejskiego

- budynek CUS odpowiedni wyposażony może stanowić duże wsparcie dla rodzin będących w kryzysie i tworzyć warunki do wsparcia tych grup społecznych które są szczególnie narażone na oddziaływanie negatywnych zjawisk; działania społeczne mogą być również projektowane w oparciu o inne miejsca i instytucje, takie jak: Kino za Rogiem, lub pracownie w CKSiT;
- obszar rewitalizacji jest te z miejscem wielu wydarzeń artystycznych i działań integracyjnych; na terenie Parku Miejskiego i Rynku Miejskiego odbywają się koncerty i letnie wydarzenia plenerowe; stanowią one duży potencjał obszaru i przyciągają każdorazowo liczne rzesze mieszkańców innych obszarów gminy oraz gości spoza niej; działania rewitalizacyjne przeprowadzone w ostatnich latach wskazują także na oznaki przywiązania mieszkańców do miejsca, zwieszania dbałości o otaczającą ich przestrzeń oraz budowania oznak aktywności społecznej.

Zdjęcie 2. Wydarzenia artystyczne na płycie Rynku Miejskiego w Debrznie

Fot. Archiwum Urzędu Miejskiego

Duża liczba wydarzeń może stanowić argument do angażowania lokalnej społeczności i zwieszania jej aktywności. Relatywnie mała liczba oddolnych inicjatyw może być jednak spowodowana również brakiem dedykowanej przestrzeni dla grup nieformalnych. Chociaż obszar śródmieścia jest miejscem działań dla wielu podmiotów, to relatywnie niewiele z nich ma swoją siedzibę na tym obszarze. Mimo to należy uznać, że organizacje działające na obszarze stanowią duży potencjał rozwojowy. Należą do nich:

- Stowarzyszenie „Miejski Klub Sportowy”;
- Stowarzyszenie Lokalne Salezjańskiej Organizacji Sportowej „SL SALOS”;
- Związek Emerytów i Rencistów w Debrznie;
- w trakcie prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji powstało także Stowarzyszenie „Debrzeński Uniwersytet Trzeciego Wieku”, które rozpoczyna swoją działalność na terenie Debrzna; warto jednak zauważyć, że część organizacji pozarządowych mających siedziby poza obszarem rewitalizacji prowadzi działania na nim działania;
- Stowarzyszenie „Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno”, które jest największą organizacją pozarządową na obszarze gminy i jedną z największych w regionie; stowarzyszenie zarządza między innymi jednym z największych debrzeńskich zabytków, czyli znajdującą się na obszarze rewitalizacji "Basztą Czarownic" oraz jest organizatorem jednego z najbardziej rozpoznawalnych wydarzeń na terenie śródmieścia, czyli „Wiedźmobrań”;
- Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania Ziemi Człuchowskiej”, które wspiera wiele inicjatyw realizowanych na obszarze rewitalizacji;

- Fundacja Lokalna Grupa Działania „Naszyjnik Północy”;
- Stowarzyszenie Przedsiębiorców Gminy Debrzno.

Bardzo ważnym potencjałem obszaru jest dziedzictwo kulturowe i bardzo bogata historia tej części miasta. Dużą część obszaru rewitalizacji stanowi bowiem średniowieczne miasto lokacyjne, co w naturalny sposób prowadzi do kumulacji różnorodnych śladów przeszłości. Debrzno w średniowieczu było najbardziej wysuniętą na południe strażnicą krzyżacką. To właśnie krzyżackie początki miasta odcisnęły szczególnie silne piętno na jego dalszych dziejach.

Zdjęcie 3. Przykłady dziedzictwa niematerialnego na obszarze rewitalizacji

Fot. Archiwum Urzędu Miejskiego

Przez wieki miasto, które stanowiło ważny punkt pogranicza, przechodziło z rąk do rąk i dzięki temu stało się miejscem skupiającym różnorodne ślady dziedzictwa kulturowego związanego z wpływami polskimi, pruskimi i niemieckimi. Ważnym aspektem funkcjonowania miasta była także liczna diaspora żydowska oraz „mieszkanka” kulturowa, która zbudowała miasto na nowo po zakończeniu II wojny światowej. Na obszarze rewitalizacji znajdują się między innymi wspomniana już wcześniej Izba Pamięci Garnizonu Lotniczego w Debrznie oraz duża ekspozycja wystawiennicza na tzw. „Baszcie Czarownic”, która dokumentuje średniowieczną i nowożytną historię miasta. ślady dziedzictwa kulturowego widoczne są także w przestrzeni miejskiej (np. w postaci murali).

Potrzeby obszaru rewitalizacji w sferze społecznej

Analiza danych wskazuje, że obszar rewitalizacji w Debrznie charakteryzuje się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, które w istotny sposób wpływają na jakość życia mieszkańców oraz ograniczają potencjał rozwojowy tej części miasta. Zidentyfikowane problemy mają charakter wielowymiarowy i obejmują zarówno kwestie demograficzne, jak i społeczne oraz ekonomiczne. Wynikające ze zdiagnozowanych problemów najważniejsze potrzeby rewitalizacyjne wiążą się z kilkoma obszarami:

Potrzeby wynikające z procesów demograficznych

Jednym z najważniejszych wyzwań społecznych jest zmieniająca się struktura demograficzna mieszkańców obszaru rewitalizacji. Dane wskazują na systematyczny wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym oraz jednoczesny spadek liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym. Jednocześnie utrzymuje się ujemny przyrost naturalny, co oznacza, że liczba zgonów przewyższa liczbę urodzeń. Tendencja ta wskazuje na postępujący proces starzenia się społeczności lokalnej oraz ograniczanie potencjału demograficznego obszaru rewitalizacji.

W tej sytuacji kluczową potrzebą staje się dostosowanie przestrzeni miejskiej oraz oferty usług społecznych do potrzeb osób starszych, w tym rozwój infrastruktury opiekuńczej, zdrowotnej i integracyjnej. Jednocześnie istotne jest podejmowanie działań sprzyjających zatrzymywaniu młodych mieszkańców oraz przyciąganiu nowych mieszkańców poprzez poprawę jakości przestrzeni mieszkaniowej i oferty społecznej.

Potrzeby w zakresie przeciwdziałania ubóstwu i wykluczeniu społecznemu

Istotnym problemem społecznym na obszarze rewitalizacji jest relatywnie wysoki poziom ubóstwa oraz duża liczba mieszkańców korzystająca z pomocy społecznej. Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej w ostatnich latach wzrosła, a obszar rewitalizacji charakteryzuje się najwyższym w gminie poziomem korzystania z dodatków mieszkaniowych.

Wskazuje to na koncentrację gospodarstw domowych znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej, które często korzystają z różnych form wsparcia jednocześnie. W związku z tym jednym z kluczowych kierunków działań powinno być wzmacnianie systemu wsparcia społecznego oraz rozwijanie programów aktywizacji społecznej i zawodowej. Szczególnie istotne jest tworzenie programów przeciwdziałania ubóstwu, wsparcia rodzin w trudnej sytuacji życiowej oraz zwiększania samodzielności ekonomicznej mieszkańców.

Potrzeby w zakresie aktywizacji zawodowej mieszkańców

Analiza danych dotyczących rynku pracy wskazuje, że mimo spadku bezrobocia w skali całej gminy, na obszarze rewitalizacji utrzymuje się stosunkowo stabilny poziom osób pozostających bez pracy. Wśród bezrobotnych znaczącą grupę stanowią osoby o niskim poziomie wykształcenia oraz ograniczonych kwalifikacjach zawodowych.

Wskazuje to na potrzebę prowadzenia działań ukierunkowanych na podnoszenie kwalifikacji zawodowych mieszkańców, rozwój programów szkoleniowych oraz wspieranie aktywizacji zawodowej osób pozostających poza rynkiem pracy. Istotne jest również rozwijanie współpracy pomiędzy instytucjami rynku pracy, samorządem lokalnym oraz organizacjami społecznymi w celu zwiększenia skuteczności działań aktywizacyjnych.

Potrzeby w zakresie integracji społecznej i wzmacniania kapitału społecznego

Kolejnym istotnym problemem społecznym jest niska aktywność społeczna części mieszkańców oraz występowanie zjawisk związanych z dysfunkcjami rodzin i problemami wychowawczymi. Wskazują na to m.in. przypadki przemocy domowej oraz funkcjonowanie rodzin objętych procedurą tzw. „Niebieskiej Karty”.

W związku z tym konieczne jest rozwijanie działań ukierunkowanych na integrację społeczną mieszkańców oraz wzmacnianie lokalnego kapitału społecznego. Szczególnie istotne jest wspieranie inicjatyw lokalnych, rozwój oferty kulturalnej i edukacyjnej oraz tworzenie przestrzeni sprzyjających integracji społecznej i budowaniu więzi sąsiedzkich.

Potrzeby w zakresie rozwoju usług społecznych i infrastruktury społecznej

Wyniki diagnozy wskazują również na potrzebę dalszego rozwijania infrastruktury społecznej oraz usług publicznych dostępnych dla mieszkańców obszaru rewitalizacji. Dotyczy to w szczególności infrastruktury wspierającej aktywność społeczną, edukacyjną i kulturalną mieszkańców, a także miejsc sprzyjających integracji społecznej.

Rozwój infrastruktury społecznej powinien być powiązany z działaniami miękkimi, takimi jak programy aktywizacyjne, edukacyjne i integracyjne. Kompleksowe podejście do rewitalizacji społecznej powinno łączyć działania inwestycyjne z działaniami społecznymi, których celem będzie trwałe ograniczenie zjawisk kryzysowych. Ważnym aspektem wydaje się być konieczność stworzenia przestrzeni przeznaczonej dla grup nieformalnych i organizacji pozarządowych.

Poczucie bezpieczeństwa i ograniczenie przestępczości

Duża liczba interwencji policyjnych i wskazywane przez mieszkańców akty wandalizmu wskazują na konieczność zwiększenia poziomu bezpieczeństwa. Jednym z podjętych działań powinna być rozbudowa funkcjonującego już systemu monitoringu wizyjnego.

Realizacja działań odpowiadających na wskazane potrzeby powinna stanowić jeden z najważniejszych elementów procesu rewitalizacji, ponieważ negatywne zjawiska społeczne stanowią główny czynnik degradacji obszaru rewitalizacji. Kompleksowe działania w tej sferze mogą przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców oraz zwiększenia atrakcyjności i funkcjonalności tej części miasta.

SFERA GOSPODARCZA

Sfera gospodarcza obszaru rewitalizacji w Debrznie jest ściśle związana z funkcją śródmiejską tej części miasta. Obszar ten stanowi lokalne centrum usługowo-handlowe, w którym koncentruje się znacząca część działalności gospodarczej funkcjonującej na terenie gminy. Struktura lokalnej gospodarki opiera się przede wszystkim na drobnej przedsiębiorczości, w szczególności jednoosobowych działalnościach gospodarczych, obejmujących głównie sektor usług i handlu. Analiza delimitacyjna wskazuje, że na obszarze rewitalizacji odnotowuje się najwyższy w gminie wskaźnik liczby jednoosobowych działalności gospodarczych w przeliczeniu na liczbę mieszkańców. Oznacza to, że pomimo niewielkiej skali, centrum miasta pełni istotną funkcję gospodarczą w skali całej gminy.

Problemy sfery gospodarczej na obszarze rewitalizacji

Przez lata szczególnie istotna do obszaru rewitalizacji była zwłaszcza funkcja handlowa i funkcja usługowa. Ostatnie lata przynoszą jednak znaczącą zmianę, która objawia się malejącą liczbą podmiotów zarejestrowanych w CEIDG. Co prawda liczba zarejestrowanych podmiotów maleje zarówno na terenie gminy Debrzno, jak i na terenie śródmieścia, ale tempo następowania tej zmiany jest różne.

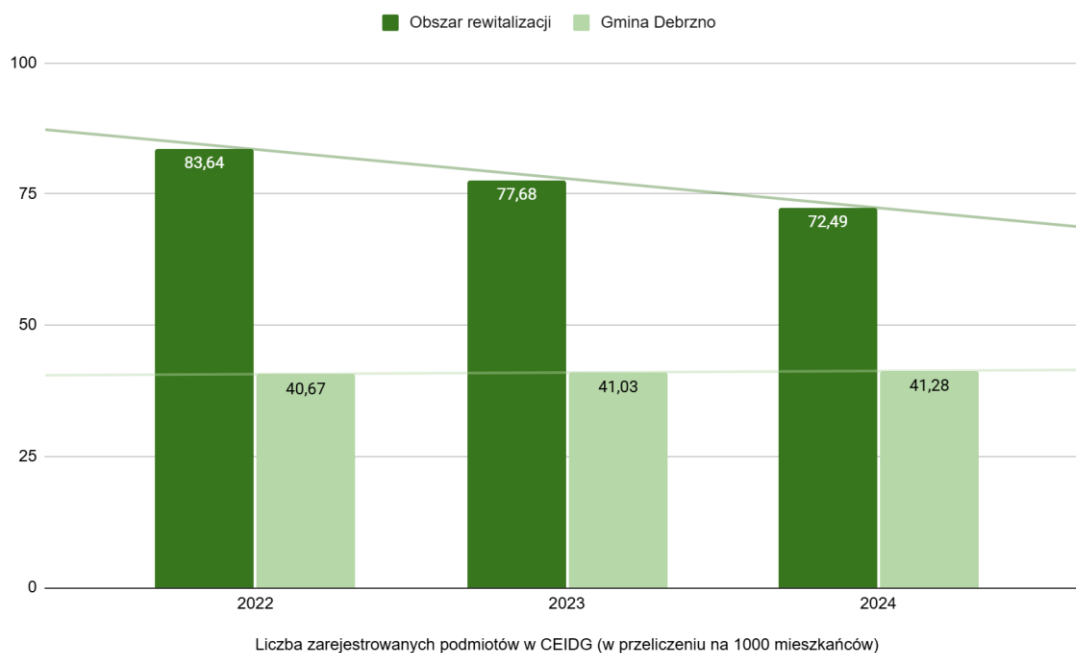
Tabela 15. Liczba podmiotów zarejestrowanych w CEIDG

Liczba zarejestrowanych podmiotów w CEIDG	2022	2023	2024
Obszar rewitalizacji	68	63	59
Gmina Debrzno	351	349	347

Źródło: Dane UM w Debrznie

Warto też zwrócić uwagę na wartości uwzględniające zmieniającą się liczbę mieszkańców. Zmiany liczby podmiotów wpisanych do CEIDG są szczególnie widoczne w wartościach przeliczonych na 1000 mieszkańców. Analiza tych danych pokazuje, że liczba podmiotów działających na obszarze śródmieścia spada zdecydowanie szybciej niż ma to miejsce w przypadku całej gminy Debrzno. W latach 2022–2024 wskaźnik dla obszaru rewitalizacji zmniejszył się z 83,64/1000 mieszkańców do 72,49/1000 mieszkańców. Analogicznie w tym czasie wskaźnik dla całego obszaru gminy delikatnie rośnie: z wartości 40,67/1000 mieszkańców w roku 2022 do 41,28/1000 mieszkańców w roku 2024.

Wykres 3. Zmiana liczby podmiotów zarejestrowanych w CEIDG w latach 2022–2024

Źródło: Dane UM w Debrznie

Od kilku lat można na obszarze śródmieścia zauważyć coraz więcej znikających działalności o charakterze usługowym i handlowym. W pewnym sensie jest to zapewne pokłosie coraz większej ekspansji dużych sieci handlowych. Zjawisko to nie dotyczy jednak jedynie handlu, ale także takich branż jak gastronomia czy usługi. W najstarszej części miasta coraz częstszym zjawiskiem są puste lokale lub często zmieniające się szyldy świadczące o dużej rotacji rodzajów prowadzonej działalności.

Zjawisko małej stabilności funkcjonowania podmiotów gospodarczych na obszarze rewitalizacji jest częściowo powiązane ze zmianami funkcji śródmieścia. Nie można co prawda mówić jeszcze o zanikającej funkcji handlowo-usługowej, ale o jej osłabieniu już na pewno. Zawirowania w tej przestrzeni powiązane są oczywiście również z poruszonym w poprzednim rozdziale problemem bezrobocia. Szczególnie istotne wydają się tu jego przyczyny, wśród których jedną z najbardziej widocznych było niskie wykształcenie.

Zdjęcie 4. Pustostany po lokalach usługowych i handlowych w śródmieściu.

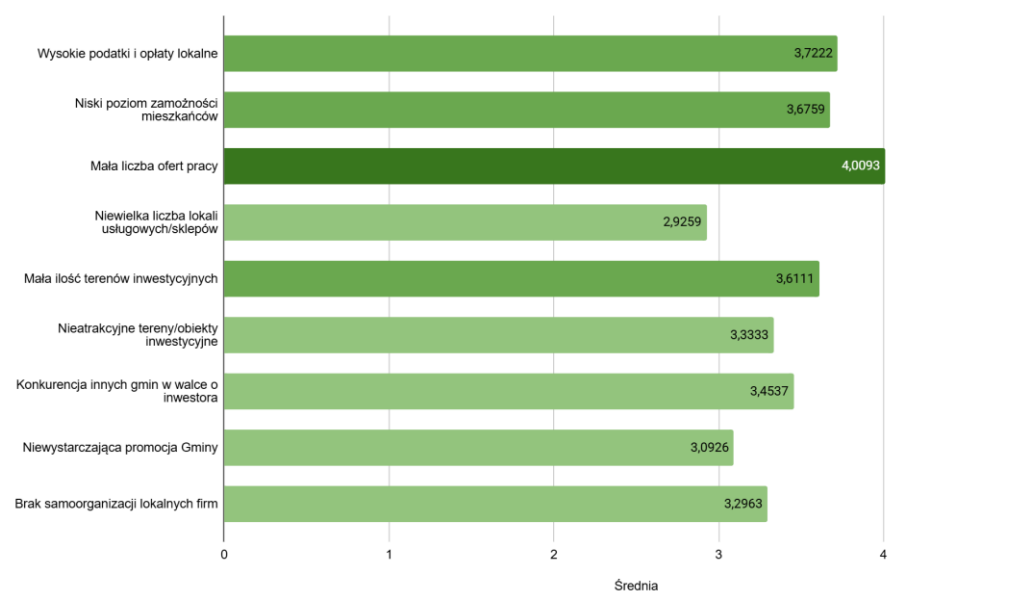

Fot. Archiwum Urzędu Miejskiego

Negatywne tendencje dotyczące aktywności gospodarczej na obszarze rewitalizacji zostały także zauważone w trakcie konsultacji społecznych. Osoby biorące udział w badaniach społecznych wskazały, że największym problemem jest mała liczba ofert pracy (średnia 4,01).

Wykres 4. Problemy gospodarcze wg uczestników badań ankietowych.

Ocena stopnia natężenia występowania poszczególnym problemów gospodarczych na obszarze rewitalizacji.

Źródło: Badania Ankiety

Respondenci wskazali też na wysokie podatki i opłaty lokalne oraz niski poziom zamożności mieszkańców. W trakcie spaceru badawczego podnoszono też kwestie kosztów wynajmu lokali usługowych. Ich dostępność na obszarze nie sprowadza się bowiem tylko do samego faktu ich zajętości, ale też od wysokości czynszów, które zdaniem mieszkańców w wielu przypadkach są po prostu wysokie. W trakcie spaceru zwracano także uwagę na brak dostępności różnorodnych lokali gastronomicznych oraz brak ogródków gastronomicznych na rynku w sezonie letnim.

Potencjały sfery gospodarczej na obszarze rewitalizacji

Pomimo wskazanych problemów obszar rewitalizacji posiada również istotne potencjały rozwojowe. Przede wszystkim wynika to z jego centralnego położenia oraz pełnienia funkcji głównego ośrodka usługowego w gminie. Koncentracja działalności gospodarczej w tej części miasta sprzyja rozwojowi handlu, usług lokalnych oraz drobnej przedsiębiorczości. Istotnym potencjałem jest również istniejąca baza gospodarcza w postaci funkcjonujących mikroprzedsiębiorstw. Śródmieście Debrzna charakteryzuje się szeregiem wielopokoleniowych firm, które funkcjonują na tym obszarze od kilkudziesięciu lat. Jednym z najdłużej działających jest np. Cukiernia „Angelika” znajdująca się przy ul. Traugutta. Na terenie śródmieścia działa także szereg sklepów wielobranżowych oraz np. sklepy odzieżowe. Ważnym potencjałem tego obszaru jest cotygodniowy „rynek” czyli tradycyjne targowisko, które w każdą środę zajmuje całą płytę rynku miejskiego oraz przyległe place. Jest to czynnik pobudzający co tydzień lokalny handel i usługi, bo od lat targowisko przyciąga mieszkańców całego miasta i okolicznych miejscowości.

Zdjęcie 5. Targowisko miejskie w Debrznie

Fot. Archiwum Urzędu Miejskiego

Potencjał rozwoju gospodarczego z pewnością wzmacnia rozwijający się sektor turystyczny oraz stale rozbudowywana baza turystyczna. Duże znaczenie dla rozwoju gospodarczego tego obszaru ma też obecność w centrum wielu instytucji publicznych, które pośrednio przyciągają na obszar śródmieścia wielu mieszkańców. Są to między innymi: przestrzeń rynku miejskiego, która po przebudowie może stać się bardzo atrakcyjnym miejscem do prowadzenia działalności, oraz plac przed Centrum Kultury, Sportu i Turystyki, który może pełnić funkcję idealnej lokalizacji dla food trucków i sezonowych punktów gastronomicznych.

Potrzeby obszaru rewitalizacji w sferze gospodarczej

Analiza sytuacji gospodarczej obszaru rewitalizacji w Debrznie wskazuje na konieczność podjęcia działań ukierunkowanych na wzmocnienie lokalnej przedsiębiorczości oraz poprawę warunków prowadzenia działalności gospodarczej w śródmieściu. Pomimo utrzymującej się funkcji usługowo-handlowej centrum miasta w ostatnich latach obserwowane są wyraźne oznaki osłabienia aktywności gospodarczej. Przejawia się to przede wszystkim systematycznym spadkiem liczby podmiotów gospodarczych. Zjawisku temu towarzyszy rosnąca liczba pustych lokali usługowych oraz duża rotacja prowadzonej działalności gospodarczej. W śródmieściu coraz częściej obserwuje się zamykanie punktów handlowych i usługowych, co jest częściowo związane z ekspansją dużych sieci handlowych oraz zmianami w sposobie funkcjonowania lokalnego rynku. Zmniejszenie liczby przedsiębiorstw wpływa negatywnie na atrakcyjność gospodarczą tej części miasta, ogranicza liczbę dostępnych miejsc pracy oraz osłabia funkcję usługową śródmieścia.

Istotnym czynnikiem ograniczającym rozwój gospodarczy jest także relatywnie niski poziom zamożności mieszkańców oraz niewielka liczba ofert pracy, co zostało wskazane jako jeden z najważniejszych problemów w trakcie badań ankietowych prowadzonych wśród mieszkańców. Respondenci zwracali również uwagę na wysokie koszty prowadzenia działalności gospodarczej, w tym wysokość podatków i opłat lokalnych oraz kosztów wynajmu lokali usługowych. W trakcie spacerów badawczych podnoszono także kwestie ograniczonej różnorodności oferty gastronomicznej w centrum miasta oraz niewielkiej liczby sezonowych punktów gastronomicznych czy ogródków restauracyjnych na rynku. W świetle przeprowadzonej diagnozy kluczową potrzebą obszaru rewitalizacji jest wzmocnienie funkcji gospodarczej śródmieścia poprzez stworzenie korzystniejszych warunków dla rozwoju lokalnej przedsiębiorczości. Działania rewitalizacyjne powinny w szczególności koncentrować się na ożywieniu gospodarczym centrum miasta, zwiększeniu atrakcyjności lokali usługowych oraz wspieraniu powstawania nowych inicjatyw gospodarczych, zwłaszcza w sektorze usług, handlu i gastronomii.

Istotną potrzebą jest również lepsze wykorzystanie potencjału przestrzeni publicznych śródmieścia, takich jak rynek miejski czy przestrzeń w pobliżu Centrum Kultury Sportu i Turystyki. Miejsca te mogą pełnić funkcję przestrzeni sprzyjających rozwojowi drobnej przedsiębiorczości, organizacji wydarzeń handlowych oraz sezonowych punktów gastronomicznych. Wzmocnienie funkcji gospodarczych tych przestrzeni może przyczynić

się do zwiększenia ruchu w centrum miasta oraz poprawy warunków funkcjonowania lokalnych przedsiębiorstw.

Ważnym kierunkiem działań powinna być także poprawa dostępności lokali usługowych oraz stworzenie warunków sprzyjających stabilnemu funkcjonowaniu przedsiębiorstw. Obejmuje to zarówno poprawę jakości przestrzeni miejskiej, jak i działania wspierające przedsiębiorców, które mogą zachęcić do prowadzenia działalności gospodarczej w centrum miasta – np. tworzenia preferencyjnych przestrzeni do prowadzenia działalności.

SFERA ŚRODOWISKOWA

Sfera środowiskowa obszaru rewitalizacji w Debrznie jest silnie związana z charakterem zagospodarowania przestrzennego tej części miasta. Obszar rewitalizacji można podzielić na dwie wyraźnie różniące się części pod względem struktury przestrzennej i stopnia przekształcenia środowiska. Pierwszą z nich stanowi silnie zurbanizowana część śródmiejska obejmująca historyczne miasto lokacyjne. Obszar ten charakteryzuje się zwartą zabudową mieszkaniową i usługową, niewielką ilością terenów biologicznie czynnych oraz dużym udziałem utwardzonych powierzchni, takich jak ulice, place i parkingi. Druga część obszaru rewitalizacji obejmuje tereny o znacznie mniejszym stopniu urbanizacji, w tym przede wszystkim park miejski oraz okolice ulicy Długiej. Są to obszary o większym udziale zieleni i terenów otwartych, które pełnią ważną funkcję rekreacyjną oraz przyrodniczą w strukturze miasta. Zróżnicowanie przestrzenne obszaru rewitalizacji powoduje, że warunki środowiskowe w jego obrębie są niejednorodne. W części śródmiejskiej środowisko przyrodnicze zostało w znacznym stopniu przekształcone w wyniku wieloletniego rozwoju urbanistycznego miasta. Dominują tu funkcje mieszkaniowe, usługowe i handlowe, a intensywne użytkowanie przestrzeni powoduje ograniczoną dostępność terenów zieleni urządzonej. Jednocześnie w granicach obszaru rewitalizacji znajdują się także tereny o większych walorach przyrodniczych, które mogą pełnić istotną rolę w kształtowaniu jakości środowiska miejskiego oraz poprawie warunków rekreacyjnych dla mieszkańców.

Istotnym zagadnieniem w kontekście oceny sfery środowiskowej obszaru rewitalizacji jest również jakość powietrza, która w śródmieściu jest często złej jakości ze względu na duży odsetek indywidualnych źródeł ogrzewania w starszej zabudowie mieszkaniowej. W wielu budynkach wykorzystywane są nadal przestarzałe systemy grzewcze, co przyczynia się do występowania zjawiska tzw. niskiej emisji. Zjawisko to jest charakterystyczne dla historycznych centrów miast, w których znaczna część zabudowy powstała w okresach wcześniejszych i nie została w pełni dostosowana do współczesnych standardów energetycznych i środowiskowych.

Problemy sfery środowiskowej na obszarze rewitalizacji

Analiza uwarunkowań środowiskowych wskazuje na kilka istotnych problemów występujących na obszarze rewitalizacji. Jak wspomniano wcześniej, nie jest to obszar

jednorodny. Większość problemów środowiskowych dotyczy silnie zurbanizowanej części śródmiejskiej, która obejmuje historyczne miasto lokacyjne. Obszar ten charakteryzuje się zwartą zabudową mieszkaniową i usługową, niewielką ilością terenów biologicznie czynnych oraz dużym udziałem utwardzonych powierzchni. Prowadzi to do ograniczonej dostępności terenów zielonych oraz powierzchni biologicznie czynnych, co wpływa na pogorszenie mikroklimatu miejskiego oraz ogranicza możliwości naturalnej retencji wód opadowych. Zurbanizowana część obszaru rewitalizacji sprzyja również tworzeniu się miejskich wysp ciepła, które latem praktycznie wyłączają z użytkowania obszary takie jak Rynek Miejski lub plac przed budynkiem Centrum Kultury Sportu i Turystyki. Stan ten powoduje nie tylko problemy o charakterze środowiskowym, ale także zmniejsza atrakcyjność obszaru i prowadzi do upośledzenia części funkcji ekonomicznych i społecznych.

Zdjęcie 6. Nieprzepuszczalne powierzchnie w śródmieściu Debrzna – Rynek Miejski

Fot. Archiwum Urzędu Miejskiego

Zurbanizowana część obszaru rewitalizacji charakteryzuje się zwartą zabudową i szczególną wrażliwością na zachodzące zmiany klimatu. Duża liczba utwardzonych powierzchni, takich jak place, chodniki i parkingi, ogranicza naturalne procesy retencji wody oraz zwiększa podatność przestrzeni miejskiej na negatywne skutki zjawisk pogodowych, takich jak intensywne opady. Jednocześnie potencjał przyrodniczy części obszaru rewitalizacji, obejmujący park miejski oraz tereny zielone w rejonie ulicy Długiej,

nie jest w pełni wykorzystywany w kontekście kształtowania systemu zieleni miejskiej. Obszary te mogą odgrywać istotną rolę w poprawie jakości środowiska oraz zwiększaniu atrakcyjności przestrzeni publicznych, jednak wymagają odpowiedniego zagospodarowania oraz włączenia w spójny system terenów rekreacyjnych miasta. O ile obszar zieleni urządzonej położony w okolicach ul. Długiej jest częściowo zagospodarowany, to obszar Parku Miejskiego wymaga kompleksowej interwencji. Teren ten w dużej części nigdy nie został poddany żadnym zabiegom pielęgnacyjnym i od lat jest zagospodarowywany tylko częściowo. Obszar parku położony w okolicy ul. Ogrodowej jest całkowicie niezagospodarowany, a obszar położony przy Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w dużej części został utwardzony i jest wykorzystywany jako plac koncertowy. Przez lata problemem utrudniającym użytkowanie Parku były też setki gniazd gawronów, które wykorzystywały park jako miejsce lęgowe. Po zabiegach płoszenia, które były realizowane przez okres czterech lat problem ten został jednak wyeliminowany i funkcjonalność tego obszaru została częściowo przywrócona.

Zdjęcie 7. Niezagospodarowana część Parku Miejskiego w okolicy ul. Ogrodowej

Fot. Archiwum Urzędu Miejskiego

Istotnym problemem środowiskowym jest również zjawisko niskiej emisji związane z indywidualnymi systemami grzewczymi w starszej zabudowie mieszkaniowej. W sezonie grzewczym może ono przyczyniać się do pogorszenia jakości powietrza w śródmieściu. Problem ten jest szczególnie widoczny w obszarach o zwartej zabudowie,

gdzie występuje duża koncentracja budynków mieszkalnych wykorzystujących tradycyjne źródła ogrzewania.

Tabela 16. Udział źródeł ciepła na paliwo stałe w ogólnej liczbie źródeł ciepła

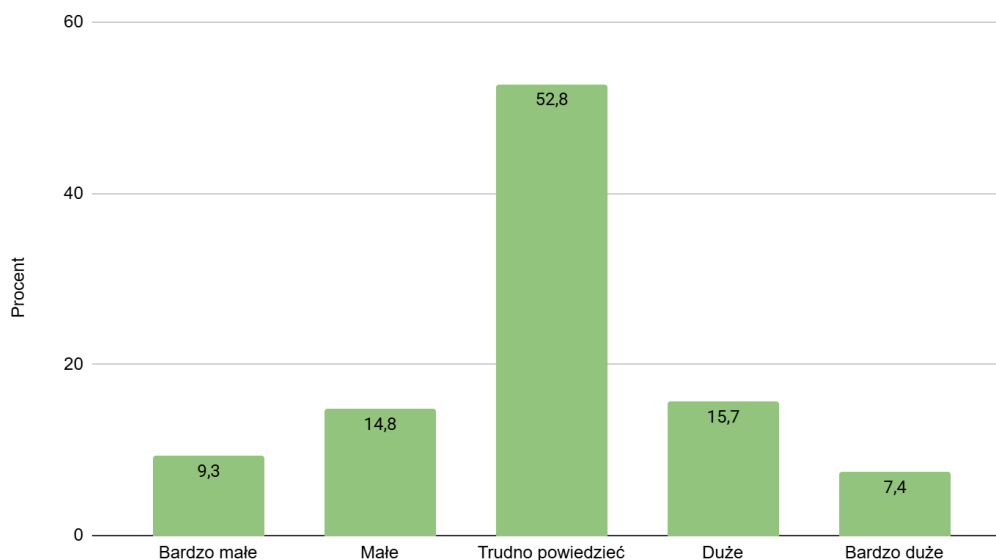
Udział źródeł ciepła na paliwo stałe w ogólnej liczbie źródeł ciepła	udział %
Obszar rewitalizacji	73,65
Gmina Debrzno	55,93

Źródło: Dane UM w Debrznie

Na obszarze rewitalizacji znajdują się też materiały zawierające azbest. Chociaż w skali gminy Debrzno ich ilość nie jest bardzo duża, to należy zwrócić uwagę na konieczność ich usunięcia. Wg danych wykorzystanych na etapie wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w śródmieściu zinwentaryzowano 1781 m² budynków pokrytych azbestem. Mimo to świadomość tego problemu jest raczej niewielka, bo w trakcie konsultacji społecznych respondenci zapytani o ten problem w bardzo dużej części (52,8%) na pytanie o występowanie materiałów zawierających azbest udzielali odpowiedzi ambiwalentnych.

Wykres 5. Ocena występowania materiałów zawierających azbest

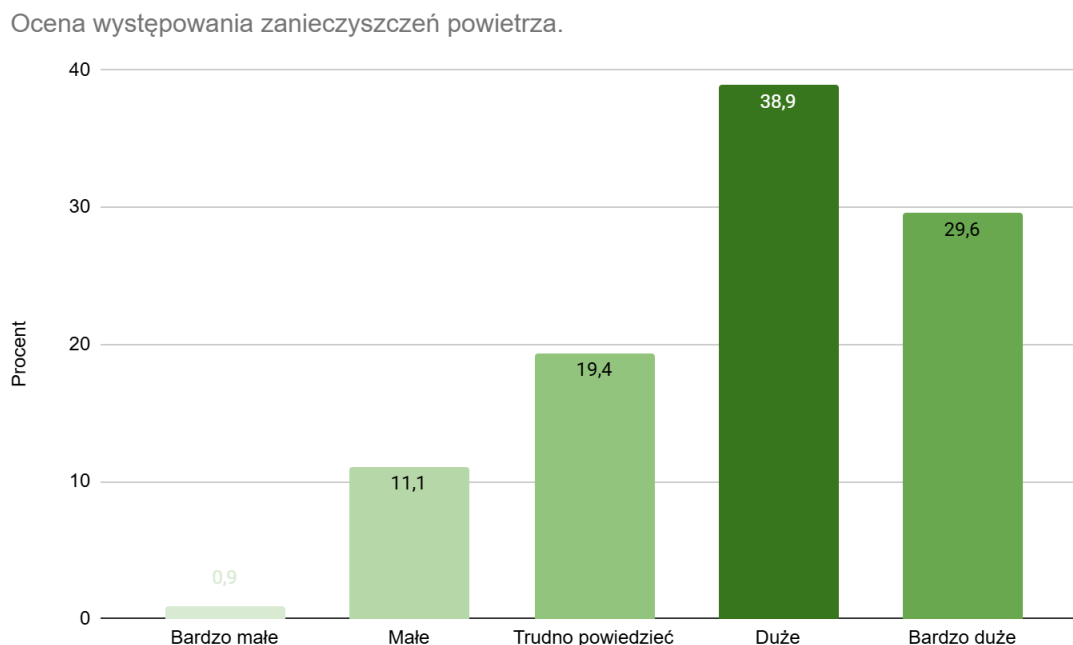
Ocena występowania materiałów zawierających azbest.

Źródło: Badania Ankiety

W kontekście przeprowadzonych badań ankietowych należy zwrócić za to uwagę na fakt świadomości występowania problemu jakości powietrza. Blisko 70% ankietowanych diagnozuje w tym obszarze duży lub bardzo duży problem.

Wykres 6. Ocena występowania zanieczyszczenia powietrza

Źródło: Badania Ankiety

Potencjał sfery środowiskowej na obszarze rewitalizacji

Pomimo występowania wskazanych wcześniej problemów środowiskowych, obszar rewitalizacji w śródmieściu Debrzna posiada również istotne potencjały, które mogą zostać wykorzystane w procesie rewitalizacji. Jednym z najważniejszych jest obecność terenów zieleni w bezpośrednim sąsiedztwie historycznego centrum miasta, w tym przede wszystkim zaprojektowanego w procesie rewitalizacji „podwórka miejskiego” przy ul. Traugutta. Teren ten pełni ważną funkcję rekreacyjną oraz przyrodniczą, stanowiąc miejsce wypoczynku mieszkańców oraz przestrzeń sprzyjającą aktywności fizycznej i integracji społecznej. Odgrywa również istotną rolę w poprawie mikroklimatu miejskiego oraz zwiększaniu udziału terenów biologicznie czynnych w strukturze śródmieścia.

Zdjęcie 8. Podwórko miejskie przy ul. Traugutta.

Fot. Archiwum Urzędu Miejskiego

Istotnym potencjałem są także tereny zielone zlokalizowane w rejonie ulicy Długiej oraz w innych mniej zurbanizowanych częściach obszaru rewitalizacji. Obszary te, ze względu na stosunkowo niewielki stopień przekształcenia środowiska przyrodniczego, mogą stanowić podstawę do rozwoju systemu zieleni miejskiej oraz przestrzeni rekreacyjnych. Odpowiednie zagospodarowanie tych terenów może przyczynić się do zwiększenia dostępności zieleni dla mieszkańców śródmieścia oraz poprawy jakości środowiska miejskiego. Proces „betonowania” centrum może zostać skutecznie odwrócony. Historyczna dokumentacja zdjęciowa pokazuje, że przedwojenne Debrzno charakteryzowało się jeszcze bardziej zwartą zabudową, a mimo to w przestrzeni miejskiej znajdowało się bardzo dużo zieleni. Szereg niezagospodarowanych przestrzeni w śródmieściu zachęca do zwiększania udziału zieleni w przestrzeni publicznej, wprowadzania nowych nasadzeń drzew i krzewów oraz tworzenia niewielkich miejsc zielonych w obrębie placów i ulic. Takie działania mogą przyczynić się do poprawy estetyki przestrzeni miejskiej, zwiększenia komfortu użytkowania przestrzeni publicznych oraz ograniczenia negatywnych skutków intensywnego zagospodarowania śródmieścia.

Zdjęcie 9. "Planty" pod średniowiecznymi murami miejskimi; tereny zielone na granicy ścisłego śródmieścia

Fot. Archiwum Urzędu Miejskiego

Potencjał środowiskowy obszaru rewitalizacji związany jest również z możliwością poprawy efektywności energetycznej istniejącej zabudowy poprzez modernizację systemów grzewczych oraz wprowadzanie rozwiązań ograniczających zjawisko niskiej emisji. W połączeniu z działaniami zwiększającymi udział zieleni miejskiej może to przyczynić się do poprawy jakości powietrza oraz ogólnych warunków środowiskowych w śródmieściu.

Potrzeby obszaru rewitalizacji w sferze środowiskowej.

Analiza uwarunkowań środowiskowych obszaru rewitalizacji w Debrznie wskazuje przede wszystkim na potrzebę zwiększenia udziału terenów zieleni w przestrzeni śródmieścia. Ze względu na wysoki stopień urbanizacji historycznej części miasta, szczególnie istotne jest wprowadzanie rozwiązań, które będą równoważyć intensywne zagospodarowanie przestrzeni oraz poprawiać warunki życia mieszkańców. Zwarta zabudowa śródmieścia oraz duży udział powierzchni utwardzonych powodują ograniczoną dostępność terenów biologicznie czynnych, co negatywnie wpływa na mikroklimat miejski oraz komfort użytkowania przestrzeni publicznych. W związku z tym konieczne jest wprowadzanie nowych nasadzeń drzew i krzewów, tworzenie niewielkich terenów zieleni w przestrzeni publicznej oraz rozwijanie elementów tzw. zielonej infrastruktury w obrębie ulic, placów i podwórek.

Istotną potrzebą jest również ograniczanie zjawiska niskiej emisji, które związane jest z funkcjonowaniem indywidualnych systemów grzewczych w starszej zabudowie mieszkaniowej. Działania rewitalizacyjne powinny w tym zakresie obejmować modernizację systemów grzewczych, poprawę efektywności energetycznej budynków oraz wspieranie rozwiązań sprzyjających poprawie jakości powietrza.

Ważnym kierunkiem działań jest także lepsze wykorzystanie istniejących terenów zielonych znajdujących się na obszarze rewitalizacji, w szczególności parku miejskiego oraz terenów w rejonie ulicy Długiej. Obszary te mogą pełnić funkcję ważnych przestrzeni rekreacyjnych i przyrodniczych dla mieszkańców śródmieścia, jednak ich potencjał wymaga dalszego zagospodarowania oraz włączenia w spójny system terenów zieleni miejskiej. W kontekście zmian klimatycznych istotną potrzebą jest także zwiększenie zdolności retencyjnych przestrzeni miejskiej poprzez wprowadzanie rozwiązań sprzyjających zatrzymywaniu wód opadowych. Ograniczenie powierzchni nieprzepuszczalnych oraz wprowadzanie elementów zielono-niebieskiej infrastruktury może przyczynić się do poprawy funkcjonowania środowiska miejskiego oraz zmniejszenia negatywnych skutków intensywnych opadów.

Realizacja działań odpowiadających na wskazane potrzeby powinna przyczynić się do poprawy jakości środowiska w obszarze rewitalizacji, zwiększenia dostępności terenów zielonych dla mieszkańców oraz podniesienia atrakcyjności przestrzeni śródmiejskiej Debrzna.

SFERA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA

Zgodnie z przepisami ustawy o rewitalizacji analiza sfery przestrzenno-funkcjonalnej obszaru rewitalizacji obejmuje szeroki zakres zagadnień związanych z organizacją przestrzeni oraz jakością infrastruktury i usług dostępnych dla mieszkańców. W szczególności uwzględnia ona kwestie dotyczące niewystarczającego wyposażenia obszaru w infrastrukturę techniczną, a także ograniczonego dostępu do podstawowych usług bądź ich niskiej jakości. Ocena tej sfery odnosi się również do problemów wynikających z niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji i potrzeb obszaru, a także do stopnia przystosowania infrastruktury i przestrzeni publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z zapisami ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. W analizie uwzględnia się ponadto poziom obsługi komunikacyjnej oraz dostępność i jakość terenów publicznych, w tym ewentualne niedobory przestrzeni przeznaczonych do rekreacji, integracji społecznej czy aktywności mieszkańców.

Układ urbanistyczny śródmieścia Debrzna jest uwarunkowany przede wszystkim przez położenie geograficzne. Miasto powstało na skraju Doliny Debrzynki ze względu na walory obronne i przez wieki funkcjonowało w obrębie tzw. miasta lokacyjnego, które było okolone potężnymi murami obronnymi. Właśnie ta część miasta stanowi dziś dużą część obszaru rewitalizacji. Historia miasta miała bardzo duży wpływ na kształt dzisiejszej

przestrzeni i układ urbanistyczny. Obszar śródmieścia, który stanowił kiedyś średniowieczne miasto lokacyjne charakteryzuje się zwartą zabudową i posiada istotne walory historyczne. Zmiany zachodzące w przestrzeni – zwłaszcza związane ze zniszczeniem dużej części tkanki miejskiej w trakcie działań wojennych w 1945 roku, doprowadziły do zaburzenia spójności zabudowy i pozostawiły po sobie dziedzictwo w postaci wielu niezabudowanych i niezagospodarowanych działek. Te widoczne luki w zabudowie wprowadzają poczucie nieładu przestrzennego i w znaczący sposób zmniejszają atrakcyjność obszaru.

Zdjęcie 10. Przedwojenna zabudowa śródmieścia Debrzna

Fot. Archiwum Urzędu Miejskiego

Druga część obszaru rewitalizacji położona jest wzdłuż ul. Długiej, która stanowi najważniejszą arterię komunikacyjną z obszarem wielkopolski (położonym po drugiej stronie doliny rzeki Debrzynki) oraz obejmuje obszar Parku miejskiego, Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego oraz kilku okolicznych parceli. Historycznie jest to przestrzeń zdecydowania młodsza. Znajdowała się ona poza obszarem średniowiecznego miasta, ale w wyniku procesów urbanizacyjnych stanowi dziś obszar funkcjonalnie z nim połączony. Większość obiektów znajdujących się na tym obszarze powstało na przełomie XIX i XX wieku. Do szczególnie interesujących należą: willowa kamienica z początku XX wieku (położona przy ul. Królewskiej 7), budynek Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego oraz położone w Parku Miejskim: wieża ciśnień i budynku techniczne ZWIK. Sam obszar Parku Miejskiego stanowi dobre świadectwo historycznych procesów rozrastania się miasta. Park urządony został pod koniec XIX stulecia na terenach usytuowanych na zachód od siedziby Seminarium Nauczycielskiego (dzisiejszy MOW). Jego utrzymaniem zajmowało się Verschönerungsverein (Towarzystwo Upiększania Miasta). Założenie

parkowe przetrwało do dziś, jednak wymaga uporządkowania i dostosowania do współczesnych standardów. Na obszarze rewitalizacji znajduje się kilka ważnych przestrzeni publicznych. W obrębie ścisłego centrum jest tu Rynek Miejski, który stanowi centralny punkt i mieści cotygodniowe targowisko miejskie. Przy ul. Traugutta znajduje się tzw. „Podwórko Miejskie”, które jest „zielonymi płucami” śródmieścia, przed budynkiem Centrum Kultury Sportu i Turystyki znajduje się plac wykorzystywany czasami na kiermasze i mniejsze wydarzenia plenerowe. Przestrzenią publiczną, która pełni bardzo ważną funkcję jest oczywiście wspomniany wcześniej Park Miejski, na terenie którego znajdują się tereny rekreacyjne (skateboard) oraz odbywają imprezy plenerowe.

Miasto Debrzno położone jest w oddaleniu od dróg krajowych i ekspresowych. Na terenie miasta nie ma też linii kolejowej. Położenie miasta poza głównymi szlakami komunikacyjnymi pociąga za sobą jednak coraz większe problemy komunikacyjne. W przypadku wielu mieszkańców można wręcz mówić o zjawisku wykluczenia komunikacyjnego, które objawia się dużymi trudnościami w dostaniu się do najbliższych ośrodków miejskich, którymi są: Człuchów i Złotów.

Problemy sfery przestrzenno-funkcjonalnej na obszarze rewitalizacji.

Obszar rewitalizacji w sferze przestrzenno-funkcjonalnej posiada wiele bezsprzecznych zalet. Należą do nich centralne położenie, unikatowy charakter zabudowy oraz wiele przestrzeni publicznych. W wielu aspektach można jednak zdiagnozować różnorodne problemy. Dotyczą one zarówno organizacji przestrzeni, stanu technicznego jak i udogodnień, które są standardem dla współczesnych miast. Ogromnym problemem na obszarze rewitalizacji jest problem parkingów, a dokładnie powszechnego parkowania pojazdów w miejscach niedozwolonych. W trakcie konsultacji społecznych (zarówno badań ankietowych, jak i spaceru badawczego) mieszkańcy zwracali uwagę na „stojące wszędzie autobusy lokalnej firmy transportowej”. W trakcie badań ankietowych problem ten wskazało aż 16,3 % respondentów i było to najliczniejsze wskazanie dotyczące „innych problemów na obszarze rewitalizacji”. Problem jest zauważalny w większości „wolnych” przestrzeni na obszarze śródmieścia.

Zdjęcie 11. Pojazdy na placach i skwerach nie będących parkingami

Fot. Archiwum Urzędu Miejskiego

Analiza sfery funkcjonalno-przestrzennej przeprowadzona w ramach delimitacji obszaru zdegradowanego wskazuje na występowanie kilku istotnych problemów dotyczących zagospodarowania przestrzeni oraz funkcjonowania infrastruktury publicznej. Jednym z kluczowych problemów obszaru rewitalizacji jest stosunkowo niska aktywność inwestycyjna, która przejawia się niewielką liczbą wydawanych pozwoleń na budowę w przeliczeniu na liczbę mieszkańców. Wskaźnik ten wskazuje, że w centralnej części miasta procesy inwestycyjne mają ograniczoną skalę, co może być związane zarówno z historycznym charakterem zabudowy, jak i z ograniczonymi możliwościami przekształceń przestrzennych w obrębie zwartego układu urbanistycznego. Na aktywność inwestycyjną może wpływać struktura własności gruntów, która wskazuje na bardzo mały stan posiadania gminy Debrzno i bardzo duże rozdrobnienie struktury własności po stronie właścicieli prywatnych. Relatywnie duża liczba niezagospodarowanych działek objęta jest rygorystycznymi zapisami planów miejscowych, które utrudniają rozpoczęcie procesów inwestycyjnych.

Tabela 17. Liczba wydanych pozwoleń na budowę na obszarze rewitalizacji

Liczba wydanych pozwoleń na budowę w przeliczeniu na 100 mieszkańców (rok 2024)	Gmina Debrzno	Obszar rewitalizacji
	0,56	0,12

Źródło: dane Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego

Niska dynamika nowych inwestycji wpływa na spowolnienie procesów modernizacji przestrzeni oraz ogranicza możliwości dostosowania jej do współczesnych potrzeb mieszkańców.

Zdjęcie 12. Liczne niezabudowane działki w centrum

Fot. Archiwum Urzędu Miejskiego

Istotnym problemem w sferze funkcjonalno-przestrzennej jest także znaczna liczba obiektów komunalnych wymagających remontów. Największa koncentracja takich obiektów występuje właśnie w śródmieściu Debrzna, który stanowi rdzeń obszaru rewitalizacji. Zidentyfikowano tu ponad 20 obiektów komunalnych wymagających prac remontowych, co stanowi najwyższą wartość w całej gminie. Łącznie na 55 obiektów wymagających interwencji, które znajdują się na terenie gminy Debrzno, aż 21 znajduje się na obszarze rewitalizacji. Ich stan techniczny jest zróżnicowany, ale wiele z nich wymaga pilnej interwencji.

Tabela 18. Liczba obiektów komunalnych wymagających remontu

Liczba obiektów komunalnych wymagających remontu (rok 2024)	Gmina Debrzno (średnia)	Obszar rewitalizacji
	2,39	21

Źródło: dane Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej

Sytuacja ta wskazuje na postępujące zużycie części infrastruktury publicznej oraz zabudowy komunalnej, co wpływa zarówno na estetykę przestrzeni miejskiej, jak i na jakość korzystania z niej przez mieszkańców. W wielu przypadkach stan techniczny

budynków oraz elementów infrastruktury wymaga modernizacji lub kompleksowych prac remontowych.

Zdjęcie 13. Budynki mieszkalne wymagające remontu

Fot. Archiwum Urzędu Miejskiego

Kolejnym problemem jest niedostosowanie części przestrzeni publicznych do współczesnych funkcji społecznych i rekreacyjnych. Pomimo istotnych walorów historycznych układu urbanistycznego śródmieścia część przestrzeni nie sprzyja integracji społecznej ani aktywności mieszkańców. Część z dostępnych przestrzeni jest w bardzo złym stanie i systematycznie doświadcza aktów wandalizmu.

Zdjęcie 14. Zdegradowany obszar przy średniowiecznych murach obronnych

Fot. Archiwum Urzędu Miejskiego

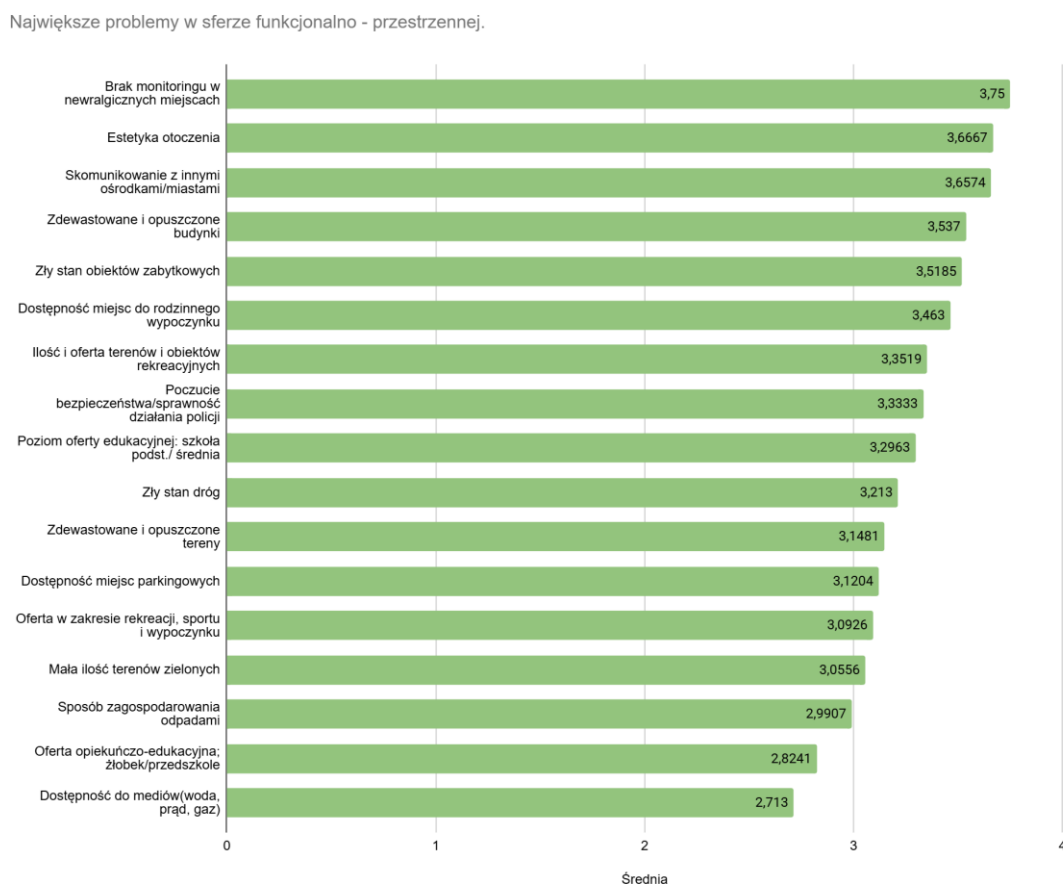
Nawet w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów poddanych renowacji, takich jak średniowieczne mury obronne, można zaobserwować przestrzenie o dużym stopniu degradacji. Poza zagospodarowanymi terenami publicznymi, na obszarze rewitalizacji znajdują się więc także nieuporządkowane, niskiej jakości tereny publiczne. Bardzo widoczne na obszarze rewitalizacji są także braki w ilości dostępnych ścieżek rowerowych oraz dostępnej infrastruktury rekreacyjnej.

Istotnym problemem występującym na obszarze rewitalizacji jest ograniczona dostępność przestrzeni publicznych oraz części obiektów użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami. Zagadnienie to nabrało szczególnego znaczenia po wprowadzeniu do porządku prawnego przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, która nakłada na jednostki samorządu terytorialnego obowiązek stopniowego eliminowania barier utrudniających korzystanie z przestrzeni publicznych i usług przez wszystkie grupy mieszkańców. Analiza stanu zagospodarowania przestrzeni wskazuje, że dostępność infrastruktury w obszarze rewitalizacji pozostaje ograniczona. Problem dotyczy zarówno obiektów użyteczności publicznej, jak i infrastruktury takiej jak np. przejścia dla pieszych. Problem dostępności infrastruktury publicznej jest znaczący ze względu na funkcję śródmieścia Debrzna jako lokalnego centrum administracyjnego i usługowego. Znajdujące się na obszarze rewitalizacji instytucje publiczne oraz placówki świadczące usługi społeczne obsługują nie tylko mieszkańców samego obszaru, ale również mieszkańców całego miasta i okolicznych miejscowości. W związku z tym poprawa

dostępności przestrzeni i budynków użyteczności publicznej powinna stanowić jeden z istotnych kierunków działań podejmowanych w ramach procesu rewitalizacji.

Większość ze wspomnianych problemów znajduje swoje odzwierciedlenie w przeprowadzonych konsultacjach społecznych. Wyniki badań ankietowych wskazują, że mieszkańcy zauważają wiele problemów w sferze funkcjonalno-przestrzennej. Znajdują się wśród nich między innymi braki w monitoringu miejskim, problemy z estetyką otoczenia, problemy komunikacyjne, zdewastowane budynki, zły stan obiektów zabytkowych oraz dostępność miejsc rekreacyjnych.

Wykres 7. Największe problemy w sferze funkcjonalno-przestrzennej

Źródło: Badania Ankietowe

Potencjały sfery funkcjonalno-przestrzennej na obszarze rewitalizacji

Pomimo zidentyfikowanych problemów, obszar rewitalizacji w Debrznie posiada liczne potencjały w sferze funkcjonalno-przestrzennej, które mogą stanowić podstawę dalszego rozwoju tej części miasta. W dużej mierze wynikają one z historycznego charakteru śródmieścia oraz jego roli jako głównego ośrodka usługowego i administracyjnego gminy. Jednym z najważniejszych potencjałów jest historyczny układ urbanistyczny miasta lokacyjnego. Śródmieście Debrzna zachowało czytelny układ przestrzenny związany

z dawną strukturą miasta średniowiecznego, którego centralnym elementem jest rynek wraz z siecią ulic wychodzących promieniście z jego obrębu. Układ ten stanowi istotną wartość przestrzenną i kulturową, która może sprzyjać rozwojowi funkcji społecznych, usługowych oraz turystycznych. Historyczna zabudowa oraz zachowany charakter przestrzeni miejskiej tworzą również atrakcyjne warunki dla rozwoju działalności usługowej i handlowej. W tym kontekście bardzo istotne są działania podjęte w ostatnich latach przez władze gminy, które dążyły do odtworzenia części przedwojennej zabudowy oraz renowacji zachowanych zabytków. Szczególnie wartościowa była inicjatywa odtworzenia zabudowy wzdłuż ul. Rynek i ul. Harcerskiej. Dzięki wysiłkom miasta oraz inwestycjom deweloperskim udało się częściowo odtworzyć układ przestrzenny i jednocześnie rozbudować bazę mieszkaniową na tym obszarze.

Zdjęcie 15. Nowe kamienice powstające w sąsiedztwie rynku miejskiego – wkomponowane w istniejącą zabudowę

Fot. Archiwum Urzędu Miejskiego

Wprowadzenie nowych obiektów i rozwiązań zostało zrealizowane w poszanowaniu historycznej wartości obszaru i przyczyniło się do częściowego odtworzenia zabudowy parceli wokół rynku miejskiego. Powiększająca się baza mieszkaniowa i nowe przestrzenie usługowe przyczyniły się do ożywienia obszaru i stworzenia potencjału do kolejnych działań inwestycyjnych.

Istotnym potencjałem obszaru rewitalizacji jest również istniejąca infrastruktura społeczna oraz koncentracja instytucji publicznych w śródmieściu. Na tym obszarze funkcjonują liczne placówki i instytucje pełniące ważne funkcje społeczne, kulturalne

i administracyjne, które obsługują nie tylko mieszkańców obszaru rewitalizacji, ale również mieszkańców całej gminy. Obecność takich instytucji sprzyja codziennej aktywności mieszkańców w przestrzeni śródmieścia oraz generuje ruch pieszki, który ma istotne znaczenie dla funkcjonowania lokalnych usług. Na terenie śródmieścia znajdują się instytucje kultury, placówki edukacyjne, urzędy, przychodnie zdrowia, liczne punkty usługowe i handlowe.

Potencjał funkcjonalno-przestrzenny obszaru wynika także z obecności przestrzeni publicznych, które w ostatnich latach zostały częściowo uporządkowane lub zmodernizowane. Do najważniejszych należą rynek miejski oraz przylegające do niego ulice i place, które pełnią funkcję przestrzeni spotkań, wydarzeń lokalnych oraz codziennej aktywności mieszkańców. Ich centralne położenie oraz rozpoznawalność w strukturze miasta sprzyjają integracji społecznej i wzmacnianiu lokalnej tożsamości.

Zdjęcie 16. Przestrzenie publiczne poddane gruntownym pracom rewaloryzacyjnym

Fot. Archiwum Urzędu Miejskiego

Ważnym elementem potencjału przestrzennego są również tereny zieleni znajdujące się w obrębie obszaru rewitalizacji, w tym park miejski oraz tereny zielone w rejonie ulicy Długiej. Stanowią one uzupełnienie intensywnie zagospodarowanej przestrzeni śródmiejskiej i mogą pełnić funkcję rekreacyjną oraz wypoczynkową dla mieszkańców.

Potrzeby obszaru rewitalizacji w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

Analiza uwarunkowań przestrzennych oraz funkcjonalnych obszaru rewitalizacji w Debrnie wskazuje na potrzebę podjęcia działań zmierzających do poprawy jakości przestrzeni publicznych oraz dostosowania ich do współczesnych potrzeb mieszkańców

i użytkowników centrum miasta. Pomimo zachowanych walorów historycznego układu urbanistycznego oraz funkcjonowania licznych usług i instytucji publicznych część przestrzeni śródmiejskich nie spełnia w pełni oczekiwań związanych z ich funkcjonalnością, estetyką oraz dostępnością. Jedną z najważniejszych potrzeb jest dalsze porządkowanie i podnoszenie jakości przestrzeni publicznych, w szczególności w obrębie rynku miejskiego oraz przylegających do niego ulic i placów. Przestrzenie te pełnią kluczową rolę w życiu społecznym i gospodarczym miasta, dlatego istotne jest ich dostosowanie do funkcji integracyjnych, rekreacyjnych i usługowych. Obejmuje to m.in. rozwój małej architektury, poprawę estetyki przestrzeni oraz tworzenie miejsc sprzyjających spotkaniom i aktywności mieszkańców. Ważnym aspektem jest też „zabezpieczenie” przestrzeni i jej użytkowników. Prawie na całym obszarze rewitalizacji w tym celu powinien zostać rozbudowany system monitoringu miejskiego.

Kolejną ważną potrzebą jest poprawa dostępności przestrzeni publicznych i budynków użyteczności publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami. Historyczny charakter zabudowy oraz stan części infrastruktury powodują, że w wielu miejscach występują bariery architektoniczne utrudniające swobodne poruszanie się osobom starszym, osobom z niepełnosprawnościami czy rodzinom z dziećmi. W związku z tym działania rewitalizacyjne powinny obejmować modernizację chodników, przejść dla pieszych oraz wprowadzanie rozwiązań zwiększających dostępność przestrzeni miejskiej. Ważnym aspektem jest także projektowanie remontów i renowacji, które będą zakładały dostosowanie obiektów do swobodnego użytkowania ich przez osoby ze specjalnymi potrzebami.

Istotną potrzebą jest także poprawa jakości infrastruktury komunalnej oraz modernizacja obiektów wymagających remontu. Znaczna liczba budynków komunalnych znajdujących się na obszarze rewitalizacji wymaga prac modernizacyjnych, które pozwolą na lepsze wykorzystanie ich potencjału oraz poprawę warunków korzystania z nich przez mieszkańców. Na obszarze rewitalizacji znajduje się przynajmniej kilka obiektów zabytkowych, które wymagają pilnej interwencji. Znajdują się wśród nich średniowieczne mury obronne (część jeszcze nie poddana renowacji), zabytkowa kamienica przy ul. Królewskiej 7, „stara” wieża ciśnień, unikatowe budynki ZWiK oraz zabytkowa część Szkoły Podstawowej im. Polskich Noblistów.

Ważnym kierunkiem działań jest również zwiększenie atrakcyjności przestrzeni sprzyjających aktywności społecznej i rekreacyjnej. Dotyczy to zarówno zagospodarowania istniejących terenów zieleni, takich jak park miejski, jak i tworzenia nowych przestrzeni rekreacyjnych w obrębie śródmieścia. Wzmocnienie funkcji rekreacyjnych i integracyjnych przestrzeni miejskiej może przyczynić się do ożywienia społecznego obszaru rewitalizacji. Wiąże się to także z lepszym powiązaniem funkcjonalnym poszczególnych części śródmieścia oraz uporządkowanie organizacji ruchu w przestrzeni publicznej. Dotyczy to w szczególności poprawy bezpieczeństwa pieszych, zwiększenia komfortu poruszania się po centrum miasta oraz ograniczenia zjawisk

negatywnie wpływających na ład przestrzenny, takich jak nieuporządkowane parkowanie. Dobrą praktyką może być także promowanie nowoczesnych rozwiązań w zakresie niskoemisyjnej mobilności oraz redukcji ruchu samochodowego.

SFERA TECHNICZNA

Analiza sfery technicznej odnosi się przede wszystkim do stanu technicznego budynków oraz infrastruktury publicznej, w tym dróg, chodników, efektywności energetycznej i innych elementów zagospodarowania przestrzeni miejskiej. W przypadku obszaru rewitalizacji szczególne znaczenie ma fakt, że znaczna część zabudowy śródmieścia Debrzna posiada charakter historyczny i liczy sobie w wielu przypadkach przynajmniej 100 lat. W związku z tym część obiektów oraz elementów infrastruktury wymaga prac modernizacyjnych, remontowych lub adaptacyjnych, które pozwolą dostosować je do współczesnych standardów użytkowych i technicznych. W tym kontekście bardzo dużym wyzwaniem jest zarówno dostosowanie wielu budynków do nowoczesnych rozwiązań z zakresu energooszczędności, jak i zwiększenia ich dostępności. Zabudowa obszaru rewitalizacji jest zróżnicowana. Wraz z obiektami pamiętającymi średniowieczną historię miasta współistnieją obiekty budowlane z przełomu XIX i XX wieku, obiekty wybudowane w okresie powojennym oraz nieliczne „nowe obiekty”, które zostały wybudowane w ostatnim ćwierćwieczu. Różnorodność ta dotyczy zwłaszcza budynków mieszkalnych, które należą do gminy Debrzno, wspólnot mieszkaniowych lub prywatnych właścicieli.

Problemy sfery technicznej na obszarze rewitalizacji

Jednym z najważniejszych problemów technicznych obszaru rewitalizacji jest znaczna liczba obiektów zabytkowych wymagających działań konserwatorskich, modernizacyjnych lub remontowych. W strukturze przestrzennej gminy Debrzno największa koncentracja takich obiektów występuje właśnie w centralnej części miasta. Na obszarze rewitalizacji, obejmującym historyczne śródmieście, zidentyfikowano aż 37 obiektów zabytkowych, co stanowi najwyższą wartość w całej gminie. Łącznie na terenie całej gminy zidentyfikowano 146 obiektów wpisanych do ewidencji zabytków. Tylko na obszarze rewitalizacji znajduje się więc ponad 25% wszystkich obiektów zabytkowych. Jeszcze bardziej obrazowe są dane dla samego miasta Debrzno. Na jego terenie znajduje się łącznie 87 obiektów wpisanych do ewidencji, co oznacza, że na obszarze rewitalizacji jest ponad 42% wszystkich obiektów zabytkowych znajdujących się na terenie miasta.

Tabela 19. Liczba obiektów zabytkowych na obszarze rewitalizacji

Liczba obiektów zabytkowych	Gmina Debrzno (średnia)	Obszar rewitalizacji
	6,35	37

Źródło: dane Urzędu Konserwatora Zabytków

Wśród wszystkich obiektów zabytkowych znajdujących się na obszarze rewitalizacji są też obiekty wpisane do rejestru zabytków, czyli budynki o szczególnej wartości historycznej. Należą do nich średniowieczne mury obronne, Kościół p.w. Wniebowzięcia Najświętszej

Maryi Panny oraz pochodząca z przełomu XIX i XX wieku willowa kamienica przy ul. Królewskiej 7. Szczególną wartość architektoniczną przedstawia zwłaszcza ten ostatni obiekt. Niestety jest on też w najgorszym stanie technicznym – co w dużej mierze jest wypadkową trwającego przez wiele lat nieuregulowanego stanu prawnego nieruchomości.

Zdjęcie 17. Zabytkowa kamienica przy ul. Królewskiej 7

Fot. Archiwum Urzędu Miejskiego

Duża liczba obiektów zabytkowych stanowi z jednej strony istotną wartość kulturową i historyczną, z drugiej jednak generuje wyzwania związane z koniecznością utrzymania ich w odpowiednim stanie technicznym. Wiele z tych budynków wymaga prac remontowych, modernizacyjnych lub dostosowania do współczesnych standardów użytkowych, w tym poprawy efektywności energetycznej oraz dostosowania do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

Drugim istotnym problemem jest stan infrastruktury technicznej, w szczególności infrastruktury drogowej i pieszej. Na terenie obszaru rewitalizacji występują odcinki dróg i chodników wymagające remontów lub modernizacji. W przypadku obszaru nr 1 długość infrastruktury wymagającej remontu wynosi około 2200 metrów, co wskazuje na znaczną skalę potrzeb w zakresie poprawy jakości infrastruktury publicznej.

Tabela 20. Długość infrastruktury (drogi, chodników) wymagającej remontu

Długość infrastruktury (drogi, chodniki) wymagającej remontu (m)	Gmina Debrzno (średnia)	Obszar rewitalizacji
	763,48	2200

Fot. dane Urzędu Miejskiego

Znacznym problemem na obszarze rewitalizacji jest też znaczna liczba budynków miejskich, które są w złym stanie technicznym. Znajdują się wśród nich np. wspomniana już kamienica przy ul. Królewskiej 7, sala widowiskowa Centrum Kultury Sportu i Turystyki oraz duża część budynków mieszkalnych. Warto zaznaczyć, że na obszarze śródmieścia przeważa stara zabudowa (sprzed 1970 roku i duża jej część wymaga modernizacji, w tym poprawy efektywności energetycznej. W wielu przypadkach wymaga to bardzo dużych nakładów finansowych i skomplikowanych zabiegów dotyczących np. wymiany źródeł ciepła. Część budynków wielorodzinnych posiada etażowe źródła ciepła i nie ma technicznej możliwości przyłączenia obiektów do sieci ciepłowniczej. Dodatkowo część lokatorów to mieszkańcy w podeszłym wieku, dla których znaczące zmiany w systemie ogrzewania oznaczają konieczność dostosowania się i niejednokrotnie poniesienia dodatkowych kosztów.

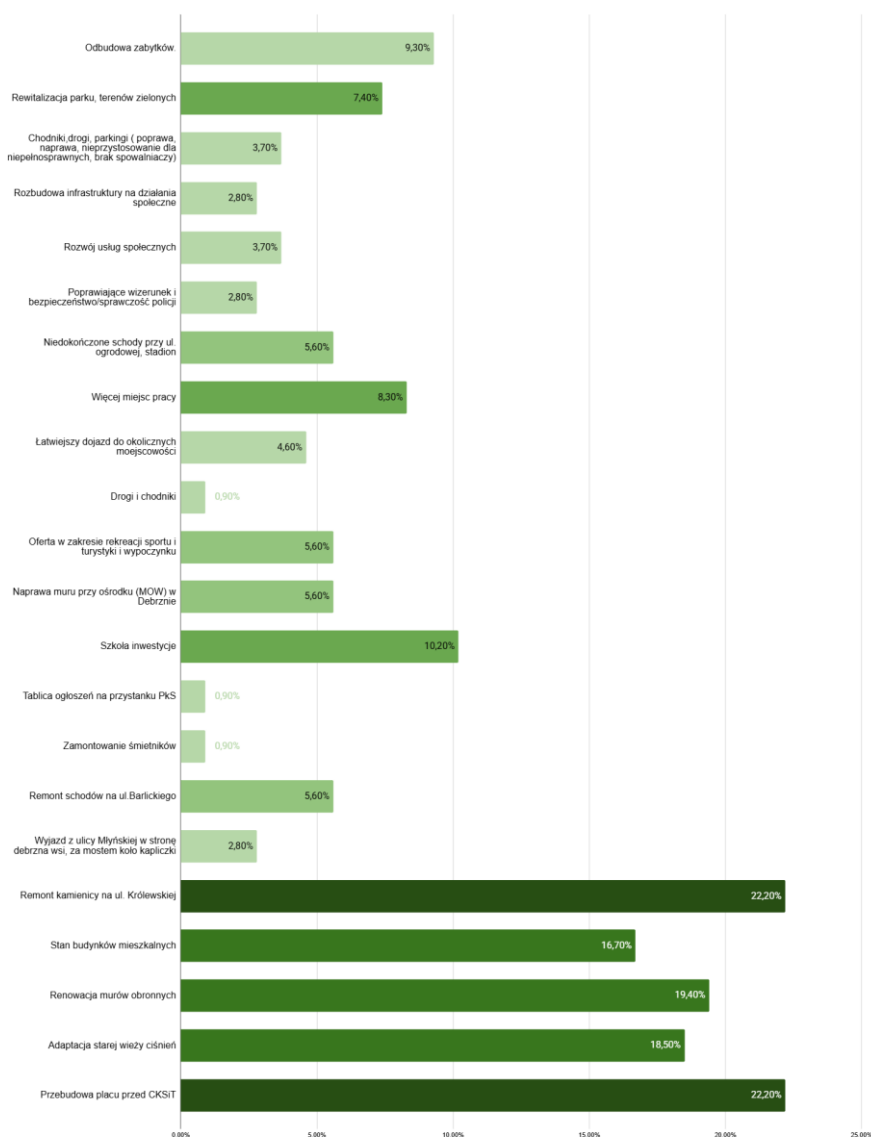
Zdjęcie 18. Wielorodzinny budynek komunalny przy ul Długiej wymagający termomodernizacji i wymiany źródeł ciepła

Fot. Archiwum Urzędu Miejskiego

Odzwierciedleniem problemów w sferze technicznej są oczekiwania mieszkańców dotyczące inwestycji, które powinny być zrealizowane na obszarze rewitalizacji. Taka identyfikacja potrzeb została przeprowadzona między innymi w ramach przeprowadzonych badań ankietowych. Respondenci zostali poproszeni o wskazanie (bez gotowej kafeterii odpowiedzi) inwestycji, które powinny być zrealizowane na obszarze rewitalizacji. Przedstawione na poniższym wykresie wyniki pokazują, że duża część oczekiwanych inwestycji jest związana zabytkami lub obiektami o dużej wartości historycznej. Wśród najczęstszych wskazań znalazły się bowiem: remont kamienicy przy ul. Królewskiej, przebudowa placu przed CKSiT, renowacja murów obronnych, adaptacja starej wieży ciśnień, poprawa stanu budynków mieszkalnych oraz rewitalizacja parku i terenów zielonych.

Wykres 8. Najbardziej niezbędne inwestycje na obszarze rewitalizacji

Źródło: Badania Ankietowe

Potencjały sfery technicznej na obszarze rewitalizacji

Pomimo wskazanych problemów obszar rewitalizacji posiada również istotne potencjały w sferze technicznej, które mogą zostać wykorzystane w procesie rewitalizacji. Jednym z najważniejszych jest duża liczba obiektów o wartości historycznej i architektonicznej, które stanowią ważny element dziedzictwa kulturowego miasta. Odpowiednio przeprowadzone działania modernizacyjne i konserwatorskie mogą przyczynić się do poprawy stanu technicznego tych budynków, a jednocześnie do zachowania historycznego charakteru śródmieścia. Na obszarze rewitalizacji znajdują się też obiekty, które mogą posłużyć jako dobre przykłady takich działań. Należą do nich między innymi obiekty, których budowa lub renowacja były elementem programów rewitalizacyjnych. Należą do nich między innymi średniowieczne mury miejskie oraz położony przy ul. Barlickiego budynek CUS, który stanowi przykład zabudowy odtworzonej i dostosowanej do dzisiejszych wymogów i oczekiwań.

Zdjęcie 19. Budynek Centrum Usług Społecznych jako przykład działań rewitalizacyjnych

Fot. Archiwum Urzędu Miejskiego

Istotnym potencjałem jest również istniejąca infrastruktura techniczna, która mimo konieczności modernizacji stanowi podstawę dalszego rozwoju funkcjonalnego obszaru. Modernizacja dróg, chodników oraz elementów infrastruktury komunalnej może znacząco poprawić jakość przestrzeni publicznych oraz zwiększyć komfort korzystania z nich przez mieszkańców. Warto zaznaczyć, że stan infrastruktury drogowej uległ na obszarze rewitalizacji znaczącej poprawie. Kompleksowej przebudowie poddano m. in. ul. Barlickiego, ul. Traugutta, ul. Harcerską i ul. Kościuszki.

Pewnym paradoksem jest fakt, że liczne obiekty zabytkowe i posiadające walory historyczne stanowią z jednej strony znaczące obciążenie i generują wiele problemów, ale z drugiej strony stanowią o potencjale obszaru, który dzięki swojemu unikalnemu układowi przestrzennemu i nasyceniu zwartą i niejednokrotnie unikatową zabudową stanowi obszar bardzo interesujący i wartościowy dla całej gminy Debrzno.

Wykorzystanie wskazanych potencjałów w połączeniu z działaniami modernizacyjnymi i remontowymi może przyczynić się do poprawy stanu technicznego zabudowy i infrastruktury w śródmieściu Debrzna oraz wzmocnienia funkcji tej części miasta jako lokalnego centrum społecznego i gospodarczego.

Potrzeby obszaru rewitalizacji w sferze technicznej

Analiza sfery technicznej obszaru rewitalizacji w Debrznie wskazuje na potrzebę prowadzenia kompleksowych działań modernizacyjnych obejmujących zarówno zabudowę historyczną, jak i infrastrukturę techniczną. Znaczna część zabudowy śródmieścia ma charakter historyczny i w wielu przypadkach liczy ponad sto lat. W związku z tym utrzymanie budynków w odpowiednim stanie technicznym wymaga systematycznych prac remontowych, modernizacyjnych oraz adaptacyjnych, które pozwolą dostosować je do współczesnych standardów użytkowych, energetycznych i związanych z dostępnością.

Jedną z najważniejszych potrzeb jest poprawa stanu technicznego budynków zabytkowych oraz innych obiektów o dużej wartości historycznej. Na obszarze rewitalizacji koncentruje się znaczna część zabytkowej zabudowy miasta, co powoduje konieczność prowadzenia intensywnych działań konserwatorskich i remontowych. Wiele z tych budynków wymaga zarówno prac konstrukcyjnych i modernizacyjnych, jak i poprawy efektywności energetycznej oraz dostosowania do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

Istotnym wyzwaniem jest również stan techniczny części obiektów o wysokiej wartości architektonicznej, które ze względu na swoją historię i wcześniejsze problemy własnościowe przez wiele lat nie były poddawane kompleksowym remontom. W takich przypadkach konieczne jest przeprowadzenie szeroko zakrojonych działań rewitalizacyjnych obejmujących zarówno remonty, jak i uporządkowanie kwestii formalno-prawnych związanych z ich użytkowaniem.

Kolejną ważną potrzebą jest modernizacja infrastruktury technicznej, w szczególności infrastruktury drogowej i pieszej. W wielu miejscach na obszarze rewitalizacji stan nawierzchni dróg, chodników oraz innych elementów infrastruktury publicznej wymaga poprawy. Modernizacja tej infrastruktury jest istotna zarówno z punktu widzenia bezpieczeństwa użytkowników przestrzeni miejskiej, jak i poprawy estetyki śródmieścia.

Ważnym kierunkiem działań jest także poprawa stanu technicznego budynków komunalnych oraz wielorodzinnych budynków mieszkalnych. Na obszarze śródmieścia dominuje zabudowa powstała w okresach wcześniejszych, której znaczna część wymaga modernizacji. Dotyczy to przede wszystkim poprawy efektywności energetycznej budynków oraz modernizacji systemów grzewczych. W wielu przypadkach funkcjonują przestarzałe źródła ogrzewania, których wymiana wymaga znacznych nakładów finansowych oraz wsparcia mieszkańców.

Istotną potrzebą jest również prowadzenie działań poprawiających standard techniczny budynków oraz przestrzeni wokół nich, w tym uporządkowanie podwórek, modernizacja elementów infrastruktury technicznej oraz poprawa jakości zagospodarowania terenów przylegających do zabudowy mieszkaniowej.

SYNTEZA DIAGNOZY

W dalszej części przedstawiono syntetyczne podsumowanie diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji w Debrznie. Zestawienie zostało opracowane w formie tabelarycznej i obejmuje pięć kluczowych sfer analizowanych w procesie diagnozy: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną. Tabela prezentuje najważniejsze zidentyfikowane problemy występujące w każdej z tych sfer, a także wskazuje potencjały rozwojowe oraz potrzeby obszaru rewitalizacji wynikające z przeprowadzonej analizy. Przedstawione zestawienie stanowi jednocześnie syntetyczne ujęcie wniosków płynących z diagnozy szczegółowej. Tym samym realizuje ono wymogi określone w art. 36 ust. 8 pkt 1 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (tzw. ustawy wdrożeniowej), dotyczące przedstawienia analizy problemów, potrzeb oraz potencjałów rozwojowych obszaru objętego interwencją. W konsekwencji niniejszy Gminny Program Rewitalizacji może pełnić również funkcję strategii Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT), stanowiąc podstawę do realizacji zintegrowanych działań rozwojowych na obszarze rewitalizacji.

Tabela 21. Synteza diagnozy w sferze społecznej.

Sfera społeczna		
Problemy	Potencjały	Potrzeby
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niekorzystne trendy demograficzne, w tym starzenie się mieszkańców i rosnący udział osób w wieku poprodukcyjnym przy jednoczesnym spadku liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Centralne położenie obszaru rewitalizacji oraz jego rola jako lokalnego centrum życia społecznego i usługowego dla mieszkańców miasta i gminy ▪ Funkcjonowanie licznych instytucji publicznych i społecznych (m.in. instytucji pomocy) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wspieranie aktywizacji społecznej i zawodowej mieszkańców, w szczególności osób pozostających bez pracy lub zagrożonych wykluczeniem społecznym ▪ Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin znajdujących się

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wysokie natężenie zjawisk związanych z ubóstwem oraz trudną sytuacją materialną części mieszkańców, przejawiające się m.in. wysokim poziomem korzystania z pomocy społecznej i dodatków mieszkaniowych ▪ Utrzymujące się bezrobocie wśród części mieszkańców, szczególnie osób o niskich kwalifikacjach i niskim poziomie wykształcenia ▪ Problemy w funkcjonowaniu części rodzin, w tym bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz występowanie zjawisk przemocy domowej ▪ Występowanie zjawisk przestępczości i wykroczeń, które 	<p>społecznej, kultury oraz administracji), które stanowią zaplecze dla działań integracyjnych i aktywizacyjnych</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Istniejąca infrastruktura społeczna oraz potencjał instytucji działających na rzecz integracji i aktywizacji społecznej mieszkańców ▪ Relatywnie duża liczba mieszkańców w młodszych grupach wieku w porównaniu ze średnią dla gminy, co stwarza potencjał do dynamizowania działań społecznych na obszarze ▪ Funkcjonowanie śródmieścia jako miejsca koncentracji usług, handlu oraz instytucji publicznych sprzyjających kontaktom społecznym 	<p>w trudnej sytuacji życiowej, w tym programów przeciwdziałających ubóstwu i wykluczeniu społecznemu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzmacnianie działań aktywizacji zawodowej, programów edukacyjnych i podnoszenia kwalifikacji mieszkańców ▪ Rozwój programów wsparcia rodzin, działań profilaktycznych oraz usług społecznych wspierających prawidłowe funkcjonowanie gospodarstw domowych ▪ Wzmacnianie działań profilaktycznych, integracyjnych i edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży oraz poprawa bezpieczeństwa w
--	--	--

<p>wpływają na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców oraz postrzeganie śródmieścia jako miejsca zamieszkania</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Niska aktywność społeczna części mieszkańców oraz ograniczony poziom uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym ▪ Ryzyko pogłębiania się wykluczenia społecznego części mieszkańców, wynikające z kumulacji problemów ekonomicznych, rodzinnych i społecznych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Możliwość dalszego rozwoju funkcji mieszkaniowych oraz wykorzystania potencjału centralnego położenia obszaru rewitalizacji 	<p>przestrzeni publicznej</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzmacnianie kapitału społecznego poprzez rozwój inicjatyw lokalnych, wydarzeń społecznych oraz działań integrujących mieszkańców ▪ Dostosowanie oferty usług społecznych i przestrzeni publicznych do potrzeb różnych grup mieszkańców, w tym seniorów, rodzin z dziećmi oraz osób ze szczególnymi potrzebami
--	---	--

Tabela 22. Synteza diagnozy w sferze gospodarczej.

Sfera gospodarcza		
Problemy	Potencjały	Potrzeby
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Spadek liczby zarejestrowanych działalności gospodarczych na obszarze rewitalizacji świadczą o słabnącej funkcji 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Centralne położenie obszaru rewitalizacji oraz pełnienie przez śródmieście funkcji głównego ośrodka usługowego i handlowego w gminie 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zatrzymanie spadku liczby działalności gospodarczych oraz stworzenie warunków do powstawania nowych firm,

<p>handlowo-usługowej śródmieścia</p> <ul style="list-style-type: none"> • ▪ Coraz większa liczba pustostanów po lokalach handlowych i usługowych oraz duża rotacja najemców ▪ Osłabienie tradycyjnej funkcji handlowej i usługowej śródmieścia, częściowo związane z ekspansją dużych sieci handlowych oraz zmianą modeli konsumpcji; zjawisko to dotyczy nie tylko handlu, ale także gastronomii i usług ▪ Niewielka liczba ofert pracy oraz ograniczona zdolność śródmieścia do generowania zatrudnienia ▪ Powiązanie problemu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Istniejąca baza mikroprzedsiębiorstw oraz obecność firm funkcjonujących od wielu lat, w tym przedsiębiorstw rodzinnych o ugruntowanej pozycji i rozpoznawalności lokalnej ▪ Dostępność lokali użytkowych oraz możliwość ich adaptacji do nowych funkcji gospodarczych i społecznych ▪ Utrwalona funkcja śródmieścia jako miejsca koncentracji usług, handlu, administracji i codziennych aktywności mieszkańców ▪ Położenie obszaru w centrum miasta, wysoka dostępność piesza oraz codzienny ruch generowany przez usługi, handel i instytucje publiczne 	<p>szczególnie w sektorze usług, handlu i gastronomii</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wsparcie trwałości istniejących działalności gospodarczych, m.in. poprzez poprawę warunków prowadzenia biznesu, wzmacnianie lokalnego rynku i rozwój współpracy między przedsiębiorcami ▪ Ożywienie pustych lokali i ograniczenie rotacji najemców poprzez tworzenie atrakcyjnej oferty najmu, wspieranie nowych działalności oraz poprawę estetyki i funkcjonalności lokali ▪ Poprawa dostępności ekonomicznej lokali użytkowych
--	--	---

<p>bezrobocia z niskimi kwalifikacjami osób pozostających bez pracy</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wysokie koszty prowadzenia działalności, wskazywane przez mieszkańców i interesariuszy jako istotna bariera rozwojowa; dotyczy to zwłaszcza czynszów za lokale, podatków i opłat lokalnych ▪ Niewystarczająco rozwinięta i zróżnicowana oferta gastronomiczna ograniczająca atrakcyjność centrum jako miejsce spędzania czasu ▪ Niewystarczające wykorzystanie potencjału historycznego i turystycznego śródmieścia w rozwoju 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Cotygodniowe targowisko miejskie oraz obecność tradycyjnych, wielopokoleniowych firm i sklepów, które przyciągają mieszkańców miasta i okolicznych miejscowości ▪ Potencjał turystyczny obszaru, historyczny charakter śródmieścia, rynek miejski oraz obecność instytucji publicznych i społecznych przyciągających mieszkańców do centrum 	<p>oraz wypracowanie rozwiązań zachęcających do lokowania działalności w śródmieściu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Silniejsze powiązanie rozwoju gospodarczego z dziedzictwem historycznym, funkcją centrum miasta i ruchem użytkowników poprzez rozwój usług, gastronomii, drobnego handlu i inicjatyw opartych na lokalnej tożsamości ▪ Tworzenie przestrzeni do preferencyjnego najmu lokali przeznaczonych na działalność gospodarczą oraz tworzenie przestrzeni co-workingowych
---	--	---

<p>gospodarczym; pomimo walorów przestrzennych i historycznych centrum nie generuje jeszcze wystarczająco silnego impulsu dla rozwoju usług i drobnej przedsiębiorczości</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Brak preferencyjnych przestrzeni do prowadzenia (rozpoczęcia) działalności gospodarczej 		
--	--	--

Tabela 23. Synteza diagnozy w sferze środowiskowej.

Sfera środowiskowa		
Problemy	Potencjały	Potrzeby
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wysoki stopień urbanizacji historycznej części obszaru rewitalizacji (miasto lokacyjne), skutkujący ograniczoną ilością terenów biologicznie czynnych oraz niewielką dostępnością zieleni w bezpośrednim 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Obecność parku miejskiego oraz terenów zielonych w rejonie ul. Długiej, które stanowią ważny element systemu zieleni miejskiej i pełnią funkcję rekreacyjną dla mieszkańców ▪ Możliwość wykorzystania istniejących terenów zielonych do rozwoju spójnego systemu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zwiększenie udziału terenów zieleni w przestrzeni śródmiejskiej poprzez nowe nasadzenia, tworzenie skwerów oraz rozwijanie elementów zielonej infrastruktury ▪ Wprowadzanie rozwiązań

<p>otoczeniu zabudowy</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Duży udział powierzchni utwardzonych (place, ulice, chodniki), ograniczający naturalną retencję wód opadowych i wpływający na pogorszenie mikroklimatu miejskiego ▪ Występowanie zjawiska niskiej emisji związanej z funkcjonowaniem indywidualnych źródeł ogrzewania w starszej zabudowie mieszkaniowej ▪ Niewystarczające wykorzystanie potencjału istniejących terenów zieleni do kształtowania atrakcyjnych przestrzeni rekreacyjnych i 	<p>zieleni oraz przestrzeni rekreacyjnych w centrum miasta</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Możliwość realizacji działań modernizacyjnych i termomodernizacyjnych prowadzących do poprawy efektywności energetycznej budynków ▪ Położenie obszaru rewitalizacji w otoczeniu terenów zielonych i rekreacyjnych, które mogą stanowić uzupełnienie funkcji przyrodniczych śródmieścia ▪ Istniejące przestrzenie publiczne i tereny zielone, które mogą być rozwijane jako miejsca rekreacji, integracji społecznej oraz wydarzeń lokalnych 	<p>zwiększających retencję wód opadowych oraz rozwój tzw. zielono-niebieskiej infrastruktury w przestrzeni miejskiej</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ograniczanie niskiej emisji poprzez modernizację systemów grzewczych oraz wspieranie działań poprawiających efektywność energetyczną budynków ▪ Lepsze powiązanie terenów zielonych z przestrzenią śródmieścia oraz rozwój funkcji rekreacyjnych i wypoczynkowych na obszarze rewitalizacji ▪ Zagospodarowanie i modernizacja terenów zieleni oraz parków miejskich w celu
---	--	---

integracyjnych dla mieszkańców		zwiększenia ich funkcjonalności i dostępności dla mieszkańców
--------------------------------	--	---

Tabela 24. Synteza diagnozy w sferze funkcjonalno-przestrzennej.

Sfera funkcjonalno-przestrzenna		
Problemy	Potencjały	Potrzeby
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Częściowa degradacja przestrzeni publicznych oraz niedostosowanie części z nich do współczesnych funkcji społecznych, rekreacyjnych i usługowych ▪ Ograniczona dostępność przestrzeni publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym niewystarczające dostosowanie przejść dla pieszych i części infrastruktury miejskiej ▪ Niewystarczająca liczba atrakcyjnych przestrzeni sprzyjających integracji społecznej oraz aktywnemu spędzaniu czasu w śródmieściu ▪ Ograniczona aktywność inwestycyjna w części 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Historyczny układ urbanistyczny śródmieścia z rynkiem i siecią ulic stanowiący czytelną i wartościową strukturę przestrzenną miasta ▪ Centralne położenie obszaru rewitalizacji oraz koncentracja instytucji publicznych, usług i handlu przyciągających mieszkańców do centrum miasta ▪ Obecność istniejących przestrzeni publicznych, takich jak rynek miejski oraz place i ulice o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Podnoszenie jakości i funkcjonalności przestrzeni publicznych, w szczególności rynku oraz przylegających ulic i placów ▪ Eliminowanie barier architektonicznych i poprawa dostępności przestrzeni publicznych oraz budynków użyteczności publicznej ▪ Tworzenie miejsc spotkań i rekreacji oraz rozwijanie funkcji społecznych i kulturalnych przestrzeni publicznych

<p>obszaru rewitalizacji, co spowalnia proces modernizacji przestrzeni miejskiej</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Występowanie obiektów komunalnych wymagających remontów oraz modernizacji ▪ Duża liczba niezagospodarowanych działek i ograniczona aktywność inwestycyjna ▪ Brak ładu przestrzennego w części obszaru rewitalizacji ▪ Problem parkowania pojazdów w niedozwolonych miejscach 	<p>potencjałe integracyjnym i społecznym</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Funkcjonująca infrastruktura społeczna oraz instytucje publiczne zlokalizowane w centrum miasta ▪ Możliwość adaptacji i modernizacji istniejącej zabudowy oraz przestrzeni publicznych w ramach działań rewitalizacyjnych • ▪ Zwarta struktura urbanistyczna umożliwiającą rozwój funkcji pieszych oraz integrację różnych funkcji miejskich w obrębie centrum 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Modernizacja i lepsze wykorzystanie obiektów komunalnych oraz infrastruktury społecznej na potrzeby mieszkańców ▪ Stymulowanie inwestycji i przekształceń przestrzennych poprawiających funkcjonalność śródmieścia
--	--	---

Tabela 25. Synteza diagnozy w sferze technicznej.

Sfera techniczna		
Problemy	Potencjały	Potrzeby
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niezadowolający stan 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Znaczna liczba obiektów o wartości 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kompleksowa modernizacja oraz

<p>techniczny części zabudowy śródmiejskiej, w tym budynków komunalnych oraz budynków mieszkalnych zbudowanych przed rokiem 1970</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Duża koncentracja obiektów zabytkowych wymagających prac konserwatorskich, remontowych oraz dostosowania do współczesnych standardów użytkowych ▪ Niewystarczający poziom efektywności energetycznej części budynków mieszkalnych oraz funkcjonowanie przestarzałych systemów grzewczych 	<p>historycznej i architektonicznej, stanowiących istotny element dziedzictwa kulturowego miasta</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Możliwość wykorzystania działań rewitalizacyjnych do ochrony i odnowy zabytkowej zabudowy śródmieścia oraz podkreślenia jego historycznego charakteru ▪ Możliwość prowadzenia działań termomodernizacyjnych oraz modernizacji instalacji w ramach projektów rewitalizacyjnych i programów poprawy efektywności energetycznej ▪ Istniejąca infrastruktura techniczna stanowiąca podstawę do dalszych działań modernizacyjnych i rozwojowych w obszarze rewitalizacji 	<p>remonty budynków mieszkalnych i obiektów komunalnych w celu poprawy ich stanu technicznego oraz standardu użytkowego</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Realizacja prac konserwatorskich i modernizacyjnych w obiektach zabytkowych oraz ich adaptacja do funkcji społecznych, kulturalnych i usługowych ▪ Poprawa efektywności energetycznej budynków poprzez realizację kompleksowych prac termomodernizacyjnych oraz modernizację systemów ogrzewania ▪ Modernizacja infrastruktury drogowej i pieszej oraz poprawa jakości nawierzchni dróg i chodników
--	--	---

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niezadowalający stan części infrastruktury technicznej, w szczególności dróg i chodników, wpływający na komfort oraz bezpieczeństwo użytkowników przestrzeni publicznych ▪ Niski standard zagospodarowania części przestrzeni przylegających do zabudowy mieszkaniowej, w tym podwórek i terenów wspólnych ▪ Wysokie koszty prowadzenia prac remontowych i modernizacyjnych w zabudowie historycznej oraz ograniczone możliwości finansowe części właścicieli nieruchomości 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Unikatowe obiekty zabytkowe na obszarze rewitalizacji 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Podniesienie standardu zagospodarowania przestrzeni wokół zabudowy mieszkaniowej oraz modernizacja infrastruktury komunalnej ▪ Zapewnienie wsparcia finansowego i organizacyjnego dla właścicieli budynków w realizacji prac remontowych i modernizacyjnych
---	---	--

Przedstawione powyżej zestawienie problemów, potencjałów oraz potrzeb obszaru rewitalizacji w Debrznie stanowi podstawę do zaplanowania działań rewitalizacyjnych dostosowanych do specyfiki lokalnych uwarunkowań. Wyniki diagnozy wskazują na konieczność prowadzenia interwencji odpowiadającej rzeczywistym wyzwaniom występującym w śródmieściu Debrzna, przy jednoczesnym wykorzystaniu istniejących zasobów i możliwości rozwojowych tego obszaru. Takie podejście pozwala na zaprojektowanie procesu rewitalizacji o charakterze zintegrowanym i kompleksowym, uwzględniającym zarówno lokalny kontekst społeczny, gospodarczy, jak i przestrzenno-środowiskowy.

Przeprowadzona analiza została uporządkowana w podziale na pięć sfer funkcjonowania obszaru rewitalizacji: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną. Takie ujęcie stanowi rozwinięcie podstawowych wymiarów rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego wskazywanych w koncepcji zrównoważonego rozwoju. Zastosowanie tej struktury pozwala na bardziej szczegółowe rozpoznanie problemów oraz określenie potrzeb i potencjałów rozwojowych obszaru rewitalizacji. Zidentyfikowane problemy nie występują w oderwaniu od siebie, lecz pozostają ze sobą powiązane i wzajemnie się wzmacniają. Problemy społeczne obserwowane na obszarze rewitalizacji współwystępują z trudnościami w sferze gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej, środowiskowej oraz technicznej. Z tego względu skuteczne przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom wymaga prowadzenia działań obejmujących różne sfery funkcjonowania miasta i wzajemnie się uzupełniających.

Zgodnie z ideą rewitalizacji kluczowe znaczenie w procesie planowania interwencji mają problemy społeczne, które stanowią podstawowy czynnik uzasadniający podjęcie działań rewitalizacyjnych. W przypadku obszaru rewitalizacji w Debrznie występuje koncentracja zjawisk społecznych o charakterze kryzysowym, którym towarzyszą problemy dotyczące m.in. funkcjonowania lokalnej gospodarki, jakości przestrzeni publicznych, stanu technicznego zabudowy oraz uwarunkowań środowiskowych. Poprawa sytuacji w sferze gospodarczej, środowiskowej, przestrzennej i technicznej może przyczynić się do zwiększenia jakości życia mieszkańców oraz poprawy warunków funkcjonowania społeczności lokalnej. Jednocześnie działania ukierunkowane na wzmacnianie kapitału społecznego oraz aktywizację mieszkańców mogą sprzyjać bardziej efektywnemu wykorzystaniu potencjałów gospodarczych i przestrzennych obszaru. Potrzeby wynikające z poszczególnych sfer pozostają zatem ze sobą ściśle powiązane i wzajemnie się warunkują. Realizacja działań odnoszących się do jednego z wymiarów rozwoju będzie oddziaływać również na pozostałe obszary funkcjonowania miasta. Podobne relacje dotyczą także zidentyfikowanych potencjałów rozwojowych, które wzajemnie się uzupełniają i mogą stanowić podstawę dla prowadzenia spójnych działań rewitalizacyjnych. Uwzględnienie tych powiązań pozwala na zaplanowanie procesu rewitalizacji w sposób kompleksowy, ukierunkowany na stopniowe wyprowadzanie

obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz trwałe ograniczanie negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych i przestrzennych występujących w śródmieściu Debrzna.

INTEGRALNOŚĆ WIZJI, CELÓW I KIERUNKÓW DZIAŁAŃ

USPÓJNIONA WIZJA OBSZARU REWITALIZACJI

Podstawą sformułowania wizji obszaru rewitalizacji gminy Debrzno jest pogłębiona diagnoza społeczna, przestrzenna i gospodarcza, która wykazała koncentrację negatywnych zjawisk społecznych w centralnej części miasta. Wśród kluczowych wyzwań zidentyfikowano zagrożenie wykluczeniem społecznym, utrzymujące się ubóstwo części mieszkańców, ograniczoną aktywność społeczną oraz niewystarczające wsparcie dla rodzin, dzieci, młodzieży i osób starszych. Problemy te współwystępują z degradacją części przestrzeni publicznych, niedostosowaniem części infrastruktury do współczesnych potrzeb oraz stopniowym osłabieniem funkcji integracyjnych śródmieścia.

Obszar rewitalizacji obejmuje historyczne centrum Debrzna wraz z Rynkiem Miejskim, Parkiem Miejskim, terenami przyległymi do Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego oraz Szkoły Podstawowej im. Polskich Noblistów, a także obiektami zabytkowymi i przemysłowymi. Jest to przestrzeń, w której koncentrują się zarówno najważniejsze problemy społeczne, jak i znaczące potencjały rozwojowe – infrastrukturalne, historyczne i instytucjonalne. Proces rewitalizacji stanowi kontynuację działań podejmowanych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno na lata 2016–2022. Doświadczenia poprzedniego okresu wskazują, że trwała poprawa jakości życia mieszkańców wymaga łączenia inwestycji infrastrukturalnych z działaniami społecznymi ukierunkowanymi na wzmacnianie mieszkańców i lokalnych wspólnot. Z tego względu obecny etap rewitalizacji w szczególny sposób koncentruje się na przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu oraz budowie lokalnego systemu wsparcia rodzin i grup szczególnie wrażliwych.

Rewitalizacja w Debrznie ma w swoim rdzeniu charakter społeczny. Oznacza to tworzenie warunków sprzyjających integracji mieszkańców, rozwijaniu relacji sąsiedzkich, budowaniu poczucia bezpieczeństwa oraz wzmacnianiu przynależności do wspólnoty lokalnej. W centrum interwencji znajduje się rodzina jako podstawowa komórka społeczna, wymagająca wsparcia zwłaszcza w sytuacjach kryzysowych. Rozwój infrastruktury społecznej, centrów aktywności, przestrzeni spotkań oraz programów wsparcia ma służyć wzmacnianiu kompetencji wychowawczych, przeciwdziałaniu przemocy i wykluczeniu społecznemu oraz poprawie jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Szczególną rolę w procesie rewitalizacji odgrywają działania skierowane do dzieci i młodzieży. Modernizacja i adaptacja infrastruktury edukacyjnej, rozwój oferty zajęć dodatkowych, programów profilaktycznych i terapeutycznych, a także tworzenie bezpiecznych przestrzeni rekreacyjnych w Parku Miejskim mają sprzyjać wyrównywaniu szans edukacyjnych, wzmacnianiu aktywności społecznej młodego pokolenia oraz przeciwdziałaniu zjawiskom demoralizacji i wykluczenia społecznego. Równie istotne znaczenie ma wsparcie osób starszych poprzez rozwijanie oferty aktywizacyjnej, tworzenie przestrzeni integracji międzypokoleniowej oraz zwiększanie dostępności przestrzeni publicznych.

Równolegle prowadzone działania w sferze mieszkaniowej, przestrzennej i gospodarczej mają wspierać proces wychodzenia obszaru z sytuacji kryzysowej poprzez poprawę warunków bytowych mieszkańców, rozwój przedsiębiorczości lokalnej oraz tworzenie nowych miejsc pracy. Adaptacja obiektów zabytkowych i przemysłowych na cele społeczne i gospodarcze, tworzenie przestrzeni inkubacyjnych oraz przygotowanie terenów pod rozwój budownictwa mieszkaniowego stanowią istotne narzędzia stabilizacji społecznej i ekonomicznej mieszkańców.

Docelowy obraz obszaru rewitalizacji przedstawia poniższa wizja jego rozwoju.

W roku 2033 obszar rewitalizacji Debrzna jest miejscem, w którym skutecznie ograniczono zjawisko wykluczenia społecznego, a mieszkańcy – niezależnie od wieku i sytuacji życiowej – mają dostęp do wsparcia, usług społecznych oraz bezpiecznej i przyjaznej przestrzeni do rozwoju. Rodziny korzystają z rozbudowanego systemu wsparcia, dzieci i młodzież mają zapewnione warunki do nauki, rozwijania pasji i aktywności społecznej, a osoby starsze aktywnie uczestniczą w życiu lokalnej wspólnoty.

Odnowione obiekty zabytkowe oraz zaadaptowane budynki przemysłowe pełnią funkcje społeczne, edukacyjne i integracyjne, tworząc miejsca spotkań, współpracy i budowania relacji. Park Miejski oraz przestrzenie publiczne są dostępne, bezpieczne i sprzyjają integracji międzypokoleniowej oraz aktywnemu spędzaniu czasu.

Centrum Debrzna jest przestrzenią solidarności społecznej, aktywności obywatelskiej i współodpowiedzialności za wspólne dobro. Aktywna i zintegrowana społeczność lokalna stanowi fundament trwałego rozwoju Gminy Debrzno, a rewitalizacja jest procesem realnej poprawy jakości życia jej mieszkańców.

INTEGRACJA WIZJI CELÓW, KIERUNKÓW DZIAŁAŃ I PRZEDSIĘWZIĘĆ

System wizji, celów, kierunków działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Debrzno został zaprojektowany w sposób, aby zapewnić spójność pomiędzy diagnozą obszaru rewitalizacji, zakładanym kierunkiem jego przemian oraz planowanymi działaniami inwestycyjnymi i społecznymi.

Wizja obszaru rewitalizacji przedstawia docelowy obraz tej części miasta w roku 2033 – jako miejsca przyjaznego mieszkańcom, sprzyjającego integracji społecznej, rozwojowi

usług społecznych oraz aktywności gospodarczej. Realizacja tej wizji wymaga prowadzenia zintegrowanych działań w kilku powiązanych ze sobą obszarach: społecznym, przestrzennym, gospodarczym, technicznym i środowiskowym.

Cele rewitalizacji zostały określone jako najważniejsze kierunki interwencji odpowiadające na zdiagnozowane problemy obszaru rewitalizacji. Każdy z celów rozwinięto poprzez kierunki działań wskazujące konkretne obszary aktywności samorządu i partnerów lokalnych. Z kolei kierunki działań realizowane będą poprzez zestaw przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które stanowią narzędzia wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji.

Tak skonstruowany system interwencji zapewnia wzajemne uzupełnianie się działań infrastrukturalnych i społecznych oraz umożliwia osiągnięcie trwałych efektów rewitalizacji.

Cel 1 Wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracji mieszkańców

Realizacja pierwszego celu bezpośrednio odnosi się do elementów wizji zakładających, że obszar rewitalizacji Debrzna stanie się przestrzenią aktywnej i zintegrowanej społeczności lokalnej, w której mieszkańcy budują relacje sąsiedzkie, uczestniczą w życiu społecznym i wspólnie współtworzą lokalną wspólnotę.

W wizji podkreślono znaczenie budowania więzi społecznych, rozwijania relacji międzyludzkich oraz tworzenia miejsc sprzyjających spotkaniom i aktywności społecznej. Szczególne znaczenie przypisano rozwojowi infrastruktury społecznej oraz przestrzeni integracyjnych w centrum miasta.

Realizacja celu odbywać się będzie poprzez kierunki działań obejmujące:

1.1. Rozwój infrastruktury i miejsc integracji społecznej

Kierunek ten zakłada tworzenie i modernizację przestrzeni sprzyjających integracji mieszkańców oraz prowadzeniu działań społecznych i kulturalnych.

1.2. Wspieranie inicjatyw oddolnych i partycypacji społecznej.

Działania obejmują rozwój oferty aktywności społecznych, kulturalnych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw oddolnych wzmacniających poczucie wspólnoty lokalnej.

1.3 Rozszerzenie oferty kulturalnej, edukacyjnej i międzypokoleniowej.

Działania obejmują rozwój oferty kulturalnej i oferty spędzania czasu wolnego.

1.4 Rozwój działań animacyjnych i integracyjnych w przestrzeni publicznej.

Realizacji tych kierunków służą przedsięwzięcia rewitalizacyjne obejmujące przede wszystkim modernizację i adaptację obiektów publicznych oraz tworzenie nowych przestrzeni spotkań mieszkańców.

Cel 2 Rozwój usług społecznych oraz systemu wsparcia dla rodzin i osób zagrożonych wykluczeniem

Cel ten wynika bezpośrednio z elementów wizji zakładających, że w roku 2032 obszar rewitalizacji Debrzna będzie miejscem, w którym mieszkańcy – niezależnie od wieku i sytuacji życiowej – mają dostęp do wsparcia, usług społecznych oraz bezpiecznej przestrzeni do rozwoju.

W centrum działań znajduje się rodzina jako podstawowa komórka społeczna wymagająca wsparcia, szczególnie w sytuacjach kryzysowych. Istotne znaczenie mają także działania skierowane do dzieci, młodzieży oraz osób starszych.

Realizacja celu odbywać się będzie poprzez następujące kierunki działań:

2.1. Rozwój infrastruktury usług społecznych i wsparcia rodzin

Kierunek obejmuje rozwój instytucji i programów wspierających rodziny, w tym działania profilaktyczne, terapeutyczne oraz edukacyjne.

2.2. Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Działania obejmują rozwój oferty programów profilaktycznych oraz inicjatyw wspierających rozwój społeczny młodego pokolenia.

2.3. Aktywizacja społeczna i integracja osób starszych

W ramach tego kierunku rozwijane będą działania sprzyjające integracji międzypokoleniowej oraz aktywizacji seniorów.

Cel 3. Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji i rozwój przedsiębiorczości lokalnej

Realizacja celu trzeciego bezpośrednio nawiązuje do elementów wizji zakładających, że obszar rewitalizacji w Debrznie stanie się przestrzenią sprzyjającą aktywności gospodarczej, powstawaniu nowych miejsc pracy oraz stabilizacji ekonomicznej mieszkańców. W wizji podkreślono potrzebę wykorzystania potencjału historycznego centrum miasta, adaptacji obiektów zabytkowych i przemysłowych na nowe funkcje społeczne i gospodarcze, a także tworzenia warunków do rozwoju lokalnej przedsiębiorczości.

Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji jest istotnym elementem procesu wyprowadzania tej części miasta ze stanu kryzysowego. Wzmocnienie funkcji gospodarczych centrum Debrzna sprzyjać będzie zwiększeniu aktywności ekonomicznej mieszkańców, poprawie atrakcyjności inwestycyjnej oraz rozwojowi usług i drobnej przedsiębiorczości. Jednocześnie działania te będą wspierać stabilizację społeczną poprzez tworzenie nowych miejsc pracy oraz zwiększenie dostępności usług dla mieszkańców.

W ramach realizacji celu przewidziano działania zmierzające do tworzenia przestrzeni wspierających rozwój przedsiębiorczości, wykorzystania potencjału przestrzeni publicznych w aktywizacji gospodarczej i turystycznej oraz wzmacniania funkcji mieszkaniowej w centrum miasta. Integracja tych działań przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności obszaru rewitalizacji jako miejsca do życia, prowadzenia działalności gospodarczej oraz spędzania czasu wolnego.

Realizacja celu odbywać się będzie poprzez kierunki działań obejmujące:

3.1 Tworzenie przestrzeni sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości

Kierunek ten zakłada tworzenie i rozwój infrastruktury wspierającej lokalną przedsiębiorczość oraz inicjatywy gospodarcze. W szczególności obejmuje adaptację istniejących obiektów na funkcje gospodarcze, tworzenie przestrzeni coworkingowych i inkubacyjnych dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą oraz rozwijanie miejsc sprzyjających współpracy przedsiębiorców. Działania te mają na celu zwiększenie aktywności gospodarczej na obszarze rewitalizacji oraz stworzenie warunków sprzyjających powstawaniu nowych miejsc pracy.

3.2 Wykorzystanie przestrzeni miejskich do aktywizacji gospodarczej i turystycznej

Kierunek obejmuje działania związane z zagospodarowaniem przestrzeni publicznych oraz wykorzystaniem potencjału historycznego centrum miasta w rozwoju funkcji gospodarczych i turystycznych. Rewitalizacja rynku, przestrzeni publicznych oraz obiektów o wartości historycznej może przyczynić się do zwiększenia atrakcyjności tej części miasta dla mieszkańców, przedsiębiorców i odwiedzających. Rozwój funkcji usługowych, handlowych oraz turystycznych w centrum Debrzna będzie sprzyjał ożywieniu lokalnej gospodarki.

3.3 Wspieranie rozwoju funkcji mieszkaniowej w centrum miasta

Kierunek ten koncentruje się na wzmacnianiu funkcji mieszkaniowej w obszarze rewitalizacji poprzez przygotowanie terenów pod rozwój budownictwa mieszkaniowego oraz poprawę warunków zamieszkania w centrum miasta. Rozwój zabudowy mieszkaniowej sprzyja zwiększeniu liczby mieszkańców w tej części Debrzna, co wpływa na wzrost popytu na usługi lokalne oraz zwiększenie aktywności społeczno-gospodarczej. Wzmocnienie funkcji mieszkaniowej stanowi również element przeciwdziałania degradacji przestrzeni miejskiej i sprzyja ożywieniu centrum miasta.

Cel 4 Poprawa jakości przestrzeni publicznych i środowiska życia mieszkańców

Realizacja czwartego celu bezpośrednio odnosi się do wizji obszaru rewitalizacji, zgodnie z którą centrum Debrzna ma stać się przestrzenią przyjazną mieszkańcom, sprzyjającą integracji społecznej, aktywnemu spędzaniu czasu oraz budowaniu relacji międzyludzkich. W wizji podkreślono znaczenie dobrze zagospodarowanych, bezpiecznych i dostępnych przestrzeni publicznych, które stanowią ważny element jakości życia mieszkańców oraz wzmacniają funkcje społeczne śródmieścia.

Działania podejmowane w ramach tego celu koncentrują się na odnowie i uporządkowaniu przestrzeni publicznych, rozwoju terenów zielonych oraz tworzeniu miejsc rekreacji i integracji społecznej. Istotnym elementem interwencji jest również zwiększenie dostępności przestrzeni miejskich dla wszystkich użytkowników, w tym osób starszych, dzieci oraz osób ze szczególnymi potrzebami.

Realizacja celu przyczyni się do poprawy estetyki i funkcjonalności centrum miasta, zwiększenia atrakcyjności przestrzeni publicznych oraz wzmocnienia ich roli jako miejsc spotkań i aktywności mieszkańców.

Realizacja celu odbywać się będzie poprzez kierunki działań obejmujące:

4.1 Modernizacja i zagospodarowanie przestrzeni publicznych w centrum miasta

Kierunek obejmuje działania związane z odnową i uporządkowaniem kluczowych przestrzeni publicznych zlokalizowanych w centrum Debrzna, w tym placów, ulic oraz terenów wspólnych. Modernizacja tych przestrzeni ma na celu poprawę ich estetyki, funkcjonalności oraz bezpieczeństwa użytkowania, a także zwiększenie ich roli jako miejsc spotkań i integracji mieszkańców.

4.2 Rozwój zielonej infrastruktury i zwiększanie powierzchni biologicznie czynnych

Kierunek koncentruje się na wzmacnianiu roli zieleni w przestrzeni miejskiej poprzez rozwój terenów zielonych, wprowadzanie nowych nasadzeń oraz zwiększanie udziału powierzchni biologicznie czynnych. Działania te sprzyjać będą poprawie jakości środowiska miejskiego, zwiększeniu bioróżnorodności oraz poprawie warunków klimatycznych w przestrzeni miasta.

4.3 Tworzenie dostępnych i przyjaznych przestrzeni rekreacyjnych i integracyjnych

Kierunek obejmuje tworzenie i rozwój przestrzeni sprzyjających rekreacji, wypoczynkowi i integracji mieszkańców różnych grup wiekowych. W szczególności dotyczy to zagospodarowania parków, skwerów oraz innych terenów publicznych w sposób umożliwiający aktywne spędzanie czasu oraz organizację wydarzeń społecznych i kulturalnych.

Cel 5 Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz poprawa jakości infrastruktury technicznej

Cel piąty odnosi się do elementów wizji zakładających zachowanie i wykorzystanie dziedzictwa kulturowego Debrzna jako ważnego elementu tożsamości lokalnej oraz czynnika rozwoju społecznego i gospodarczego miasta. W wizji wskazano, że odnowione obiekty zabytkowe oraz zaadaptowane budynki historyczne mogą pełnić nowe funkcje społeczne, edukacyjne i integracyjne, przyczyniając się do ożywienia centrum miasta.

Działania w ramach tego celu koncentrują się na ochronie i adaptacji obiektów o wartości historycznej, poprawie stanu technicznego budynków oraz modernizacji infrastruktury społecznej i kulturalnej. Istotnym elementem interwencji jest także poprawa

efektywności energetycznej budynków oraz podnoszenie standardu technicznego zabudowy.

Realizacja tych działań przyczyni się do zachowania dziedzictwa kulturowego miasta, poprawy jakości przestrzeni miejskiej oraz zwiększenia funkcjonalności obiektów wykorzystywanych przez mieszkańców.

Realizacja celu odbywać się będzie poprzez kierunki działań obejmujące:

5.1 Renowacja i adaptacja obiektów zabytkowych na nowe funkcje społeczne i gospodarcze

Kierunek obejmuje działania związane z renowacją i adaptacją obiektów o wartości historycznej na nowe funkcje społeczne, edukacyjne lub gospodarcze. Wykorzystanie potencjału zabytkowej zabudowy sprzyja zachowaniu dziedzictwa kulturowego oraz zwiększeniu atrakcyjności przestrzeni miejskiej.

5.2 Modernizacja infrastruktury kulturalnej i społecznej

Kierunek zakłada modernizację i dostosowanie obiektów infrastruktury społecznej i kulturalnej do współczesnych potrzeb mieszkańców. Działania te umożliwią rozwój oferty kulturalnej, edukacyjnej i integracyjnej oraz poprawę warunków funkcjonowania instytucji publicznych.

5.3 Poprawa efektywności energetycznej budynków

Kierunek obejmuje działania zmierzające do ograniczenia zużycia energii w budynkach poprzez ich modernizację techniczną oraz wprowadzanie rozwiązań poprawiających efektywność energetyczną. Działania te przyczyniają się do poprawy warunków użytkowania budynków oraz zmniejszenia kosztów ich utrzymania.

5.4 Podnoszenie jakości technicznej i funkcjonalnej zabudowy

Kierunek koncentruje się na poprawie stanu technicznego budynków oraz dostosowaniu ich funkcji do współczesnych potrzeb społecznych i gospodarczych. Działania te mają na celu zwiększenie bezpieczeństwa użytkowania obiektów, poprawę ich estetyki oraz lepsze wykorzystanie istniejącej zabudowy.

PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

Niniejszy rozdział przedstawia podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne przewidziane do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno na lata 2026–2032. Projekty zostały zidentyfikowane w oparciu o wyniki diagnozy obszaru rewitalizacji oraz w procesie konsultacji i współpracy z interesariuszami rewitalizacji, o których mowa w art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. W proces ten zaangażowani byli przedstawiciele samorządu lokalnego, instytucji publicznych, organizacji społecznych, przedsiębiorców oraz mieszkańcy obszaru rewitalizacji. Każde z przedsięwzięć zostało opisane w ujednocionej formule obejmującej w szczególności: nazwę przedsięwzięcia, jego lokalizację, charakter i zakres planowanych działań,

zdiagnozowane problemy, na które odpowiada projekt, a także jego powiązanie z celami rewitalizacji, kierunkami działań oraz wizją rozwoju obszaru rewitalizacji określonymi w Gminnym Programie Rewitalizacji. W opisie przedsięwzięć uwzględniono również orientacyjny harmonogram realizacji, szacunkową wartość projektów oraz potencjalne źródła finansowania. W odniesieniu do poszczególnych przedsięwzięć wskazano także sposób zapewnienia dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Rozwiązania te obejmują zarówno dostosowanie infrastruktury, jak i zapewnienie dostępności usług oraz działań społecznych realizowanych w ramach procesu rewitalizacji. Tak opracowana lista przedsięwzięć spełnia wymagania określone w art. 15 ust. 1 pkt 5 lit. a ustawy o rewitalizacji, a jednocześnie uwzględnia elementy wskazane w art. 36 ust. 8 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027. Wskazane przedsięwzięcia stanowią podstawowe narzędzia realizacji celów rewitalizacji oraz tworzą spójny system działań służących wyprowadzeniu obszaru rewitalizacji w Debrnie ze stanu kryzysowego. Komplementarność oraz wzajemne powiązania przedsięwzięć rewitalizacyjnych zostały przedstawione w rozdziale dotyczącym mechanizmów integrowania działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Przedsięwzięcie nr A1	Tytuł przedsięwzięcia	Przebudowa istniejącego budynku przy ul. Barlickiego i jego adaptacja na centrum aktywności „Stara Kuźnia” wraz z renowacją przylegających średniowiecznych murów obronnych
	Lokalizacja przedsięwzięcia	W rejonie ul. Barlickiego
Opis przedsięwzięcia		
<p>Charakter przedsięwzięcia: inwestycyjny</p> <p>Zdiagnozowane problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • brak ogólnie dostępnych przestrzeni integracyjnych dla mieszkańców • niewystarczające wykorzystanie potencjału znajdującego się w przestrzeni ul. Barlickiego jako miejsca integrującego mieszkańców i promującego lokalne dziedzictwo • postępująca degradacja historycznej zabudowy (średniowiecznych murów obronnych) • rosnące zagrożenie (mieszkańców i turystów) spadającymi ceglanymi elementami murów • degradacja przestrzeni miejskiej, prowadząca do zwiększenia zakłóceń ciszy nocnej i niszczenia przestrzeni publicznych położonych w bezpośrednim sąsiedztwie budynków gospodarczych przeznaczonych do adaptacji 		

- Rosnąca liczba interwencji i zakłóceń porządku publicznego w okolicy zdegradowanych obiektów

Zakres działań:

Renowacja odcinka średniowiecznych murów obronnych przylegających do budynku przy ul. Barlickiego (planowanego do adaptacji na centrum aktywności „Stara Kuźnia”) uwzględniająca np. wymianę i uzupełnienia muru ceglanego, naprawy spoin i zabezpieczenie muru przez czynnikami zewnętrznymi. Zadanie zakłada również adaptację obiektu znajdującego się w ciągu średniowiecznych murów obronnych, dostosowanie go do potrzeb osób niepełnosprawnościami i adaptację na potrzeby utworzenia miejsca integracji mieszkańców. W ramach zadania planuje się wykonanie przyłączy (woda, kanalizacja, energia elektryczna), remont budynku, jego adaptację i wyposażenie obiektu w niezbędne meble, sprzęt multimedialny i wystawienniczy. Prace związane z wykonaniem przyłączy technicznych będą wymagały ingerencji we fragment nawierzchnię ul. Barlickiego.

Cel i kierunek

Cel 4. Poprawa jakości przestrzeni publicznych i środowiska życia mieszkańców
 Kierunek 4.1 Rewitalizacja i zagospodarowanie przestrzeni publicznych w centrum miasta
 Cel 5. Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz poprawa jakości infrastruktury technicznej
 Kierunek 5.1 Rewitalizacja i adaptacja obiektów zabytkowych na nowe funkcje społeczne i gospodarcze
 Kierunek 5.2 Modernizacja infrastruktury kulturalnej i społecznej
 Kierunek 5.4 Podnoszenie jakości technicznej i funkcjonalnej zabudowy

Wskaźniki

Wskaźniki produktu	Źródło danych	Wartość docelowa
Liczba obiektów zabytkowych objętych wsparciem	Dane UM (protokół odbioru)	1
Wskaźniki rezultatu	Źródło danych	Wartość docelowa
Roczna liczba użytkowników	Listy obecności	500

Sposób pomiaru realizacji celu

Analiza danych UM

Zapewnienie dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami

<p>Przedsięwzięcie będzie realizowane z zachowaniem zasad dostępności i projektowania uniwersalnego. Zakres szczegółowych rozwiązań zwiększających dostępność zostanie określony na etapie projektowania. Realizacji zadania będzie towarzyszyć informacja o planowanych, realizowanych i zakończonych pracach, które będą publikowane na stronie internetowej (z uwzględnieniem zasad dostępności cyfrowej – WCAG 2.1) oraz w formie drukowanej i w wersji ETR (uproszczona forma komunikacji pisemnej z ilustracjami (grafikami, piktogramami)).</p>		
Termin realizacji	Wartość zadania (szacowana)	Potencjalne źródła finansowania
2026–2029	1 700 000 zł	Program Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021–2027, środki własne Gminy Debrzno
Podmioty realizujące	Gmina Debrzno	

Przedsięwzięcie nr A2	Tytuł przedsięwzięcia	Renowacja budynku zabytkowej willi przy ul. Królewskiej 7
	Lokalizacja przedsięwzięcia	Ul. Królewska 7
Opis przedsięwzięcia		
<p>Charakter przedsięwzięcia: inwestycyjny</p> <p>Zdiagnozowane problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zły stan techniczny budynku willi przy ul. Królewskiej 7 • konieczność zapewnienia bezpieczeństwa osobom postronnym (sąsiedztwo szkoły i Parku Miejskiego) • brak ogólnie dostępnych przestrzeni służących mieszkańcom – miejsc spotkań, przestrzeni coworkingowych, przestrzeni dla stowarzyszeń, siedziby Uniwersytetu III Wieku • brak ogólnie dostępnych przestrzeni na działalność kulturalną, edukacyjną i społeczną <p>Zakres działań:</p> <p>Celem renowacji budynku zabytkowej willi przy ul. Królewskiej 7 jest przywrócenie wartościowego pod względem architektonicznym zabytku mieszkańcom Debrzna i okolic. Kompleksowa renowacja zabytku zakłada między innymi wymianę dachu, wymianę lub naprawę stropów, renowację elewacji, remonty wszystkich pomieszczeń i dostosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych. Zakres działań zakłada renowację całego budynku i nadanie mu nowej funkcji publicznej (przeznaczenie na działania społeczne, kulturalne lub edukacyjne).</p>		

Cel i kierunek		
<p>Cel 1. Wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracji mieszkańców Kierunek 1.1 Rozwój miejsc integracji społecznej i aktywności mieszkańców Cel operacyjny 5. Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz poprawa jakości infrastruktury technicznej Kierunek 5.1 Rewitalizacja i adaptacja obiektów zabytkowych na nowe funkcje społeczne i gospodarcze Kierunek 5.2 Modernizacja infrastruktury kulturalnej i społecznej Kierunek 5.3 Poprawa efektywności energetycznej budynków Kierunek 5.4 Podnoszenie jakości technicznej i funkcjonalnej zabudowy</p>		
Wskaźniki		
Wskaźniki produktu	Źródło danych	Wartość docelowa
Liczba budynków poddanych adaptacji	Dane UM (protokół odbioru)	1
Wskaźniki rezultatu	Źródło danych	Wartość docelowa
Roczna liczba użytkowników	Listy obecności	300
Sposób pomiaru realizacji celu		
Analiza danych UM		
Zapewnienie dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami		
<p>Przedsięwzięcie będzie realizowane z zachowaniem zasad dostępności i projektowania uniwersalnego. Zakres szczegółowych rozwiązań zwiększających dostępność zostanie określony na etapie projektowania. Realizacji zadania będzie towarzyszyć informacja o planowanych, realizowanych i zakończonych pracach, które będą publikowane na stronie internetowej (z uwzględnieniem zasad dostępności cyfrowej – WCAG 2.1) oraz w formie drukowanej i w wersji ETR (uproszczona forma komunikacji pisemnej z ilustracjami (grafikami, piktogramami))</p>		
Termin realizacji	Wartość zadania (szacowana)	Potencjalne źródła finansowania
2027 - 2030	6 000 000 zł	Środki UE, Środki MKIDN, Środki własne
Podmioty realizujące	Gmina Debrzno	

Przedsięwzięcie nr A3	Tytuł przedsięwzięcia	Przebudowa przestrzeni Rynku Miejskiego w Debrznie
	Lokalizacja przedsięwzięcia	Rynek Miejski
Opis przedsięwzięcia		
<p>Charakter przedsięwzięcia: inwestycyjny</p> <p>Zdiagnozowane problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mała ilość zieleni w centrum Debrzna • „zabetonowanie” części przestrzeni publicznych na terenie obszaru rewitalizacji • niedostosowanie przestrzeni do prowadzenia działalności gospodarczej <p>Zakres działań:</p> <p>Przebudowa płyty Rynku Miejskiego, usunięcie części donic, zmiana nasadzeń na rośliny dające więcej cienia – „odbetonowanie” rynku - renowacja fontanny oraz przygotowanie przestrzeni dla podmiotów gastronomicznych, które będą mogły funkcjonować na rynku.</p>		
Cel i kierunek		
<p>Cel 1. Wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracji mieszkańców</p> <p>Kierunek 1.4 Rozwój działań animacyjnych i integracyjnych w przestrzeni publicznej</p> <p>Cel 3. Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji i rozwój przedsiębiorczości lokalnej</p> <p>Kierunek 3.2 Wykorzystanie przestrzeni miejskich do aktywizacji gospodarczej i turystycznej</p> <p>Cel 4. Poprawa warunków mieszkaniowych i jakości środowiska życia</p> <p>Kierunek 4.2 Rozwój zielonej infrastruktury i zwiększanie powierzchni biologicznie czynnych</p> <p>Kierunek 4.3 Tworzenie dostępnych i przyjaznych przestrzeni publicznych</p>		
Wskaźniki		
Wskaźniki produktu	Źródło danych	Wartość docelowa
Liczba przestrzeni miejskich objętych wsparciem	Dane UM (protokół odbioru)	1
Wskaźniki rezultatu	Źródło danych	Wartość docelowa
Roczna liczba użytkowników	Listy obecności	500

Sposób pomiaru realizacji celu		
Analiza danych UM		
Zapewnienie dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami		
Przedsięwzięcie będzie realizowane z zachowaniem zasad dostępności i projektowania uniwersalnego. Zakres szczegółowych rozwiązań zwiększających dostępność zostanie określony na etapie projektowania. Realizacji zadania będzie towarzyszyć informacja o planowanych, realizowanych i zakończonych pracach, które będą publikowane na stronie internetowej (z uwzględnieniem zasad dostępności cyfrowej – WCAG 2.1) oraz w formie drukowanej i w wersji ETR (uproszczona forma komunikacji pisemnej z ilustracjami (grafikami, piktogramami).		
Termin realizacji	Wartość zadania (szacowana)	Potencjalne źródła finansowania
2026-2030	1 500 000 zł	Środki UE, środki własne gminy Debrzno
Podmioty realizujące	Gmina Debrzno	

Przedsięwzięcie nr A4	Tytuł przedsięwzięcia	Modernizacja części budynku CKSiT (sala widowiskowa, zaplecza sceniczne)
	Lokalizacja przedsięwzięcia	Działka nr 662/2
Opis przedsięwzięcia		
<p>Charakter przedsięwzięcia: inwestycyjny</p> <p>Zdiagnozowane problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zły stan techniczny części budynku CKSiT (w której znajduje się sala widowiskowa) – potwierdzony ekspertyzami technicznymi – brak innej przestrzeni umożliwiającej realizację wydarzeń artystycznych – niewystarczająca infrastruktura kulturalna na obszarze rewitalizacji. <p>Zakres działań:</p> <p>Sala widowiskowa z zapleczem scenicznym i częścią foyer stanowi połowicznie wykorzystywaną przestrzeń w działalności CKSiT (Centrum Kultury Sportu i Turystyki) w Debrznie. Część pomieszczeń nie jest obecnie wykorzystywanych i podstawowy remont umożliwiłby uwolnienie ich potencjału. Foyer – nieformalna przestrzeń przed wejściem na salę widowiskową nie jest uporządkowana funkcjonalnie i wymaga ingerencji adaptacyjnej. Przedsięwzięcie miałoby na celu uporządkowanie kwestii technicznych związanych z salą widowiskową i dostosowaniem jej warunków bytowych do współczesnych potrzeb przeprowadzania wydarzeń. Wyposażenie wnętrza sali wymaga spójnego projektu wnętrza zakładającego korzystniejsze ukształtowanie sceny widowiskowej.</p>		

Cel i kierunek		
<p>Cel 1. Wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracji mieszkańców Kierunek 1.3 Rozszerzenie oferty kulturalnej, edukacyjnej i międzypokoleniowej.</p> <p>cel 5. Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz poprawa jakości infrastruktury technicznej Kierunek 5.2 Modernizacja infrastruktury kulturalnej i społecznej Kierunek 5.3 Poprawa efektywności energetycznej budynków Kierunek 5.4 Podnoszenie jakości technicznej i funkcjonalnej zabudowy</p>		
Wskaźniki		
Wskaźniki produktu	Źródło danych	Wartość docelowa
Liczba zmodernizowanych obiektów	Dane UM (protokół odbioru)	1
Wskaźniki rezultatu	Źródło danych	Wartość docelowa
Liczba osób korzystających ze zmodernizowanego obiektu (rocznie)	Listy obecności	500
Sposób pomiaru realizacji celu		
Analiza danych UM		
Zapewnienie dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami		
<p>Przedsięwzięcie będzie realizowane z zachowaniem zasad dostępności i projektowania uniwersalnego. Zakres szczegółowych rozwiązań zwiększających dostępność zostanie określony na etapie projektowania. Realizacji zadania będzie towarzyszyć informacja o planowanych, realizowanych i zakończonych pracach, które będą publikowane na stronie internetowej (z uwzględnieniem zasad dostępności cyfrowej – WCAG 2.1) oraz w formie drukowanej i w wersji ETR (uproszczona forma komunikacji pisemnej z ilustracjami (grafikami, piktogramami)).</p>		
Termin realizacji	Wartość zadania (szacowana)	Potencjalne źródła finansowania
2028–2032	2 500 000 zł	Środki UE, środki własne gminy Debrzno
Podmioty realizujące	Gmina Debrzno	

Przedsięwzięcie nr A5	Tytuł przedsięwzięcia	Zwiększenie efektywności energetycznej budynku wielorodzinnego przy ul. Długiej 7
-----------------------	-----------------------	---

	Lokalizacja przedsięwzięcia	Budynek wielorodzinny przy ul. Długiej 7
Opis przedsięwzięcia		
<p>Charakter przedsięwzięcia: inwestycyjny</p> <p>Zdiagnozowane problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> niska efektywność energetyczna budynku wielorodzinnego przy ul. Długiej 7 wysoka emisja spowodowana wykorzystaniem pieców etażowych na paliwo stałe źródeł (kopciuchy). <p>Zakres działań:</p> <p>Zadanie zakłada wykonanie kompleksowej termomodernizacji wielorodzinnego budynku mieszkalnego stanowiącego w 100% mienie komunalne. Zakres prac będzie wynikać z audytu energetycznego i obejmie prace dotyczące np. ocieplenia ścian zewnętrznych, wymiana izolacji pionowej i poziomej fundamentów, poprawa wentylacji pomieszczeń, wymiany źródeł ciepła oraz konserwacja lub wymiany stolarki okiennej.</p>		
Cel i kierunek		
<p>Cel 5. Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz poprawa jakości infrastruktury technicznej</p> <p>Kierunek 5.3 Poprawa efektywności energetycznej budynków</p> <p>Kierunek 5. 4 Podnoszenie jakości technicznej i funkcjonalnej zabudowy</p>		
Wskaźniki		
Wskaźniki produktu	Wartość docelowa	Źródło danych
Liczba obiektów objętych wsparciem	1	Dane UM
Wskaźniki rezultatu	Wartość docelowa	Źródło danych
Liczba mieszkańców objętych wsparciem	20	Dane UM
Sposób pomiaru realizacji celu		
Analiza danych UM		
Zapewnienie dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami		
<p>Przedsięwzięcie będzie realizowane z zachowaniem zasad dostępności i projektowania uniwersalnego. Zakres szczegółowych rozwiązań zwiększających dostępność zostanie określony na etapie projektowania. Realizacji zadania będzie towarzyszyć informacja o planowanych, realizowanych i zakończonych pracach, które będą publikowane na stronie internetowej (z uwzględnieniem zasad dostępności cyfrowej – WCAG 2.1) oraz w formie drukowanej i w wersji ETR (uproszczona forma komunikacji pisemnej</p>		

z ilustracjami (grafikami, piktogramami). Dla osób niedowidzących wszystkie informacje o realizacji projektu będą publikowane również w wersji czytanej przez lektora.		
Termin realizacji	Wartość zadania (szacowana)	Potencjalne źródła finansowania
2027–2029	380 000 zł	Program Europejskie dla Pomorza 2021-2027, środki własne gminy Debrzno
Podmiot realizujący	Gmina Debrzno	

Przedsięwzięcie nr A6	Tytuł przedsięwzięcia	Działania aktywizujące lokalną społeczność obszaru rewitalizacji
	Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji
Opis przedsięwzięcia		
<p>Charakter przedsięwzięcia: społeczny</p> <p>Zdiagnozowane problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • brak zaangażowania mieszkańców w kształtowanie przestrzeni • zanikanie naturalnych więzi społecznych • zauważalne problemy z oddolną aktywnością mieszkańców • problemy z identyfikacją z miejscem. <p>Zakres działań:</p> <p>Działania aktywizujące mieszkańców obszary rewitalizacji, to zestaw zadań, których głównym celem jest podnoszenie kapitału społecznego mieszkańców oraz włączenie ich w procesy decydowania o działaniach rewitalizacyjnych. Zakładane zadania w ramach przedsięwzięcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fundusz sąsiedzki. Zadanie zakłada wsparciu finansowym i organizacyjnym inicjatyw lokalnych, które mają na celu niewielkie zmiany w przestrzeni i budowanie tożsamości lokalnej przez różnorodne aktywności i działania integracyjne. • Włączenie mieszkańców w projektowanie działań rewitalizacyjnych. Zadanie polega na zaangażowaniu mieszkańców w proces przygotowania i projektowania działań rewitalizacyjnych (zwłaszcza przedsięwzięcia A2). 		
Cel i kierunek		
<p>Cel 1. Wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracji mieszkańców</p> <p>Kierunek 1.2 Wspieranie inicjatyw oddolnych i partycypacji społecznej</p> <p>Kierunek 1.3 Rozszerzenie oferty kulturalnej, edukacyjnej i międzypokoleniowej</p>		

<p>Cel 2. Rozwój usług społecznych oraz systemu wsparcia dla rodzin i osób zagrożonych wykluczeniem</p> <p>Kierunek 2.3 Aktywizacja społeczna i integracja osób starszych</p>		
Wskaźniki		
Wskaźniki produktu	Wartość docelowa	Źródło danych
Liczba zrealizowanych przedsięwzięć	2	Dane UM
Wskaźniki rezultatu	Wartość docelowa	
Liczba mieszkańców biorących udział w przedsięwzięciach konsultacyjnych	50	Dane UM
Sposób pomiaru realizacji celu		
Analiza danych UM (listy uczestników spotkań itp.)		
Zapewnienie dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami		
<p>Przedsięwzięcie będzie realizowane z zachowaniem zasad dostępności i projektowania uniwersalnego. Zakres szczegółowych rozwiązań zwiększających dostępność zostanie określony na etapie projektowania. Realizacji zadania będzie towarzyszyć informacja o planowanych, realizowanych i zakończonych pracach, które będą publikowane na stronie internetowej (z uwzględnieniem zasad dostępności cyfrowej – WCAG 2.1) oraz w formie drukowanej i w wersji ETR (uproszczona forma komunikacji pisemnej z ilustracjami (grafikami, piktogramami)). Dla osób niedowidzących wszystkie informacje o realizacji projektu będą publikowane również w wersji czytanej przez lektora. Oznakowania zrealizowanych przedsięwzięć (tablice informacyjne) będą zawierały również informacje w języku braille'a.</p>		
Termin realizacji	Wartość zadania (szacowana)	Potencjalne źródła finansowania
2026–2029	100 000 zł	Program Europejskie dla Pomorza 2021-2027, środki własne gminy Debrzno
Podmiot realizujący	Organizacja pozarządowa	

Przedsięwzięcie nr A7	Tytuł przedsięwzięcia	Doposażenie pomieszczeń budynku Centrum Usług Społecznych
	Lokalizacja przedsięwzięcia	Budynek CUS, ul. Barlickiego 2, 77-304 Debrzno

Opis przedsięwzięcia

Charakter przedsięwzięcia: inwestycyjny

Zdiagnozowane problemy:

- konieczność stworzenia warunków sprzyjających integracji społecznej, międzypokoleniowej i środowiskowej
- zbyt mała oferta dostępnych narzędzi do pracy z rodzinami, dziećmi oraz osobami doświadczającymi przemocy
- brak przestrzeni do wsparcia terapii rodzinnej i indywidualnej wykorzystujących nowe technologie
- konieczność doposażenia budynku CUS w sprzęt umożliwiający wykorzystanie nowych technologii w procesie edukacji, komunikacji i integracji
- brak otwartej (ale intymnej i bezpiecznej) przestrzeni integracyjnych dla rodzin z obszaru rewitalizacji.

Zakres działań:

Projekt zakłada doposażenie pomieszczeń istniejącego budynku Centrum Usług Społecznych w Debrznie, który został utworzony w ramach zintegrowanego projektu rewitalizacyjnego realizowanego w latach 2014–2020. Działanie to ma na celu stworzenie nowoczesnej i bezpiecznej przestrzeni wsparcia dla rodzin (w tym opiekunów prawnych i faktycznych wraz z wychowankami) oraz osób doświadczających przemocy domowej. Ponadto głównym celem projektu jest poprawa jakości i dostępności usług społecznych poprzez doposażenie pomieszczeń Centrum Usług Społecznych w Debrznie, co umożliwi skuteczne świadczenie kompleksowego wsparcia dla rodzin oraz osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

Celem szczegółowym będzie utworzenie komfortowej i funkcjonalnej przestrzeni do pracy

W ramach realizacji projektu przewiduje się zakup wyposażenia i sprzętu, który w sposób bezpośredni przyczyni się do rozwoju oferty Centrum. Głównym celem jest tworzenie środowiska wspierającego rozwój poznawczy, emocjonalny, społeczny i sensoryczny poprzez wykorzystanie interaktywnych technologii, metod eksperymentalnych oraz nowoczesnych narzędzi terapeutycznych.

Wyposażenie pracowni umożliwi prowadzenie oddziaływań indywidualnych i grupowych, realizację zajęć wspierających rozwój funkcji poznawczych, kompetencji komunikacyjnych, zdolności manualnych i kreatywności, a także wspieranie rodzin

w procesie wychowawczym. Pracownia będzie przestrzenią bezpieczną, atrakcyjną i sprzyjającą uczeniu się poprzez działanie, obserwację i doświadczenie.

Zakupiony sprzęt i wyposażenie pozwolą na organizację różnorodnych form wsparcia i aktywności, dostosowanych do potrzeb uczestników. Doposażenie poprawi komfort pracy specjalistów, zwiększy atrakcyjność zajęć oraz umożliwi prowadzenie działań edukacyjnych, integracyjnych i terapeutycznych w nowoczesnych warunkach. Realizacja projektu przyczyni się do zwiększenia efektywności funkcjonowania Centrum Usług Społecznych, rozszerzenia oferty wsparcia dla mieszkańców gminy Debrzno oraz podniesienia jakości życia osób korzystających z usług społecznych. Inwestycja wpisuje się w lokalne działania na rzecz rozwoju nowoczesnej i dostępnej infrastruktury społecznej. Rozbudowa przestrzeni wokół Centrum Usług Społecznych pozwoli wyjść z ofertą wsparcia do większej liczby odbiorców ostatecznych, poszerzyć ofertę oraz zwiększyć atrakcyjność uczestnictwa w zajęciach. Nowa przestrzeń w obrębie budynku umożliwi funkcjonowanie CUS w szerszym zakresie oraz prowadzenie działań dostosowanych do potrzeb różnych grup wiekowych. Stworzenie zewnętrznej strefy integracyjnej przyczyni się do różnorodności zajęć, które będzie można prowadzić równoległe w tym samym czasie.

Zakup wyposażenia przyczyni się do rozszerzenia usług i zwiększenia liczby ich odbiorców.

Cel i kierunek

Cel 2. Rozwój usług społecznych oraz systemu wsparcia dla rodzin i osób zagrożonych wykluczeniem

Kierunek 2.1 Rozwój infrastruktury i zaplecza dla świadczenia usług społecznych

Kierunek 2.2 Rozwój działań profilaktycznych i wspierających rodziny

Wskaźniki

Wskaźniki produktu	Wartość docelowa	Źródło danych
Liczba obiektów objętych wsparciem	1	UM
Wskaźniki rezultatu	Wartość docelowa	Źródło danych
Liczba mieszkańców korzystających z wyposażenia	50	UM, OPS

Sposób pomiaru realizacji celu

Dane UM i OPS

Zapewnienie dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami

Przedsięwzięcie będzie realizowane z zachowaniem zasad dostępności. Realizacji zadania będzie towarzyszyć informacja o planowanych, realizowanych i zakończonych pracach, które będą publikowane na stronie internetowej (z uwzględnieniem zasad dostępności cyfrowej – WCAG 2.1) oraz w formie drukowanej (tekst łatwy do czytania – ETR).		
Termin realizacji	Wartość zadania (szacowana)	Potencjalne źródła finansowania
2026–2029	250 000 zł	Program Europejskie dla Pomorza 2021–2027, środki własne gminy Debrzno
Podmiot realizujący	OPS	

Przedsięwzięcie nr A8	Tytuł przedsięwzięcia	Utworzenie Centrum Wsparcia Rodziny
	Lokalizacja przedsięwzięcia	Budynek CUS, ul. Barlickiego 2, 77-300 Debrzno
Opis przedsięwzięcia		
<p>Charakter przedsięwzięcia: społeczny</p> <p>Zdiagnozowane problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zauważalny wzrost problemów wychowawczych • znaczący wzrost występowania problemu przemocy (domowej, rówieśniczej) • rosnące zapotrzebowanie na zintegrowane usługi społeczne, szczególnie w zakresie wsparcia rodzin i przeciwdziałania przemocy domowej • konieczność zmiany charakteru oferowanego wsparcia na wsparcie w formie zdeinstytucjonalizowanej • rosnąca liczba rodzin, które charakteryzują się różnorodnymi dysfunkcjami (w tym problemami związanymi z uzależnieniami, niezaradnością, problemami związanymi ze zdrowiem psychicznym). <p>Zakres działań:</p> <p>cele krajowej polityki społecznej, programów regionalnych oraz lokalnych strategii rozwoju społecznego i przeciwdziałania wykluczeniu. Działania podejmowane w ramach projektu obejmować będą organizację zajęć grupowych i indywidualnych skierowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji, w tym przede wszystkim do rodziców, opiekunów prawnych i faktycznych oraz osób doświadczających przemocy domowej. Grupa docelowa obejmie również osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, rodziny w kryzysie oraz osoby wymagające specjalistycznego wsparcia psychologicznego, prawnego i pedagogicznego.</p>		

W ramach projektu realizowane będą różnorodne działania edukacyjne i rozwojowe, w tym warsztaty i spotkania rozwijające umiejętności wychowawcze, komunikacyjne i społeczne. Uczestnicy nauczą się skutecznych metod rozwiązywania konfliktów, budowania relacji opartych na szacunku oraz sposobów radzenia sobie z emocjami w relacjach rodzinnych. Zajęcia będą służyć także rozwijaniu kompetencji rodzicielskich poprzez naukę rozumienia potrzeb dziecka, wspierania jego rozwoju emocjonalnego oraz stosowania metod wychowania bez przemocy. Szczególne miejsce w projekcie zajmą działania z zakresu edukacji zdrowotnej dla rodziców i opiekunów, mające na celu promowanie zdrowego stylu życia, kształtowanie odpowiednich nawyków żywieniowych oraz dbanie o tzw. higienę emocjonalną. Podczas cyklu warsztatów i spotkań edukacyjnych uczestnicy zdobędą wiedzę na temat zasad prawidłowego odżywiania, znaczenia aktywności fizycznej dla zdrowia psychicznego i fizycznego, sposobów radzenia sobie ze stresem oraz metod wspierania odporności emocjonalnej całej rodziny. Zajęcia te będą prowadzone w formie praktycznej, z wykorzystaniem prezentacji, ćwiczeń grupowych i przykładów z życia codziennego. Celem tych działań jest kształtowanie postaw prozdrowotnych, wzmacnianie świadomości rodziców w zakresie zdrowia psychicznego i fizycznego oraz promowanie równowagi między obowiązkami a odpoczynkiem i relaksem.

Osoby doświadczające przemocy domowej oraz znajdujące się w trudnych sytuacjach życiowych będą mogły skorzystać z pomocy specjalistów – psychologa, terapeuty, prawnika oraz pracownika socjalnego.

Wsparcie obejmie indywidualne konsultacje, poradnictwo oraz asystę w rozwiązywaniu bieżących problemów. Dodatkowo planowane są spotkania grup wsparcia oraz zajęcia integracyjne, których celem będzie odbudowa poczucia bezpieczeństwa, wzmocnienie kompetencji emocjonalnych oraz rozwój umiejętności społecznych uczestników.

Ważnym elementem projektu będą również działania środowiskowe i integracyjne, obejmujące organizację spotkań, warsztatów i wydarzeń o charakterze animacyjnym i profilaktycznym. Przewiduje się realizację zajęć plastycznych, kulinarnych, sportowych oraz wspólnych inicjatyw lokalnych sprzyjających integracji rodzin, budowaniu więzi międzypokoleniowych i przeciwdziałaniu izolacji społecznej. Część działań prowadzona będzie w formule pracy podwórkowej (streetworkingu), umożliwiającej dotarcie do rodzin i dzieci przebywających w przestrzeni publicznej i niekorzystających dotychczas z systemu wsparcia instytucjonalnego.

Cel i kierunek

Cel 2. Rozwój usług społecznych oraz systemu wsparcia dla rodzin i osób zagrożonych wykluczeniem

Kierunek 2.1 Rozwój infrastruktury i zaplecza dla świadczenia usług społecznych

Kierunek 2.2 Rozwój działań profilaktycznych i wspierających rodziny

Wskaźniki

Wskaźniki produktu	Wartość docelowa	Źródło danych
Liczba zorganizowanych form wsparcia	1	UM
Wskaźniki rezultatu	Wartość docelowa	Źródło danych
Roczna liczba mieszkańców korzystających z oferty Centrum Wsparcia Rodziny	50	OPS
Sposób pomiaru realizacji celu		
Dane UM i OPS		
Zapewnienie dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami		
<p>Przedsięwzięcie będzie realizowane z zachowaniem zasad dostępności i projektowania uniwersalnego. Zakres szczegółowych rozwiązań zwiększających dostępność zostanie określony na etapie projektowania. Realizacji zadania będzie towarzyszyć informacja o planowanych, realizowanych i zakończonych pracach, które będą publikowane na stronie internetowej (z uwzględnieniem zasad dostępności cyfrowej – WCAG 2.1) oraz w formie drukowanej (tekst łatwy do czytania – ETR). Informacje o działaniach będą publikowane z zachowaniem zasad dostępności (wersje z lektorem itp.), wszystkie działania będą projektowane w taki sposób, aby mogły brać w nich udział osoby ze specjalnymi potrzebami.</p>		
Termin realizacji	Wartość zadania (szacowana)	Potencjalne źródła finansowania
2027-2029	350 000 zł	Program Europejskie dla Pomorza 2021-2027, środki własne gminy Debrzno
Podmiot realizujący	OPS	

Przedsięwzięcie nr A9	Tytuł przedsięwzięcia	„Park na nowo – zielone miejsce spotkań” – renowacja przestrzeni parku miejskiego w Debrznie
	Lokalizacja przedsięwzięcia	Park miejski, Działki: 183/4, 183/1
Opis przedsięwzięcia		

Charakter przedsięwzięcia: inwestycyjny

Zdiagnozowane problemy:

- brak zagospodarowania dużej części parku miejskiego,
- brak wystarczającej ilości miejsc rekreacyjnych,
- konieczność zagospodarowania obiektów znajdujących się na terenie Parku Miejskiego (wieża ciśnień, budynki ZWiK),
- konieczność realizacji zabiegów pielęgnacyjnych na drzewostanie parkowym.

Zakres działań:

Planowana renowacja Parku Miejskiego w Debrznie zakłada kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni przy jednoczesnym zachowaniu jego naturalnego, zielonego charakteru. Celem przedsięwzięcia jest stworzenie atrakcyjnej, ogólnodostępnej przestrzeni rekreacyjnej i integracyjnej dla mieszkańców, przy jednoczesnym ograniczeniu powierzchni utwardzonych i zastosowaniu rozwiązań przyjaznych środowisku. W ramach prac przewiduje się modernizację i uporządkowanie układu ścieżek spacerowych poprzez wykonanie nawierzchni mineralnych i przepuszczalnych, umożliwiających komfortowe poruszanie się pieszych oraz osób o ograniczonej mobilności.

Projekt zakłada również utworzenie stref rekreacyjnych i integracyjnych przeznaczonych do wypoczynku, spotkań mieszkańców oraz aktywności międzypokoleniowych. W przestrzeni parku powstaną miejsca odpoczynku, polany rekreacyjne oraz niewielkie strefy aktywności wyposażone w elementy sprzyjające integracji społecznej. Przewiduje się także utrzymanie, w centralnej części parku, otwartej przestrzeni wydarzeń kulturalnych w formie placu koncertowego, który umożliwi organizację lokalnych wydarzeń, koncertów i spotkań społecznych.

Istotnym elementem projektu będzie wprowadzenie przestrzeni edukacyjnej o charakterze przyrodniczym, obejmującej ścieżkę edukacyjną z tablicami informacyjnymi oraz elementami wspierającymi edukację ekologiczną, takimi jak hotele dla owadów czy budki lęgowe dla ptaków. Renowacja obejmie również zabiegi pielęgnacyjne zieleni, w tym inwentaryzację dendrologiczną, pielęgnację drzewostanu, nowe nasadzenia roślin oraz wprowadzenie elementów zwiększających bioróżnorodność, takich jak łąki kwietne.

Projekt uwzględnia także funkcję retencyjną parku poprzez zastosowanie rozwiązań opartych na naturze, w tym ogrodów deszczowych i niecek retencyjnych służących zatrzymywaniu wód opadowych. Uzupełnieniem zagospodarowania będzie montaż małej architektury, w tym ławek, stojaków rowerowych, stołów piknikowych, koszy na odpady oraz energooszczędnego oświetlenia parkowego, poprawiającego bezpieczeństwo i komfort użytkowników. Realizacja tych działań pozwoli na stworzenie przyjaznej, zielonej przestrzeni publicznej sprzyjającej rekreacji, integracji mieszkańców oraz ochronie środowiska.

Cel i kierunek

<p>Cel 1. Wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracji mieszkańców Kierunek 1.4 Rozwój działań animacyjnych i integracyjnych w przestrzeni publicznej</p> <p>Cel 4. Poprawa jakości przestrzeni publicznych i środowiska życia mieszkańców Kierunek 4.1 Rewitalizacja i zagospodarowanie przestrzeni publicznych w centrum miasta Kierunek 4.2 Rozwój zielonej infrastruktury i zwiększanie powierzchni biologicznie czynnych Kierunek 4.3 Tworzenie dostępnych i przyjaznych przestrzeni publicznych</p>		
Wskaźniki		
Wskaźniki produktu	Źródło danych	Wartość docelowa
Liczba zmodernizowanych przestrzeni parkowych	Dane UM (protokół odbioru)	1
Wskaźniki rezultatu	Źródło danych	Wartość docelowa
Liczba osób korzystających ze zmodernizowanych przestrzeni (rocznie)	Listy obecności	1000
Sposób pomiaru realizacji celu		
Analiza danych UM		
Zapewnienie dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami		
<p>Przedsięwzięcie będzie realizowane z zachowaniem zasad dostępności i projektowania uniwersalnego. Zakres szczegółowych rozwiązań zwiększających dostępność zostanie określony na etapie projektowania. Realizacji zadania będzie towarzyszyć informacja o planowanych, realizowanych i zakończonych pracach, które będą publikowane na stronie internetowej (z uwzględnieniem zasad dostępności cyfrowej – WCAG 2.1) oraz w formie drukowanej i w wersji ETR (uproszczona forma komunikacji pisemnej z ilustracjami (grafikami, piktogramami)).</p>		
Termin realizacji	Wartość zadania (szacowana)	Potencjalne źródła finansowania
2028–2030	2 000 000 zł	Środki UE, środki własne gminy Debrzno
Podmioty realizujące	Gmina Debrzno	

Przedsięwzięcie nr A10	Tytuł przedsięwzięcia	Miejskie Centrum Aktywności
------------------------	-----------------------	-----------------------------

	Lokalizacja przedsięwzięcia	Budynek „Starej Kuźni” przy ul. Barlickiego
Opis przedsięwzięcia		
<p>Charakter przedsięwzięcia: społeczny</p> <p>Zdiagnozowane problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niski stopień integracji mieszkańców, • Mała aktywność mieszkańców w sferze uczestnictwa w kulturze, • Brak ogólnie dostępnych miejsc spotkań na obszarze rewitalizacji, • Szybko rosnąca liczba osób w wieku senioralnym i zbyt mała oferta spędzania czasu wolnego skierowana do tej grupy, • Brak miejsc spędzania czasu wolnego dla młodzieży, • Brak ogólnie dostępnej przestrzeni do spotkań grup nieformalnych i NGO. <p>Zakres działań:</p> <p>Projekt zakłada utworzenie przestrzeni (programowej) do spotkań mieszkańców, grup nieformalnych, NGO i animowanie działań mających na celu budowanie więzi społecznych. Projekt zakłada szereg aktywności, wśród których znajdują się: zajęcia dla seniorów, warsztaty dla słuchaczy Debrzeńskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, grupy młodzieżowe, spotkania autorskie oraz przestrzeń do spotkań NGO. Program działania „Miejskiego Centrum Aktywności” będzie tworzony przez kilka instytucji (CKSiT, OPS, Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno).</p>		
Cel i kierunek		
<p>Cel 1. Wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracji mieszkańców</p> <p>Kierunek 1.1 Rozwój miejsc integracji społecznej i aktywności mieszkańców</p> <p>Kierunek 1.2 Wspieranie inicjatyw oddolnych i partycypacji społecznej</p> <p>Kierunek 1.4 Rozwój działań animacyjnych i integracyjnych w przestrzeni publicznej</p> <p>Cel 2. Rozwój usług społecznych oraz systemu wsparcia dla rodzin i osób zagrożonych wykluczeniem</p> <p>Kierunek 2.3. Aktywizacja społeczna i integracja osób starszych</p>		
Wskaźniki		
Wskaźniki produktu	Wartość docelowa	Źródło danych
Liczba zorganizowanych form wsparcia	1	UM
Wskaźniki rezultatu	Wartość docelowa	Źródło danych
Roczna liczba mieszkańców korzystających z oferty Centrum Wsparcia Rodziny	100	OPS
Sposób pomiaru realizacji celu		

Dane UM, OPS i CKSiT			
Zapewnienie dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami			
Przedsięwzięcie będzie realizowane z zachowaniem zasad dostępności i projektowania uniwersalnego. Zakres szczegółowych rozwiązań zwiększających dostępność zostanie określony na etapie projektowania. Realizacji zadania będzie towarzyszyć informacja o planowanych, realizowanych i zakończonych pracach, które będą publikowane na stronie internetowej (z uwzględnieniem zasad dostępności cyfrowej – WCAG 2.1) oraz w formie drukowanej. Informacje o działaniach będą publikowane z zachowaniem zasad dostępności (wersje z lektorem itp.), wszystkie działania będą projektowane w taki sposób, aby mogły brać w nich udział osoby ze specjalnymi potrzebami.			
Termin realizacji	Wartość zadania (szacowana)	Potencjalne źródła finansowania	
2027–2029	150 000 zł	Program Europejskie dla Pomorza 2021-2027, środki własne gminy Debrzno	
Podmioty realizujące	CKSiT, OPS, NGO		

Przedsięwzięcie nr A11	Tytuł przedsięwzięcia	Przebudowa placu przed budynkiem CKSiT
	Lokalizacja przedsięwzięcia	Działka 662/2
Opis przedsięwzięcia		
<p>Charakter przedsięwzięcia: inwestycyjny</p> <p>Zdiagnozowane problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - brak powierzchni biologicznie czynnych w otoczeniu CKSiT - „betonoza” na całym placu przez CKSiT - zdegradowana infrastruktura w postaci nie działającej fontanny oraz brak małej architektury w przestrzeni przed budynkiem CKSiT - brak miejsc na terenie śródmieścia do udostępnienia dla foodtrucków i małej gastronomii - brak przyjaznej przestrzeni w śródmieściu, która mogłaby być wykorzystana do organizacji kameralnych wydarzeń artystycznych oraz warsztatów plenerowych. <p>Zakres działań:</p> <p>Plac przed budynkiem CKSiT (Centrum Kultury, Sportu i Turystyki) w Debrznie wymaga gruntownej przebudowy związanej ze źle zarządzaną gospodarką wody opadowej, zamiast przyjaznej przestrzeni miejskiej stanowi punkt zdominowany przez betonozę, nieliczne i nieatrakcyjne nasadzenia zieleni i nieformalny tymczasowy parking dla mieszkańców. Przedsięwzięcie miałoby na celu uporządkowanie funkcjonalne placu i nadanie mu nowych zadań związanych z poszerzeniem i promocją działań CKSiT w</p>		

przestrzeni miejskiej. Wśród rozpatrywanych możliwości jest przywrócenie wysokiego zadrzewienia inspirowanych dawnymi zdjęciami, a zwłaszcza miejscowe odkrycie kostki na rzecz terenu biologicznie czynnego.		
Cel i kierunek		
Cel 1. Wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracji mieszkańców Kierunek 1.4 Rozwój działań animacyjnych i integracyjnych w przestrzeni publicznej		
Cel 4. Poprawa jakości przestrzeni publicznych i środowiska życia mieszkańców Kierunek 4.2 Rozwój zielonej infrastruktury i zwiększanie powierzchni biologicznie czynnych Kierunek 4.3 Tworzenie dostępnych i przyjaznych przestrzeni publicznych		
Wskaźniki		
Wskaźniki produktu	Źródło danych	Wartość docelowa
Liczba zmodernizowanych przestrzeni miejskich	Dane UM (protokół odbioru)	1
Wskaźniki rezultatu	Źródło danych	Wartość docelowa
Liczba osób korzystających ze zmodernizowanej przestrzeni (rocznie)	Listy obecności	500
Sposób pomiaru realizacji celu		
Analiza danych UM		
Zapewnienie dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami		
Przedsięwzięcie będzie realizowane z zachowaniem zasad dostępności i projektowania uniwersalnego. Zakres szczegółowych rozwiązań zwiększających dostępność zostanie określony na etapie projektowania. Realizacji zadania będzie towarzyszyć informacja o planowanych, realizowanych i zakończonych pracach, które będą publikowane na stronie internetowej (z uwzględnieniem zasad dostępności cyfrowej – WCAG 2.1) oraz w formie drukowanej i w wersji ETR (uproszczona forma komunikacji pisemnej z ilustracjami (grafikami, piktogramami).		
Termin realizacji	Wartość zadania (szacowana)	Potencjalne źródła finansowania
2027 - 2030	1 500 000 zł	Środki UE, środki własne gminy Debrzno
Podmioty realizujące	Gmina Debrzno	

Przedsięwzięcie nr A12	Tytuł przedsięwzięcia	„Miasto dostępne” zwiększenie dostępności przestrzeni miejskich poprzez adaptację przestrzeni na miejsca spędzania czasu wolnego
	Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji
Opis przedsięwzięcia		
<p>Charakter przedsięwzięcia: inwestycyjny</p> <p>Zdiagnozowane problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - niewystarczająca liczba ogólnodostępnych miejsc odpoczynku w przestrzeni miejskiej, szczególnie w obrębie zwartej zabudowy w centrum miasta - niewykorzystane lub zaniedbane niewielkie przestrzenie miejskie (skwery, place, przestrzenie pomiędzy budynkami), które obecnie nie pełnią funkcji społecznych ani rekreacyjnych - niski poziom estetyki i uporządkowania części przestrzeni publicznych, co ogranicza ich atrakcyjność oraz chęć korzystania z nich przez mieszkańców - o ograniczona dostępność przestrzeni publicznych dla osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz rodzin z dziećmi, wynikająca z braku odpowiedniej infrastruktury (ławek, miejsc odpoczynku, bezpiecznych ciągów pieszych) - niewystarczająca liczba miejsc sprzyjających integracji społecznej i spędzaniu czasu wolnego w przestrzeni miejskiej, co może wpływać na ograniczoną aktywność społeczną mieszkańców - Deficyt zieleni i elementów przyjaznych środowisku w niektórych częściach miasta, szczególnie w małych przestrzeniach pomiędzy zabudową. <p>Zakres działań:</p> <p>Zadanie „Miasto dostępne” zakłada zwiększenie dostępności i funkcjonalności przestrzeni publicznych w Debrznie poprzez adaptację niewielkich, często niewykorzystanych fragmentów przestrzeni miejskiej na miejsca odpoczynku i spędzania czasu wolnego. W ramach działania planuje się uporządkowanie wybranych skwerów, placów i innych małych przestrzeni pomiędzy zabudową, a następnie ich zagospodarowanie w sposób sprzyjający rekreacji i integracji mieszkańców.</p> <p>Zakres zadania może obejmować wprowadzenie zieleni, montaż elementów małej architektury takich jak ławki, stojaki na rowery, kosze na odpady czy niewielkie zadaszone miejsca odpoczynku, a także poprawę estetyki i dostępności tych miejsc dla osób w różnym wieku oraz osób o ograniczonej mobilności. Celem przedsięwzięcia jest stworzenie sieci kameralnych przestrzeni „wytchnienia” w strukturze miasta, które będą sprzyjać codziennemu wypoczynkowi mieszkańców, poprawią jakość przestrzeni publicznej oraz zwiększą atrakcyjność i dostępność miasta.</p>		
Cel i kierunek		

Cel 1. Wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracji mieszkańców Kierunek 1.1 Rozwój miejsc integracji społecznej i aktywności mieszkańców		
Cel 4. Poprawa jakości przestrzeni publicznych i środowiska życia mieszkańców Kierunek 4.3 Tworzenie dostępnych i przyjaznych przestrzeni publicznych		
Wskaźniki		
Wskaźniki produktu	Źródło danych	Wartość docelowa
Liczba adaptacji	Dane UM (protokół odbioru)	2
Wskaźniki rezultatu	Źródło danych	Wartość docelowa
Liczba osób korzystających z adaptowanych miejsc (rocznie)	Listy obecności	150
Sposób pomiaru realizacji celu		
Analiza danych UM		
Zapewnienie dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami		
Przedsięwzięcie będzie realizowane z zachowaniem zasad dostępności i projektowania uniwersalnego. Zakres szczegółowych rozwiązań zwiększających dostępność zostanie określony na etapie projektowania. Realizacji zadania będzie towarzyszyć informacja o planowanych, realizowanych i zakończonych pracach, które będą publikowane na stronie internetowej (z uwzględnieniem zasad dostępności cyfrowej – WCAG 2.1) oraz w formie drukowanej i w wersji ETR (uproszczona forma komunikacji pisemnej z ilustracjami (grafikami, piktogramami))		
Termin realizacji	Wartość zadania (szacowana)	Potencjalne źródła finansowania
2027-2030	300 000 zł	Środki UE, środki własne gminy Debrzno
Podmioty realizujące	Gmina Debrzno	

Przedsięwzięcie nr A13	Tytuł przedsięwzięcia	Utworzenie na terenie obszaru rewitalizacji przestrzeni pod budownictwo mieszkaniowe
	Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji
Opis przedsięwzięcia		

Charakter przedsięwzięcia: inwestycyjny

Zdiagnozowane problemy:

- relatywnie duża liczba niezabudowanych lub słabo zagospodarowanych działek w centralnej części miasta, które nie pełnią obecnie istotnych funkcji społecznych ani gospodarczych
- niewystarczające wykorzystanie potencjału przestrzennego centrum Debrzna, prowadzące do powstawania pustych lub nieestetycznych przestrzeni w strukturze miejskiej
- postępujące starzenie się zasobu mieszkaniowego oraz ograniczona liczba nowych mieszkań w atrakcyjnych lokalizacjach
- odpływ mieszkańców do większych ośrodków lub na tereny podmiejskie, związany m.in. z ograniczoną ofertą mieszkaniową
- rozproszenie zabudowy i presja na rozwój terenów peryferyjnych, przy jednoczesnym niewykorzystaniu terenów w centrum miasta.

Zakres działań:

Zadanie zakłada przygotowanie i udostępnienie na terenie obszaru rewitalizacji w Debrznie przestrzeni przeznaczonej pod rozwój budownictwa mieszkaniowego. Działanie obejmuje w szczególności uporządkowanie i zagospodarowanie niezabudowanych działek znajdujących się w centrum miasta, które obecnie pozostają niewykorzystane lub pełnią funkcje tymczasowe. W ramach zadania planuje się przygotowanie terenów pod inwestycje mieszkaniowe poprzez poprawę ich dostępności oraz dostosowanie dokumentów planistycznych umożliwiających rozwój zabudowy mieszkaniowej. Realizacja przedsięwzięcia ma na celu efektywniejsze wykorzystanie przestrzeni w centrum Debrzna, wzmocnienie funkcji mieszkaniowej obszaru rewitalizacji oraz przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy na obrzeżach miasta.

Cel i kierunek

Cel 3. Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji i rozwój przedsiębiorczości lokalnej
Kierunek 3.3 Wspieranie rozwoju funkcji mieszkaniowej w centrum miasta

Wskaźniki

Wskaźniki produktu	Źródło danych	Wartość docelowa
Liczba działek ze zmienionym (dostosowanym) planem miejscowym	Dane UM (protokół wykonania)	3
Wskaźniki rezultatu	Źródło danych	Wartość docelowa
Liczba działek z pozwoleniem na budowę (cele mieszkaniowe)	Listy obecności	2

Sposób pomiaru realizacji celu		
Analiza danych UM		
Zapewnienie dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami		
Przedsięwzięcie będzie realizowane z zachowaniem zasad dostępności i projektowania uniwersalnego. Zakres szczegółowych rozwiązań zwiększających dostępność zostanie określony na etapie projektowania. Realizacji zadania będzie towarzyszyć informacja o planowanych, realizowanych i zakończonych pracach, które będą publikowane na stronie internetowej (z uwzględnieniem zasad dostępności cyfrowej – WCAG 2.1) oraz w formie drukowanej i w wersji ETR (uproszczona forma komunikacji pisemnej z ilustracjami (grafikami, piktogramami)).		
Termin realizacji	Wartość zadania (szacowana)	Potencjalne źródła finansowania
2027-2030	150 000 zł	Środki własne gminy
Podmioty realizujące	Gmina Debrzno	

Przedsięwzięcie nr A14	Tytuł przedsięwzięcia	Utworzenie na terenie obszaru rewitalizacji przestrzeni wsparcia w postaci przestrzeni inkubacyjnych i coworkingowych
	Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji
Opis przedsięwzięcia		
<p>Charakter przedsięwzięcia: inwestycyjny</p> <p>Zdiagnozowane problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • brak na obszarze rewitalizacji przestrzeni inkubacyjnych i coworkingowych wspierających rozwój przedsiębiorczości, • ograniczona dostępność niewielkich i przystępnych cenowo lokali dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą, • stosunkowo niski poziom aktywności gospodarczej i przedsiębiorczości w obszarze rewitalizacji, • brak miejsc sprzyjających współpracy, wymianie doświadczeń i rozwojowi innowacyjnych inicjatyw biznesowych, • konieczność wzmocnienia konkurencyjności gospodarczej obszaru rewitalizacji oraz tworzenia warunków sprzyjających powstawaniu nowych miejsc pracy, <p>Zakres działań:</p>		

<p>Zadanie zakłada utworzenie na terenie obszaru rewitalizacji w Debrznie przestrzeni wsparcia przedsiębiorczości w formie inkubatora przedsiębiorczości oraz przestrzeni coworkingowej. Przedsięwzięcie będzie polegało na budowie lub adaptacji istniejącego budynku na potrzeby stworzenia nowoczesnej przestrzeni pracy przeznaczonej dla lokalnych przedsiębiorców, osób rozpoczynających działalność gospodarczą, freelancerów oraz mikroprzedsiębiorstw. W obiekcie powstanie kilka lub kilkanaście pomieszczeń biurowych oraz wspólna przestrzeń coworkingowa, które będą oferowane na preferencyjnych warunkach najmu.</p> <p>Celem realizacji zadania jest stworzenie warunków sprzyjających rozwojowi lokalnej przedsiębiorczości, zwiększenie atrakcyjności gospodarczej obszaru rewitalizacji oraz wsparcie osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej. Utworzenie takiej przestrzeni pozwoli również na integrację środowiska przedsiębiorców oraz rozwój współpracy pomiędzy lokalnymi podmiotami gospodarczymi.</p>		
Cel i kierunek		
Cel 3. Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji i rozwój przedsiębiorczości lokalnej Kierunek 3.1 Tworzenie przestrzeni sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości		
Wskaźniki		
Wskaźniki produktu	Źródło danych	Wartość docelowa
Liczba nowych przestrzeni przeznaczonych pod najem	Dane UM (protokół odbioru)	6
Wskaźniki rezultatu	Źródło danych	Wartość docelowa
Liczba firm korzystających ze wsparcia	Listy obecności	6
Sposób pomiaru realizacji celu		
Analiza danych UM		
Zapewnienie dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami		
<p>Przedsięwzięcie będzie realizowane z zachowaniem zasad dostępności i projektowania uniwersalnego. Zakres szczegółowych rozwiązań zwiększających dostępność zostanie określony na etapie projektowania. Realizacji zadania będzie towarzyszyć informacja o planowanych, realizowanych i zakończonych pracach, które będą publikowane na stronie internetowej (z uwzględnieniem zasad dostępności cyfrowej – WCAG 2.1) oraz w formie drukowanej i w wersji ETR (uproszczona forma komunikacji pisemnej z ilustracjami (grafikami, piktogramami)).</p>		
Termin realizacji	Wartość zadania (szacowana)	Potencjalne źródła finansowania

2028–2032	2 500 000 zł	Środki UE, środki własne gminy Debrzno
Podmioty realizujące	Gmina Debrzno	

Przedsięwzięcie nr A15	Tytuł przedsięwzięcia	Modernizacja i rozbudowa monitoringu wizyjnego na obszarze rewitalizacji
	Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji
Opis przedsięwzięcia		
<p>Charakter przedsięwzięcia: inwestycyjny</p> <p>Zdiagnozowane problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „czarne plamy” na obszarze rewitalizacji, które nie są objęte całodobowym monitoringiem • Problemy związane z wandalizmem i niszczeniem przestrzeni publicznych <p>Zakres działań:</p> <p>Przedsięwzięcie obejmuje unowocześnienie istniejącego systemu monitoringu oraz jego rozbudowę w kluczowych punktach obszaru rewitalizacji, w szczególności w miejscach o podwyższonym ryzyku występowania aktów wandalizmu, zakłócania porządku publicznego, dewastacji mienia, spożywania alkoholu w miejscach publicznych oraz obniżonego poczucia bezpieczeństwa mieszkańców. Zakres będzie obejmować montaż nowych kamer, wymianę przestarzałych urządzeń, rozbudowę infrastruktury przesyłu danych i zasilania, doposażenie centrum podglądu i rejestracji obrazu, integrację systemu z innymi elementami bezpieczeństwa publicznego oraz poprawę jakości obrazu i możliwości archiwizacji nagrań.</p> <p>Realizacja przedsięwzięcia ma służyć zwiększeniu poziomu bezpieczeństwa na obszarze rewitalizacji, ograniczeniu zjawisk kryzysowych w przestrzeni publicznej oraz poprawie komfortu życia mieszkańców i użytkowników tej części miasta. Monitoring może również wspierać działania prewencyjne służb porządkowych i stanowić narzędzie szybszego reagowania na incydenty.</p>		
Cel i kierunek		
<p>Cel 1. Wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracji mieszkańców</p> <p>Kierunek 1.4 Rozwój działań animacyjnych i integracyjnych w przestrzeni publicznej</p> <p>Cel 4. Poprawa jakości przestrzeni publicznych i środowiska życia mieszkańców</p> <p>Kierunek 4.1 Rewitalizacja i zagospodarowanie przestrzeni publicznych w centrum miasta</p>		
Wskaźniki		

wskaźniki produktu	Źródło danych	Wartość docelowa
	Dane UM (protokół odbioru)	
liczba zamontowanych nowych kamer monitoringu		10
liczba zmodernizowanych punktów monitoringu		10
wskaźniki rezultatu	Źródło danych	Wartość docelowa
liczba zdarzeń porządkowych ujawnionych dzięki monitoringowi	Sprawozdanie	10
Sposób pomiaru realizacji celu		
Analiza danych UM		
Zapewnienie dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami		
<p>Przedsięwzięcie będzie realizowane z zachowaniem zasad dostępności i projektowania uniwersalnego. Zakres szczegółowych rozwiązań zwiększających dostępność zostanie określony na etapie projektowania. Realizacji zadania będzie towarzyszyć informacja o planowanych, realizowanych i zakończonych pracach, które będą publikowane na stronie internetowej (z uwzględnieniem zasad dostępności cyfrowej – WCAG 2.1) oraz w formie drukowanej i w wersji ETR (uproszczona forma komunikacji pisemnej z ilustracjami (grafikami, piktogramami)).</p>		
Termin realizacji	Wartość zadania (szacowana)	Potencjalne źródła finansowania
2027-2032	150 000 zł	Środki UE, środki własne gminy Debrzno
Podmioty realizujące	Gmina Debrzno	

Przedsięwzięcie nr A16	Tytuł przedsięwzięcia	„Podróż krzyżackim śladem” – utworzenie szlaku historycznego na terenie miasta lokacyjnego
	Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji
Opis przedsięwzięcia		

Charakter przedsięwzięcia: inwestycyjny

Zdiagnozowane problemy:

- niewystarczające wykorzystanie potencjału dziedzictwa historycznego miasta
- niedostateczna ekspozycja i promocja lokalnych walorów historycznych i kulturowych
- brak spójnej i czytelnej formy prezentacji historii miasta w przestrzeni publicznej
- niewystarczające wykorzystanie przestrzeni historycznego centrum miasta jako miejsca edukacji historycznej, integracji mieszkańców i organizacji wydarzeń kulturalnych
- potrzeba wzmocnienia lokalnej tożsamości oraz budowania więzi mieszkańców z historią i dziedzictwem miasta

Zakres działań:

Przedsięwzięcie obejmuje utworzenie szlaku historycznego „Podróż krzyżackim śladem”, prowadzącego przez najważniejsze miejsca związane z historią lokacyjnego układu miasta oraz jego średniowiecznym dziedzictwem.

Zakres zadania może obejmować opracowanie koncepcji przebiegu szlaku, przygotowanie treści historycznych i edukacyjnych, montaż tablic informacyjnych i elementów oznakowania w przestrzeni miejskiej, a także wykonanie elementów małej architektury związanych z prezentacją historii miasta. W ramach przedsięwzięcia planowane są też spotkania popularyzacyjne, warsztaty historyczne oraz ogólnodostępne wydarzenia w przestrzeni miejskiej o charakterze edukacyjnym i rekonstrukcyjnym. Działania skierowane do lokalnej społeczności będą realizowane zarówno na etapie przygotowania, jak i realizacji zadania. Realizacja przedsięwzięcia Umożliwi również przygotowanie materiałów promocyjnych, map, przewodników lub narzędzi cyfrowych wspierających poznawanie historii miasta.

Utworzony szlak będzie pełnił funkcję edukacyjną, turystyczną i integracyjną, umożliwiając mieszkańcom oraz odwiedzającym poznanie historii miasta w sposób przystępny i atrakcyjny, a także przyczyniając się do ożywienia przestrzeni historycznego centrum.

Cel i kierunek

Cel 1. Wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracji mieszkańców

Kierunek 1.3 Rozszerzenie oferty kulturalnej, edukacyjnej i międzypokoleniowej

Cel 3. Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji i rozwój przedsiębiorczości lokalnej

Kierunek 3.2 Wykorzystanie przestrzeni miejskich do aktywizacji gospodarczej i turystycznej

Wskaźniki

wskaźniki produktu

źródło danych

wartość
docelowa

liczba utworzonych szlaków historycznych lub edukacyjnych	Dane UM (protokół odbioru)	1
wskaźniki rezultatu	źródło danych	wartość docelowa
liczba osób korzystających ze szlaku historycznego	listy obecności	200
Sposób pomiaru realizacji celu		
Analiza danych UM		
Zapewnienie dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami		
Przedsięwzięcie będzie realizowane z zachowaniem zasad dostępności i projektowania uniwersalnego. Zakres szczegółowych rozwiązań zwiększających dostępność zostanie określony na etapie projektowania. Realizacji zadania będzie towarzyszyć informacja o planowanych, realizowanych i zakończonych pracach, które będą publikowane na stronie internetowej (z uwzględnieniem zasad dostępności cyfrowej – WCAG 2.1) oraz w formie drukowanej i w wersji ETR (uproszczona forma komunikacji pisemnej z ilustracjami (grafikami, piktogramami))		
Termin realizacji	Wartość zadania (szacowana)	Potencjalne źródła finansowania
2027–2032	150 000 zł	Środki UE, środki własne gminy Debrzno
Podmioty realizujące	Gmina Debrzno	

Przedsięwzięcia uzupełniające

Przedsięwzięcie nr B1	Tytuł przedsięwzięcia	Adaptacja poddasza „starej części” budynku Szkoły Podstawowej im. Polskich Noblistów w Debrznie
	Lokalizacja przedsięwzięcia	Szkoła Podstawowa im. Polskich Noblistów w Debrznie
Opis przedsięwzięcia		

Charakter przedsięwzięcia: inwestycyjny

Zdiagnozowane problemy:

- rosnące potrzeby związane z organizacją dodatkowych zajęć dydaktycznych, terapeutycznych
- zły stan techniczny części budynku Szkoły Podstawowej im. Polskich Noblistów w Debrznie
- brak dostosowania najstarszej części budynku Szkoły Podstawowej im. Polskich Noblistów w Debrznie do standardów dostępności oraz standardów energetycznych budynków
- niski poziom aktywności społecznej oraz potrzebę wzmacniania działań skierowanych do najmłodszych mieszkańców

Zakres działań:

Przedsięwzięcie obejmuje adaptację poddasza „starej części” budynku Szkoły Podstawowej im. Polskich Noblistów w Debrznie na potrzeby działalności edukacyjnej i wychowawczej. Zakres prac będzie obejmować w szczególności roboty budowlane i instalacyjne związane z dostosowaniem przestrzeni do obowiązujących standardów użytkowych i bezpieczeństwa, w tym wykonanie izolacji, instalacji elektrycznych, sanitarnych i wentylacyjnych, wykończenie pomieszczeń oraz ich wyposażenie.

W wyniku realizacji zadania powstaną nowe pomieszczenia przeznaczone m.in. na sale zajęć dodatkowych, przestrzenie do prowadzenia zajęć terapeutycznych, warsztatowych lub rozwijających zainteresowania uczniów oraz apartamenty przeznaczona na miejsca noclegowe. Nowo utworzona przestrzeń pozwoli na rozszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych oraz stworzenie lepszych warunków do pracy z dziećmi wymagającymi dodatkowego wsparcia edukacyjnego lub wychowawczego.

Cel i kierunek

Cel 1. Wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracji mieszkańców

Kierunek 1.3 Rozszerzenie oferty kulturalnej, edukacyjnej i międzypokoleniowej

Cel 5. Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz poprawa jakości infrastruktury technicznej

Kierunek 5.3 Poprawa efektywności energetycznej budynków

Kierunek 5.4 Podnoszenie jakości technicznej i funkcjonalnej zabudowy

Wskaźniki

Wskaźniki produktu	Źródło danych	Wartość docelowa
liczba utworzonych sal dydaktycznych lub warsztatowych	Dane UM (protokół odbioru)	2
Liczba utworzonych miejsc noclegowych		8

Wskaźniki rezultatu	Źródło danych	Wartość docelowa
liczba uczniów korzystających z nowo utworzonych pomieszczeń	Listy obecności	100
Sposób pomiaru realizacji celu		
Analiza danych UM		
Zapewnienie dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami		
Przedsięwzięcie będzie realizowane z zachowaniem zasad dostępności i projektowania uniwersalnego. Zakres szczegółowych rozwiązań zwiększających dostępność zostanie określony na etapie projektowania. Realizacji zadania będzie towarzyszyć informacja o planowanych, realizowanych i zakończonych pracach, które będą publikowane na stronie internetowej (z uwzględnieniem zasad dostępności cyfrowej – WCAG 2.1) oraz w formie drukowanej i w wersji ETR (uproszczona forma komunikacji pisemnej z ilustracjami (grafikami, piktogramami))		
Termin realizacji	Wartość zadania (szacowana)	Potencjalne źródła finansowania
2028–2032	3 000 000 zł	Środki UE, środki własne gminy Debrzno
Podmioty realizujące	Gmina Debrzno	

Przedsięwzięcie nr B2	Tytuł przedsięwzięcia	Renowacja i adaptacja budynku „Starej wieży ciśnień”
	Lokalizacja przedsięwzięcia	Działka nr 184/2
Opis przedsięwzięcia		
<p>Charakter przedsięwzięcia: inwestycyjny</p> <p>Zdiagnozowane problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - niewykorzystany potencjał obiektów o wartości historycznej - zły stan techniczny i brak zagospodarowania budynku „starej wieży ciśnień” - negatywny wpływ zdegradowanych obiektów na estetykę przestrzeni - zagrożenie dla osób postronnych ze strony budynku będącego w złym stanie technicznym. <p>Zakres działań:</p> <p>przedsięwzięcie obejmuje renowację oraz adaptację budynku „starej wieży ciśnień” wraz z dostosowaniem go do nowych funkcji społecznych, edukacyjnych, kulturalnych lub turystycznych. Zakres prac może obejmować roboty budowlane i konserwatorskie związane z poprawą stanu technicznego obiektu, wzmocnienie konstrukcji, renowację elewacji, wykonanie niezbędnych instalacji oraz dostosowanie budynku do obowiązujących wymogów bezpieczeństwa i dostępności.</p>		

W ramach przedsięwzięcia przewiduje się również zagospodarowanie przestrzeni wewnętrznej obiektu oraz jego otoczenia w sposób umożliwiający prowadzenie działań społecznych, edukacyjnych i kulturalnych, organizację wydarzeń lokalnych, spotkań mieszkańców lub działań promujących lokalne dziedzictwo.

Cel i kierunek

Cel 1. Wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracji mieszkańców
Kierunek 1.1 Rozwój miejsc integracji społecznej i aktywności mieszkańców

Cel 5. Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz poprawa jakości infrastruktury technicznej
Kierunek 5.1 Rewitalizacja i adaptacja obiektów zabytkowych na nowe funkcje społeczne i gospodarcze

Kierunek 5.2 Modernizacja infrastruktury kulturalnej i społecznej

Kierunek 5.4 Podnoszenie jakości technicznej i funkcjonalnej zabudowy

Wskaźniki

Wskaźniki produktu	Źródło danych	Wartość docelowa
liczba zrewitalizowanych obiektów dziedzictwa kulturowego lub technicznego	Dane UM (protokół odbioru)	1
Wskaźniki rezultatu	Źródło danych	Wartość docelowa
liczba osób korzystających z obiektu po jego adaptacji	Listy obecności	200

Sposób pomiaru realizacji celu

Analiza danych UM

Zapewnienie dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami

Przedsięwzięcie będzie realizowane z zachowaniem zasad dostępności i projektowania uniwersalnego. Zakres szczegółowych rozwiązań zwiększających dostępność zostanie określony na etapie projektowania. Realizacji zadania będzie towarzyszyć informacja o planowanych, realizowanych i zakończonych pracach, które będą publikowane na stronie internetowej (z uwzględnieniem zasad dostępności cyfrowej – WCAG 2.1) oraz w formie drukowanej i w wersji ETR (uproszczona forma komunikacji pisemnej z ilustracjami (grafikami, piktogramami)).

Termin realizacji	Wartość zadania (szacowana)	Potencjalne źródła finansowania

2028–2032	2 000 000 zł	Środki UE, środki własne gminy Debrzno
Podmioty realizujące	Gmina Debrzno	

Przedsięwzięcie nr B3	Tytuł przedsięwzięcia	Adaptacja i zagospodarowanie starego budynku biblioteki szkolnej
	Lokalizacja przedsięwzięcia	Szkoła Podstawowa im. Polskich Noblistów w Debrznie
Opis przedsięwzięcia		
<p>Charakter przedsięwzięcia: inwestycyjny</p> <p>Zdiagnozowane problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ograniczona oferta miejsc spotkań i aktywności dla dzieci, młodzieży oraz mieszkańców obszaru rewitalizacji - potrzeba tworzenia przestrzeni sprzyjających edukacji nieformalnej, integracji międzypokoleniowej oraz rozwijaniu aktywności społecznej mieszkańców - występowanie niewykorzystanych lub niedostatecznie zagospodarowanych obiektów infrastruktury publicznej <p>Zakres działań:</p> <p>Przedsięwzięcie obejmuje adaptację i zagospodarowanie starego budynku biblioteki szkolnej na potrzeby działalności społecznej, edukacyjnej i kulturalnej. Zakres prac może obejmować roboty budowlane i modernizacyjne związane z poprawą stanu technicznego obiektu, wykonanie niezbędnych instalacji, dostosowanie budynku do obowiązujących standardów bezpieczeństwa oraz jego wyposażenie.</p> <p>W ramach przedsięwzięcia planuje się utworzenie przestrzeni umożliwiającej organizację zajęć edukacyjnych, warsztatów, spotkań mieszkańców, działań animacyjnych lub innych inicjatyw lokalnych. Zagospodarowany obiekt może pełnić funkcję miejsca integracji społecznej, wspierania aktywności mieszkańców oraz rozwoju inicjatyw oddolnych na obszarze rewitalizacji.</p>		
Cel i kierunek		
<p>Cel 1. Wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracji mieszkańców</p> <p>Kierunek 1.3 Rozszerzenie oferty kulturalnej, edukacyjnej i międzypokoleniowej</p> <p>Cel 5. Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz poprawa jakości infrastruktury technicznej</p> <p>Kierunek 5.3 Poprawa efektywności energetycznej budynków</p> <p>Kierunek 5.4 Podnoszenie jakości technicznej i funkcjonalnej zabudowy</p>		
Wskaźniki		

wskaźniki produktu	źródło danych	wartość docelowa
liczba zmodernizowanych lub zaadaptowanych obiektów	dane UM (protokół odbioru)	1
wskaźniki rezultatu	źródło danych	wartość docelowa
liczba osób korzystających z zaadaptowanego obiektu	listy obecności	100
Sposób pomiaru realizacji celu		
Analiza danych UM		
Zapewnienie dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami		
<p>Przedsięwzięcie będzie realizowane z zachowaniem zasad dostępności i projektowania uniwersalnego. Zakres szczegółowych rozwiązań zwiększających dostępność zostanie określony na etapie projektowania. Realizacji zadania będzie towarzyszyć informacja o planowanych, realizowanych i zakończonych pracach, które będą publikowane na stronie internetowej (z uwzględnieniem zasad dostępności cyfrowej – WCAG 2.1) oraz w formie drukowanej i w wersji ETR (uproszczona forma komunikacji pisemnej z ilustracjami (grafikami, piktogramami).</p>		
Termin realizacji	Wartość zadania (szacowana)	Potencjalne źródła finansowania
2028 –2032	1 000 000	Środki UE, środki własne gminy Debrzno
Podmioty realizujące	Gmina Debrzno	

Przedsięwzięcie nr B4	Tytuł przedsięwzięcia	Renowacja i nadanie nowej funkcji obiektom ZWIK w Parku Miejskim
	Lokalizacja przedsięwzięcia	Działka 184/1
Opis przedsięwzięcia		
<p>Charakter przedsięwzięcia: inwestycyjny</p> <p>Zdiagnozowane problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – potrzeba poprawy estetyki i funkcjonalności Parku Miejskiego – niewystarczające wykorzystanie potencjału przestrzeni publicznych – niewystarczająca liczba miejsc sprzyjających rozwojowi inicjatyw gospodarczych, społecznych i kreatywnych na obszarze rewitalizacji – ograniczone możliwości rozwoju lokalnej przedsiębiorczości <p>Zakres działań:</p>		

<p>Przedsięwzięcie obejmuje renowację i adaptację obiektów należących do Zakładu Wodociągów i Kanalizacji zlokalizowanych w Parku Miejskim oraz nadanie im nowych funkcji związanych ze wspieraniem przedsiębiorczości i aktywności gospodarczej. Zakres prac może obejmować roboty budowlane i modernizacyjne związane z poprawą stanu technicznego obiektów, wykonanie niezbędnych instalacji, dostosowanie pomieszczeń do obowiązujących standardów użytkowych oraz ich wyposażenie. W ramach przedsięwzięcia planuje się utworzenie przestrzeni inkubacyjnych, przeznaczonych m.in. dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą, lokalnych przedsiębiorców, inicjatyw społeczno-gospodarczych lub działalności kreatywnej.</p>		
<p>Cel i kierunek</p>		
<p>Cel 3. Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji i rozwój przedsiębiorczości lokalnej Kierunek 3.1 Tworzenie przestrzeni sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości Kierunek 3.2 Wykorzystanie przestrzeni miejskich do aktywizacji gospodarczej i turystycznej Cel 5. Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz poprawa jakości infrastruktury technicznej Kierunek 5.4 Podnoszenie jakości technicznej i funkcjonalnej zabudowy</p>		
<p>Wskaźniki</p>		
Wskaźniki produktu	Źródło danych	Wartość docelowa
liczba zrewitalizowanych obiektów infrastruktury technicznej	Dane UM (protokół odbioru)	1
Wskaźniki rezultatu	Źródło danych	Wartość docelowa
liczba przedsiębiorstw lub inicjatyw gospodarczych korzystających z przestrzeni inkubacyjnych	Listy obecności	3
<p>Sposób pomiaru realizacji celu</p>		
<p>Analiza danych UM</p>		
<p>Zapewnienie dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami</p>		
<p>Przedsięwzięcie będzie realizowane z zachowaniem zasad dostępności i projektowania uniwersalnego. Zakres szczegółowych rozwiązań zwiększających dostępność zostanie określony na etapie projektowania. Realizacji zadania będzie towarzyszyć informacja o planowanych, realizowanych i zakończonych pracach, które będą publikowane na stronie internetowej (z uwzględnieniem zasad dostępności cyfrowej – WCAG 2.1) oraz w formie drukowanej i w wersji ETR (uproszczona forma komunikacji pisemnej z ilustracjami (grafikami, piktogramami)).</p>		

Termin realizacji	Wartość zadania (szacowana)	Potencjalne źródła finansowania
2028–2032	3 000 000	Środki UE, środki własne gminy Debrzno
Podmioty realizujące	Gmina Debrzno	

Przedsięwzięcie nr B5	Tytuł przedsięwzięcia	Przygotowanie koncepcji zabudowy pustych działek znajdujących się na terenie obszaru rewitalizacji	
	Lokalizacja przedsięwzięcia	Obszar rewitalizacji	
Opis przedsięwzięcia			
<p>Charakter przedsięwzięcia: inwestycyjny</p> <p>Zdiagnozowane problemy:</p> <ul style="list-style-type: none"> – nieuporządkowana struktura przestrzenna w niektórych częściach miasta – liczne luki w zabudowie śródmieścia Debrzno – brak spójnej koncepcji zagospodarowania części terenów znajdujących się w obszarze rewitalizacji – potrzeba poprawy ładu przestrzennego oraz zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej i funkcjonalnej obszaru rewitalizacji. <p>Zakres działań:</p> <p>Przedsięwzięcie obejmuje przygotowanie koncepcji urbanistyczno-architektonicznej zagospodarowania wybranych pustych działek znajdujących się na terenie obszaru rewitalizacji. W ramach zadania przewiduje się przeprowadzenie analiz przestrzennych i funkcjonalnych, określenie możliwych kierunków zagospodarowania terenów oraz opracowanie propozycji ich przyszłej zabudowy lub wykorzystania.</p> <p>Koncepcja może obejmować m.in. określenie możliwych funkcji terenów (np. mieszkaniowych, usługowych, społecznych, rekreacyjnych lub zieleni urządzonej), propozycje rozwiązań urbanistycznych i architektonicznych, wskazanie sposobu powiązania nowych inwestycji z istniejącą strukturą miasta oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznych.</p>			
Cel i kierunek			
<p>Cel 3. Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji i rozwój przedsiębiorczości lokalnej</p> <p>Kierunek 3.3 Wspieranie rozwoju funkcji mieszkaniowej w centrum miasta</p>			
Wskaźniki			
wskaźniki produktu		źródło danych	wartość docelowa

liczba opracowanych koncepcji zagospodarowania terenów	dane UM (protokół odbioru)	1
wskaźniki rezultatu	źródło danych	wartość docelowa
liczba inwestycji planowanych lub zainicjowanych na podstawie przygotowanej koncepcji	listy obecności	3
Sposób pomiaru realizacji celu		
Analiza danych UM		
Zapewnienie dostępności dla osób ze specjalnymi potrzebami		
Przedsięwzięcie będzie realizowane z zachowaniem zasad dostępności i projektowania uniwersalnego. Zakres szczegółowych rozwiązań zwiększających dostępność zostanie określony na etapie projektowania. Realizacji zadania będzie towarzyszyć informacja o planowanych, realizowanych i zakończonych pracach, które będą publikowane na stronie internetowej (z uwzględnieniem zasad dostępności cyfrowej – WCAG 2.1) oraz w formie drukowanej i w wersji ETR (uproszczona forma komunikacji pisemnej z ilustracjami (grafikami, piktogramami)).		
Termin realizacji	Wartość zadania (szacowana)	Potencjalne źródła finansowania
2028–2032	100 000 zł	Środki UE, środki własne gminy Debrzno
Podmioty realizujące	Gmina Debrzno	

SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY DEBRZNO

Elementem składowym Gminnego Programu Rewitalizacji są szacunkowe ramy finansowe jego realizacji. Planowane do realizacji przedsięwzięcia wraz z określeniem ich szacunkowej wartości oraz potencjalnych źródeł finansowania przedstawiono w zestawieniu poniżej. Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie uzależniona od możliwości finansowych gminy Debrzno oraz pozostałych interesariuszy procesu rewitalizacji, a także od ich skuteczności w pozyskiwaniu środków zewnętrznych.

Na Gminny Program Rewitalizacji składa się łącznie:

- szesnaście przedsięwzięć podstawowych o łącznym szacunkowym koszcie wynoszącym **19 680 000 zł**,
- pięć przedsięwzięć uzupełniających o łącznym szacunkowym koszcie wynoszącym **9 100 000 zł**.

Przedsięwzięcia podstawowe obejmują zarówno działania infrastrukturalne, jak i społeczne, których celem jest poprawa jakości przestrzeni publicznej, wzmocnienie funkcji społecznych i kulturalnych obszaru rewitalizacji oraz aktywizacja mieszkańców. Wśród nich znajdują się m.in. projekty związane z adaptacją i renowacją obiektów zabytkowych (np. budynku przy ul. Barlickiego – „Stara Kuźnia”, willi przy ul. Królewskiej 7), modernizacją przestrzeni publicznych (Rynek Miejski, park miejski, plac przed budynkiem CKSIT), zwiększaniem efektywności energetycznej budynków, a także przedsięwzięcia społeczne i aktywizujące mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Zgłoszone do Programu przedsięwzięcia będą w większości realizowane przez Gminę Debrzno, przy współudziale jednostek organizacyjnych gminy oraz partnerów lokalnych, w tym m.in. Ośrodka Pomocy Społecznej, Centrum Kultury, Sportu i Turystyki oraz organizacji pozarządowych.

Pięć przedsięwzięć podstawowych tworzy pakiet projektów rewitalizacyjnych przewidzianych do finansowania w ramach Funduszy Europejskich dla Pomorza na lata 2021–2027 w trybie naboru niekonkurencyjnego. Pozostałe projekty będą realizowane z wykorzystaniem środków własnych gminy, funduszy krajowych oraz innych dostępnych źródeł finansowania, w zależności od możliwości aplikacyjnych i harmonogramu wdrażania programu.

Przedsięwzięcia uzupełniające obejmują działania o charakterze infrastrukturalnym i społecznym, które mogą zostać włączone do realizacji w przypadku pojawienia się dodatkowych możliwości finansowania. Wśród nich znajdują się m.in. projekty związane z adaptacją i zagospodarowaniem istniejących obiektów publicznych (np. poddasza budynku szkoły podstawowej, starej wieży ciśnień czy obiektów ZWiK w parku miejskim), a także działania związane z przygotowaniem koncepcji zagospodarowania terenów oraz rozwijaniem oferty turystyczno-historycznej miasta.

Łączna szacunkowa wartość przedsięwzięć przewidzianych w Gminnym Programie Rewitalizacji wynosi 27 730 000 zł, przy czym ich realizacja będzie rozłożona w czasie i uzależniona od dostępności środków finansowych oraz skuteczności w pozyskiwaniu wsparcia zewnętrznego.

Tabela 26. Indykatywne ramy finansowe Programu

Przedsięwzięcia podstawowe				
Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Lata	Koszt ogółem w zł
A1	Przebudowa istniejącego budynku przy ul. Barlickiego i jego adaptacja na centrum aktywności „Stara Kuźnia” wraz z renowacją przylegających	Gmina Debrzno	2026–2029	1 700 000

	średniowiecznych murów obronnych.			
A2	Renowacja budynku zabytkowej willi przy ul. Królewskiej 7	Gmina Debrzno	2027–2030	6 000 000
A3	Przebudowa przestrzeni Rynku Miejskiego w Debrznie	Gmina Debrzno	2026–2030	1 500 000
A4	Modernizacja części budynku CKSIT (sala widowiskowa, zaplecza sceniczne)	Gmina Debrzno	2028–2032	2 500 000
A5	Zwiększenie efektywności energetycznej budynku wielorodzinnego przy ul. Długiej 7	Gmina Debrzno	2027–2029	380 000
A6	Działania aktywizujące lokalną społeczność obszaru rewitalizacji	Organizacja pozarządowa	2026–2029	100 000
A7	Doposażenie pomieszczeń budynku Centrum Usług Społecznych	Ośrodek Pomocy Społecznej	2026–2029	250 000
A8	Utworzenie Centrum Wsparcia Rodziny	Ośrodek Pomocy Społecznej	2027–2029	350 000
A9	„Park na nowo – zielone miejsce spotkań” – renowacja przestrzeni parku miejskiego w Debrznie	Gmina Debrzno	2028–2030	2 000 000
A10	Miejskie Centrum Aktywności	Centrum Kultury Sportu i Turystyki Ośrodek Pomocy Społecznej Organizacja pozarządowa	2027–2029	150 000
A11	Przebudowa placu przed budynkiem CKSIT	Gmina Debrzno	2027–2030	1 500 000
A12	„Miasto dostępne” zwiększenie dostępności przestrzeni miejskich poprzez adaptację	Gmina Debrzno	2027–2030	300 000

	przeźrzeni na miejsca spędzania czasu wolnego.			
A13	Utworzenie na terenie obszaru rewitalizacji przestrzeni pod budownictwo mieszkaniowe	Gmina Debrzno	2027–2030	150 000
A14	Utworzenie na terenie obszaru rewitalizacji przestrzeni wsparcia w postaci przestrzeni inkubacyjnych i coworkingowych	Gmina Debrzno	2028–2032	2 500 000
A15	Modernizacja i rozbudowa monitoringu wizyjnego na obszarze rewitalizacji	Gmina Debrzno	2027–2032	150 000
A16	„Podróż krzyżackim śladem” – utworzenie szlaku historycznego na terenie miasta lokacyjnego	Gmina Debrzno	2027–2032	150 000
Przedsięwzięcia uzupełniające				
Lp.	Nazwa przedsięwzięcia	Podmiot realizujący	Lata	Koszt ogółem w zł
B1	Adaptacja poddasza „starej części” budynku Szkoły Podstawowej im. Polskich Noblistów w Debrznie.	Gmina Debrzno	2028–2032	3 000 000
B2	Renowacja i adaptacja budynku „Starej wieży ciśień”	Gmina Debrzno	2028–2032	2 000 000
B3	Adaptacja i zagospodarowanie starego budynku biblioteki szkolnej	Gmina Debrzno	2028–2032	1 000 000
B4	Renowacja i nadanie nowej funkcji obiektom ZWIK w Parku Miejskim	Gmina Debrzno	2028–2032	3 000 000
B5	Przygotowanie koncepcji zabudowy pustych działek znajdujących się na terenie obszaru rewitalizacji	Gmina Debrzno	2027–2032	100 000

MECHANIZMY SŁUŻĄCE INTEGROWANIU DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Integracja działań oraz przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno zapewniona będzie poprzez zastosowanie mechanizmów gwarantujących spójność, wzajemne uzupełnianie się projektów oraz skuteczność podejmowanych działań. Kluczowe znaczenie mają w tym zakresie następujące elementy:

1. **Kompleksowość programu** – polega na łączeniu działań o charakterze społecznym, infrastrukturalnym, gospodarczym oraz przestrzennym. Realizowane przedsięwzięcia odpowiadają jednocześnie na różne aspekty zdiagnozowanych problemów obszaru rewitalizacji, dzięki czemu możliwe jest osiągnięcie trwałych efektów zmian społecznych i przestrzennych.
2. **Koncentracja programu rewitalizacji** – oznacza ukierunkowanie działań na wyznaczonym obszarze rewitalizacji, na którym kumulują się negatywne zjawiska społeczne, gospodarcze i przestrzenne. Skupienie interwencji na tym obszarze pozwala na bardziej efektywne wykorzystanie dostępnych środków oraz zwiększa skuteczność podejmowanych działań naprawczych.
3. **Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych** – przejawia się w wzajemnym powiązaniu projektów oraz ich uzupełniającym charakterze. Poszczególne przedsięwzięcia zostały zaplanowane w taki sposób, aby wspólnie prowadziły do osiągnięcia celów rewitalizacji.

KOMPLEKSOWOŚĆ PROGRAMU

Proces rewitalizacji jest działaniem złożonym i wielowymiarowym, dlatego planowane w jego ramach wsparcie musi obejmować różne sfery funkcjonowania gminy. Rewitalizacja w swojej istocie zakłada prowadzenie skoordynowanych działań w wielu obszarach jednocześnie, tak aby odpowiadały one na zdiagnozowane problemy społeczne, gospodarcze i przestrzenne występujące na obszarze rewitalizacji.

Z tego względu Gminny Program Rewitalizacji Gminy Debrzno przewiduje realizację działań obejmujących wszystkie kluczowe sfery procesu rewitalizacji, w tym sferę społeczną, gospodarczą, funkcjonalno-przestrzenną, techniczną oraz środowiskową. Planowane przedsięwzięcia mają na celu zarówno przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i wzmacnianie aktywności mieszkańców, jak również poprawę jakości przestrzeni publicznych, modernizację infrastruktury oraz zwiększenie atrakcyjności i funkcjonalności obszaru rewitalizacji.

Realizacja działań w różnych sferach życia społeczno-gospodarczego, przy jednoczesnym wykorzystaniu zróżnicowanych źródeł finansowania, pozwoli na zapewnienie kompleksowego charakteru interwencji. Tak zaplanowany system działań zwiększy prawdopodobieństwo wystąpienia efektu synergii pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami, a w konsekwencji przyczyni się do osiągnięcia wysokiej skuteczności i trwałości rezultatów procesu rewitalizacji.

KONCENTRACJA PROGRAMU

Jednym z podstawowych mechanizmów integrowania działań rewitalizacyjnych jest ich koncentracja przestrzenna. Zgodnie z zasadami określonymi w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, działania rewitalizacyjne prowadzone są na ściśle wyznaczonym obszarze rewitalizacji, na którym zidentyfikowano szczególną koncentrację negatywnych zjawisk społecznych oraz powiązanych z nimi problemów w sferach gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

W przypadku gminy Debrzno obszar rewitalizacji został wyznaczony na podstawie szczegółowej diagnozy delimitacyjnej obejmującej analizę danych społecznych oraz danych w pozostałych sferach funkcjonowania gminy. Analiza ta została przeprowadzona z wykorzystaniem zestawu wskaźników opisujących natężenie negatywnych zjawisk społecznych, takich jak bezrobocie, ubóstwo czy poziom bezpieczeństwa, a także zjawisk w sferach gospodarczej, technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej. Wyznaczony obszar rewitalizacji obejmuje centralną część miasta Debrzno, w której koncentrują się kluczowe funkcje administracyjne, usługowe i społeczne gminy. Obszar ten obejmuje m.in. historyczne centrum miasta oraz przyległe kwartały zabudowy mieszkaniowej i usługowej. Jego powierzchnia wynosi 34,03 ha, co stanowi około 0,15% powierzchni gminy Debrzno, a jednocześnie zamieszkuje go 811 mieszkańców, czyli około 9,66% ludności gminy. Tak duża koncentracja mieszkańców oraz funkcji miejskich na stosunkowo niewielkim obszarze powoduje kumulację problemów społecznych, infrastrukturalnych i przestrzennych, co uzasadnia skierowanie działań rewitalizacyjnych właśnie na ten teren. Jednocześnie przyjęte rozwiązanie pozostaje w pełni zgodne z zapisami ustawy o rewitalizacji, która wskazuje, że obszar rewitalizacji nie może obejmować więcej niż 20% powierzchni gminy ani być zamieszkiwany przez więcej niż 30% jej mieszkańców. Koncentracja działań na wyznaczonym obszarze pozwala na osiągnięcie większej efektywności interwencji publicznej oraz uzyskanie wyraźnych i trwałych efektów rewitalizacji w przestrzeni miasta. Skupienie przedsięwzięć w obrębie jednego obszaru sprzyja wzajemnemu wzmocnieniu się ich oddziaływania, umożliwia tworzenie spójnej struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz zwiększa skuteczność działań ukierunkowanych na poprawę jakości życia mieszkańców. Dzięki temu realizowane projekty będą oddziaływać zarówno na poprawę stanu infrastruktury i przestrzeni publicznych, jak również na aktywizację społeczną i gospodarczą obszaru rewitalizacji.

KOMPLEMENTARNOŚĆ PROGRAMU

Komplementarność problemowa

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zaplanowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno obejmują swoim zakresem wszystkie sfery zidentyfikowane w diagnozie obszaru rewitalizacji, tj. sferę społeczną, gospodarczą, przestrzenno-funkcjonalną, techniczną oraz środowiskową. Dzięki temu oddziaływać będą

kompleksowo na różne aspekty funkcjonowania i rozwoju obszaru rewitalizacji, odpowiadając na zdiagnozowane problemy oraz wykorzystując potencjały rozwojowe historycznego centrum miasta. Zaprojektowany zestaw przedsięwzięć rewitalizacyjnych tworzy spójny system interwencji, w którym działania infrastrukturalne, przestrzenne i inwestycyjne są powiązane z działaniami społecznymi, edukacyjnymi i aktywizującymi mieszkańców. Takie podejście pozwala na wzajemne uzupełnianie się zaplanowanych projektów oraz wzmacnianie ich efektów, a jednocześnie ogranicza ryzyko fragmentaryzacji działań podejmowanych w ramach Programu. W rezultacie proces rewitalizacji realizowany w Debrznie będzie miał charakter kompleksowy i będzie ukierunkowany zarówno na poprawę jakości przestrzeni miejskiej, jak i na wzmocnienie kapitału społecznego oraz aktywności gospodarczej obszaru rewitalizacji.

Komplementarność problemowa Gminnego Programu Rewitalizacji przejawia się również w powiązaniu zaplanowanych przedsięwzięć z kierunkami polityki rozwoju gminy realizowanymi w innych dokumentach strategicznych oraz działaniach podejmowanych przez instytucje publiczne i partnerów lokalnych. Dzięki temu rewitalizacja stanowi integralny element polityki rozwoju Gminy Debrzno, wspierając realizację celów społecznych, gospodarczych i przestrzennych w skali całej gminy. Zapewnieniu odpowiedniego poziomu powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami gminy oraz skutecznej koordynacji tematycznej i organizacyjnej procesu rewitalizacji służyć będą rozwiązania instytucjonalne przewidziane w Programie, w szczególności:

- struktura zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji
- współpraca z Komitetem Rewitalizacji.

Powiązania pomiędzy problemami, celami strategicznymi, kierunkami działań a przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi przedstawiają poniższe tabele:

Tabela 27. Powiązania przedsięwzięć rewitalizacyjnych z celami i kierunkami działań GPR

Nazwa przedsięwzięcia	Cel 1. Wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracji mieszkańców				Cel 2. Rozwój usług społecznych oraz systemu wsparcia dla rodzin i osób zagrożonych wykluczeniem			Cel 3. Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji i rozwój przedsiębiorczości lokalnej			Cel 4. Poprawa jakości przestrzeni publicznych i środowiska życia mieszkańców			Cel 5. Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz poprawa jakości infrastruktury technicznej			
	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2	5.3	5.4
Przebudowa istniejącego budynku przy ul. Barlickiego i jego adaptacja na centrum aktywności „Stara Kuźnia” wraz z renowacją przylegających																	

średniowiecznych murów obronnych																	
Renowacja budynku zabytkowej willi przy ul. Królewskiej 7																	
Przebudowa przestrzeni Rynku Miejskiego w Debrznie																	
Modernizacja części budynku CKSIT (sala widowiskowa, zaplecza sceniczne)																	
Zwiększenie efektywności energetycznej budynku wielorodzinnego przy ul. Długiej 7																	
Działania aktywizujące lokalną społeczność obszaru rewitalizacji																	
Doposażenie pomieszczeń budynku Centrum Usług Społecznych																	
Utworzenie Centrum Wsparcia Rodziny																	
„Park na nowo – zielone miejsce spotkań” – renowacja przestrzeni parku miejskiego w Debrznie																	
Miejskie Centrum Aktywności																	
Przebudowa placu przed budynkiem CKSIT																	
„Miasto dostępne” zwiększenie dostępności przestrzeni miejskich poprzez adaptację przestrzeni na miejsca spędzania czasu wolnego.																	
Utworzenie na terenie obszaru rewitalizacji przestrzeni pod budownictwo mieszkaniowe																	
Utworzenie na terenie obszaru rewitalizacji przestrzeni wsparcia w postaci przestrzeni inkubacyjnych i coworkingowych																	
Modernizacja i rozbudowa monitoringu wizyjnego na obszarze rewitalizacji																	
„Podróż krzyżackim śladem” – utworzenie szlaku																	

<p>w inicjatywy lokalne (np. mała liczba projektów zgłaszanych do budżetu obywatelskiego)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ograniczona współpraca i integracja między mieszkańcami oraz słabe więzi społeczne 		<p>obszaru rewitalizacji</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Miejskie Centrum Aktywności
<ul style="list-style-type: none"> ▪ niewystarczająca oferta działań integracyjnych, edukacyjnych i kulturalnych skierowanych do różnych grup wiekowych ▪ rosnąca liczba osób starszych wymagająca tworzenia działań międzypokoleniowych i aktywizujących ▪ brak otwartej przestrzeni do realizacji inicjatyw oddolnych 	<p>1.3 Rozszerzenie oferty kulturalnej, edukacyjnej i międzypokoleniowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Modernizacja części budynku CKSIT (sala widowiskowa, zaplecza sceniczne) ▪ Renowacja budynku zabytkowej willi przy ul. Królewskiej 7 ▪ Miejskie Centrum Aktywności ▪ Przebudowa istniejącego budynku przy ul. Barlickiego i jego adaptacja na centrum aktywności „Stara Kuźnia” wraz z renowacją przylegających średniowiecznych murów obronnych
<ul style="list-style-type: none"> ▪ niewystarczające wykorzystanie przestrzeni publicznych do integracji społecznej i aktywności mieszkańców ▪ występowanie zjawisk społecznych wpływających na ograniczenie poczucia 	<p>1.4 Rozwój działań animacyjnych i integracyjnych w przestrzeni publicznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Przebudowa placu przed budynkiem CKSIT ▪ Przebudowa przestrzeni Rynku

bezpieczeństwa i jakości życia (m.in. wandalizm, konflikty społeczne)		<p>Miejskiego w Debrznie</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ „Park na nowo – zielone miejsce spotkań” – renowacja przestrzeni parku miejskiego w Debrznie
---	--	---

Tabela 29. Wzajemne powiązania pomiędzy celami, kierunkami, zdiagnozowanymi problemami i przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi - cel 2

Rozwój usług społecznych oraz systemu wsparcia dla rodzin i osób zagrożonych wykluczeniem		
Główne problemy	Kierunki działań	Powiązane przedsięwzięcia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ wysoki poziom ubóstwa oraz koncentracja gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej na obszarze rewitalizacji ▪ rosnąca liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej oraz dodatków mieszkaniowych ▪ kumulacja problemów społecznych w części gospodarstw domowych (bezrobocie, trudna sytuacja materialna, zależność od świadczeń) 	2.1 Rozwój infrastruktury i zaplecza dla świadczenia usług społecznych	<ul style="list-style-type: none"> • utworzenie Centrum Wsparcia Rodziny • doposażenie pomieszczeń budynku Centrum Usług Społecznych
<ul style="list-style-type: none"> ▪ występowanie problemów opiekuńczo-wychowawczych w części rodzin oraz rosnąca liczba rodzin wymagających wsparcia instytucjonalnego ▪ występowanie zjawisk 	2.2 Rozwój działań profilaktycznych i wspierających rodziny	<ul style="list-style-type: none"> • utworzenie Centrum Wsparcia Rodziny • doposażenie pomieszczeń budynku Centrum Usług Społecznych

<p>przemocy domowej, uzależnień oraz trudności wychowawczych</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ relatywnie wysoka liczba rodzin objętych nadzorem kuratorskim i wsparciem asystenta rodziny 		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ postępujący proces starzenia się społeczności lokalnej oraz rosnąca liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym ▪ ograniczona oferta działań aktywizujących i integrujących osoby starsze ▪ potrzeba rozwijania usług społecznych i opiekuńczych dostosowanych do potrzeb seniorów 	<p>2.3. Aktywizacja społeczna i integracja osób starszych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Działania aktywizujące lokalną społeczność obszaru rewitalizacji • Miejskie Centrum Aktywności • Przebudowa istniejącego budynku przy ul. Barlickiego i jego adaptacja na centrum aktywności „Stara Kuźnia” wraz z renowacją przylegających średniowiecznych murów obronnych • Modernizacja części budynku CKSIT (sala widowiskowa, zaplecza sceniczne)

Tabela 30. Wzajemne powiązania pomiędzy celami, kierunkami, zdiagnozowanymi problemami i przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi - cel 3

Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji i rozwój przedsiębiorczości lokalnej		
Główne problemy	Kierunki działań	Powiązane przedsięwzięcia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ systematyczny spadek liczby podmiotów gospodarczych funkcjonujących na obszarze rewitalizacji ▪ rosnąca liczba pustych lokali usługowych i handlowych w centrum miasta oraz duża rotacja 	<p>3.1 Tworzenie przestrzeni sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ utworzenie na terenie obszaru rewitalizacji przestrzeni wsparcia w postaci przestrzeni inkubacyjnych i coworkingowych

<p>działalności gospodarczych</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ osłabienie funkcji handlowo-usługowej śródmieścia i malejąca atrakcyjność gospodarcza tej części miasta 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ przebudowa istniejącego budynku przy ul. Barlickiego i jego adaptacja na centrum aktywności „Stara Kuźnia” wraz z renowacją przylegających średniowiecznych murów obronnych. renowacja i nadanie nowej funkcji obiektom ZWIK w Parku Miejskim
<ul style="list-style-type: none"> ▪ niewielka liczba ofert pracy na lokalnym rynku pracy oraz ograniczone możliwości zatrudnienia dla mieszkańców ▪ wysoki udział osób bezrobotnych o niskim poziomie wykształcenia i kwalifikacji zawodowych ▪ niska aktywność zawodowa części mieszkańców obszaru rewitalizacji 	<p>3.2 Wykorzystanie przestrzeni miejskich do aktywizacji gospodarczej i turystycznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przebudowa przestrzeni Rynku Miejskiego w Debrznie ▪ przebudowa istniejącego budynku przy ul. Barlickiego i jego adaptacja na centrum aktywności „Stara Kuźnia” wraz z renowacją przylegających średniowiecznych murów obronnych. ▪ „Podróż krzyżackim śladem” – utworzenie szlaku historycznego na terenie miasta lokacyjnego

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Renowacja i nadanie nowej funkcji obiektom ZWIK
<ul style="list-style-type: none"> ▪ niski poziom zamożności mieszkańców ograniczający popyt na lokalne usługi i handel ▪ wysokie koszty prowadzenia działalności gospodarczej oraz koszty wynajmu lokali usługowych ▪ niewystarczająca różnorodność oferty usługowej i gastronomicznej w centrum miasta 	3.3 Wspieranie rozwoju funkcji mieszkaniowej w centrum miasta	<ul style="list-style-type: none"> ▪ utworzenie na terenie obszaru rewitalizacji przestrzeni pod budownictwo mieszkaniowe ▪ przygotowanie koncepcji zabudowy pustych działek znajdujących się na terenie obszaru rewitalizacji

Tabela 31. Wzajemne powiązania pomiędzy celami, kierunkami, zdiagnozowanymi problemami i przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi - cel 4

Poprawa jakości przestrzeni publicznych i środowiska życia mieszkańców		
Główne problemy	Kierunki działań	Powiązane przedsięwzięcia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ pogarszający się stan części przestrzeni publicznych w centrum miasta oraz ich niewystarczająca funkcjonalność dla mieszkańców ▪ ograniczona estetyka i atrakcyjność niektórych przestrzeni wspólnych, co wpływa na jakość życia mieszkańców i wizerunek śródmieścia ▪ niewystarczające wykorzystanie potencjału przestrzeni publicznych do 	4.1 Rewitalizacja i zagospodarowanie przestrzeni publicznych w centrum miasta	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przebudowa przestrzeni Rynku Miejskiego w Debrznie ▪ „Park na nowo – zielone miejsce spotkań” – renowacja przestrzeni parku miejskiego w Debrznie ▪ „Miasto dostępne” zwiększenie dostępności przestrzeni miejskich poprzez adaptację

<p>integracji społecznej i aktywności mieszkańców</p>		<p>przestrzeni na miejsca spędzania czasu wolnego</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ przebudowa placu przed budynkiem CKSIT ▪ Miejskie Centrum Aktywności ▪ modernizacja i rozbudowa monitoringu wizyjnego na obszarze rewitalizacji ▪ „Podróż krzyżackim śladem” – utworzenie szlaku historycznego na terenie miasta lokacyjnego
<ul style="list-style-type: none"> ▪ niewystarczająca liczba atrakcyjnych terenów rekreacyjnych i miejsc wypoczynku dla mieszkańców różnych grup wiekowych ▪ niewystarczające wykorzystanie potencjału terenów zielonych w centrum miasta ▪ ograniczona dostępność przestrzeni sprzyjających aktywnemu spędzaniu czasu wolnego 	<p>4.2 Rozwój zielonej infrastruktury i zwiększanie powierzchni biologicznie czynnych</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ „Park na nowo – zielone miejsce spotkań” – renowacja przestrzeni parku miejskiego w Debrznie ▪ przebudowa przestrzeni Rynku Miejskiego w Debrznie ▪ przebudowa placu przed budynkiem CKSIT ▪ „Miasto dostępne” zwiększenie dostępności przestrzeni miejskich poprzez adaptację

		<p>przestrzeni na miejsca spędzania czasu wolnego.</p> <ul style="list-style-type: none"> •
<ul style="list-style-type: none"> ▪ ograniczona dostępność części przestrzeni publicznych dla osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz rodzin z dziećmi ▪ niedostateczne dostosowanie przestrzeni miejskiej do potrzeb różnych grup użytkowników 	<p>4.3 Tworzenie dostępnych i przyjaznych przestrzeni publicznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ „Miasto dostępne” zwiększenie dostępności przestrzeni miejskich poprzez adaptację przestrzeni na miejsca spędzania czasu wolnego. ▪ „Park na nowo – zielone miejsce spotkań” – renowacja przestrzeni parku miejskiego w Debrznie ▪ przebudowa przestrzeni Rynku Miejskiego w Debrznie ▪ przebudowa placu przed budynkiem CKSIT ▪ podróż „krzyżackim śladem” – utworzenie szlaku historycznego na terenie miasta lokacyjnego

Tabela 32. Wzajemne powiązania pomiędzy celami, kierunkami, zdiagnozowanymi problemami i przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi - cel 5

Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz poprawa jakości infrastruktury technicznej		
Główne problemy	Kierunki działań	Powiązane przedsięwzięcia

<ul style="list-style-type: none"> ▪ zły stan techniczny części obiektów zabytkowych znajdujących się na obszarze rewitalizacji ▪ postępująca degradacja historycznej zabudowy oraz niewystarczające wykorzystanie jej potencjału społecznego i gospodarczego ▪ konieczność adaptacji części obiektów historycznych do nowych funkcji społecznych i kulturalnych 	<p>5.1 Rewitalizacja i adaptacja obiektów zabytkowych na nowe funkcje społeczne i gospodarcze</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Renowacja budynku zabytkowej willi przy ul. Królewskiej 7 ▪ renowacja i adaptacja budynku „Starej wieży ciśnień” ▪ adaptacja poddasza „starej części” budynku Szkoły Podstawowej im. Polskich Noblistów w Debrznie ▪ adaptacja i zagospodarowanie starego budynku biblioteki szkolnej ▪ Renowacja i nadanie nowej funkcji obiektom ZWIK w Parku Miejskim ▪ przebudowa istniejącego budynku przy ul. Barlickiego i jego adaptacja na centrum aktywności „Stara Kuźnia” wraz z renowacją przylegających średniowiecznych murów obronnych ▪ utworzenie na terenie obszaru rewitalizacji przestrzeni wsparcia w postaci
---	---	---

		przestrzeni inkubacyjnych i coworkingowych
<ul style="list-style-type: none"> ▪ niedostosowanie części infrastruktury kulturalnej i społecznej do współczesnych potrzeb mieszkańców ▪ zły stan techniczny części infrastruktury instytucji kultury oraz obiektów wykorzystywanych do działań społecznych ▪ niewykorzystane obiekty, które mogą zostać adaptowane do prowadzenia działalności kulturalnej i społecznej 	5.2 Modernizacja infrastruktury kulturalnej i społecznej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ modernizacja części budynku CKSIT (sala widowiskowa, zaplecza sceniczne) ▪ renowacja i adaptacja budynku „Starej wieży ciśnień” ▪ renowacja budynku zabytkowej willi przy ul. Królewskiej 7 ▪ przebudowa istniejącego budynku przy ul. Barlickiego i jego adaptacja na centrum aktywności „Stara Kuźnia” wraz z renowacją przylegających średniowiecznych murów obronnych ▪ adaptacja poddasza „starej części” budynku Szkoły Podstawowej im. Polskich Noblistów w Debrnie ▪ adaptacja i zagospodarowanie starego budynku biblioteki szkolnej
<ul style="list-style-type: none"> ▪ niska efektywność energetyczna części 	5.3 Poprawa efektywności energetycznej budynków	<ul style="list-style-type: none"> ▪ renowacja budynku zabytkowej willi

<p>budynków publicznych i mieszkalnych</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wysokie koszty utrzymania budynków wynikające z ich przestarzałego standardu technicznego ▪ utrudniony proces poprawy efektywności energetycznej w obiektach zabytkowych 		<p>przy ul. Królewskiej 7</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Modernizacja części budynku CKSIT (sala widowiskowa, zaplecza sceniczne) ▪ zwiększenie efektywności energetycznej budynku wielorodzinnego przy ul. Długiej 7 ▪ adaptacja poddasza „starej części” budynku Szkoły Podstawowej im. Polskich Noblistów w Debrznie ▪ adaptacja i zagospodarowanie starego budynku biblioteki szkolnej
<ul style="list-style-type: none"> ▪ niezadawalający stan techniczny części zabudowy na obszarze rewitalizacji ▪ potrzeba poprawy funkcjonalności i bezpieczeństwa użytkowania budynków w historycznym centrum miasta ▪ liczne niezagospodarowane budynki i przestrzenie na obszarze rewitalizacji 	<p>5.4 Podnoszenie jakości technicznej i funkcjonalnej zabudowy</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Modernizacja części budynku CKSIT (sala widowiskowa, zaplecza sceniczne) ▪ renowacja i adaptacja budynku „Starej wieży ciśnień” ▪ renowacja budynku zabytkowej willi przy ul. Królewskiej 7 ▪ przebudowa istniejącego budynku przy ul. Barlickiego

		<p>i jego adaptacja na centrum aktywności „Stara Kuźnia” wraz z renowacją przylegających średniowiecznych murów obronnych.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ adaptacja poddasza „starej części” budynku Szkoły Podstawowej im. Polskich Noblistów w Debrznie
--	--	--

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Skuteczność procesu rewitalizacji w dużej mierze zależy od właściwego powiązania działań podejmowanych przez różne instytucje oraz od przejrzystych zasad zarządzania całym procesem. W Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Debrzno komplementarność proceduralno-instytucjonalna została zapewniona poprzez zaprojektowanie spójnego systemu zarządzania, który integruje działania planistyczne, inwestycyjne i społeczne realizowane na obszarze rewitalizacji.

Zastosowane rozwiązania organizacyjne umożliwiają koordynację przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizowanych przez różne podmioty oraz zapewniają powiązanie działań rewitalizacyjnych z polityką rozwoju gminy. Dzięki temu proces rewitalizacji nie stanowi odrębnego zestawu projektów inwestycyjnych, lecz jest elementem szerszej strategii rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Debrzno.

System wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji opiera się na współpracy instytucjonalnej, przejrzystym podziale kompetencji oraz procedurach obejmujących planowanie, realizację, monitorowanie i ewentualną aktualizację programu.

System współpracy instytucjonalnej

Realizacja działań rewitalizacyjnych w Debrznie wymaga współpracy wielu podmiotów funkcjonujących zarówno w sektorze publicznym, jak i społecznym oraz gospodarczym. W proces ten zaangażowane będą instytucje odpowiedzialne za realizację polityki społecznej, rozwoju gospodarczego, kultury, edukacji oraz gospodarki przestrzennej.

Rolę koordynatora procesu rewitalizacji pełnić będzie Burmistrz Miasta i Gminy Debrzno, działający przy wsparciu właściwych komórek organizacyjnych Urzędu Miasta i Gminy

Debrzno. Urząd odpowiadać będzie za zarządzanie programem, koordynację realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz współpracę z podmiotami zaangażowanymi w realizację projektów.

Do najważniejszych uczestników procesu rewitalizacji należą w szczególności:

- **Urząd Miasta i Gminy Debrzno**, który pełni funkcję koordynatora działań rewitalizacyjnych, odpowiada za przygotowanie projektów inwestycyjnych oraz prowadzenie monitoringu realizacji programu,
- **jednostki organizacyjne gminy**, w tym przede wszystkim Centrum Usług Społecznych, instytucje kultury oraz jednostki oświatowe realizujące działania społeczne, edukacyjne i integracyjne,
- **instytucje rynku pracy oraz inne instytucje publiczne**, wspierające proces aktywizacji zawodowej i społecznej mieszkańców,
- **organizacje pozarządowe oraz podmioty ekonomii społecznej**, które odgrywają istotną rolę w realizacji działań animacyjnych i integracyjnych,
- **przedsiębiorcy i inwestorzy prywatni**, uczestniczący w przedsięwzięciach gospodarczych oraz inwestycjach realizowanych na obszarze rewitalizacji,
- **wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe**, zarządzające zasobem mieszkaniowym zlokalizowanym na obszarze rewitalizacji.

Współpraca pomiędzy wskazanymi podmiotami umożliwi realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych w sposób zintegrowany, a także pozwoli na łączenie zasobów organizacyjnych, kompetencji instytucjonalnych oraz różnych źródeł finansowania.

Rola Komitetu Rewitalizacji

Istotnym elementem systemu zarządzania procesem rewitalizacji w gminie Debrzno będzie Komitet Rewitalizacji, stanowiący forum współpracy pomiędzy władzami samorządowymi, mieszkańcami oraz innymi interesariuszami procesu rewitalizacji.

Komitet Rewitalizacji pełnić będzie funkcję opiniodawczo-doradczą w zakresie realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji. Do jego zadań należeć będzie w szczególności opiniowanie kierunków działań rewitalizacyjnych, wspieranie dialogu pomiędzy interesariuszami oraz monitorowanie przebiegu procesu rewitalizacji.

Funkcjonowanie Komitetu Rewitalizacji sprzyjać będzie zwiększeniu transparentności procesu podejmowania decyzji oraz wzmocnieniu partycypacyjnego charakteru rewitalizacji.

Koordinacja realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych wymaga bieżącej koordynacji działań realizowanych przez różne podmioty. W tym celu w gminie Debrzno zostanie wdrożony system współpracy pomiędzy jednostkami organizacyjnymi gminy oraz partnerami zewnętrznymi.

Urząd Miasta i Gminy Debrzno odpowiadać będzie za zapewnienie spójności pomiędzy poszczególnymi projektami rewitalizacyjnymi oraz za ich zgodność z celami i kierunkami działań określonymi w Gminnym Programie Rewitalizacji. Koordynacja ta obejmować będzie zarówno przedsięwzięcia inwestycyjne dotyczące przestrzeni miejskiej i infrastruktury, jak również działania społeczne, edukacyjne i aktywizacyjne skierowane do mieszkańców.

System monitorowania i ewaluacji

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji będzie podlegała systematycznemu monitorowaniu. Monitoring opierać się będzie na analizie wskaźników odnoszących się zarówno do realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, jak i do osiągnięcia celów programu.

Gromadzenie danych niezbędnych do monitorowania postępów realizacji programu prowadzone będzie przez Urząd Miasta i Gminy Debrzno we współpracy z podmiotami odpowiedzialnymi za realizację poszczególnych projektów.

W trakcie realizacji programu przewiduje się także prowadzenie okresowej oceny jego skuteczności. Ewaluacja pozwoli na identyfikację efektów podejmowanych działań oraz ocenę stopnia osiągnięcia założonych celów rewitalizacji.

Możliwość aktualizacji programu

Proces rewitalizacji ma charakter długofalowy i powinien uwzględniać zmieniające się uwarunkowania społeczno-gospodarcze oraz przestrzenne. W związku z tym w przypadku wystąpienia istotnych zmian wpływających na realizację programu możliwa będzie aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji zgodnie z procedurą określoną w ustawie o rewitalizacji.

Powiązanie z polityką rozwoju gminy

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji będzie prowadzona w ścisłym powiązaniu z innymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy Debrzno, w szczególności z dokumentami dotyczącymi polityki społecznej, rozwoju gospodarczego, gospodarki mieszkaniowej oraz planowania przestrzennego.

Takie podejście pozwoli na integrację działań rewitalizacyjnych z szerszym systemem zarządzania rozwojem gminy oraz zwiększy efektywność wykorzystania dostępnych zasobów organizacyjnych i finansowych.

Zastosowanie opisanych mechanizmów współpracy instytucjonalnej oraz procedur zarządzania umożliwi skuteczną realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych i zapewni spójność działań podejmowanych w ramach programu. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna stanowi tym samym istotny element wzmacniający potencjał Gminy Debrzno w zakresie prowadzenia zintegrowanych działań rewitalizacyjnych oraz sprzyja trwałości efektów procesu rewitalizacji.

Komplementarność międzyokresowa

Proces rewitalizacji w gminie Debrzno ma charakter ciągły i stanowi kontynuację działań podejmowanych w poprzednich okresach programowania. Pierwszym dokumentem kompleksowo regulującym działania rewitalizacyjne na terenie gminy był Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Debrzno na lata 2016–2022, przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Debrznie nr 34.XLIX.2017 z dnia 18 maja 2017 r. Program ten został opracowany w odpowiedzi na zidentyfikowaną koncentrację negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych i przestrzennych występujących przede wszystkim w centralnej części miasta. Na potrzeby Lokalnego Programu Rewitalizacji przeprowadzono szczegółową diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej gminy oraz delimitację obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. W wyniku przeprowadzonych analiz wskazano, że szczególna kumulacja problemów występuje w historycznym śródmieściu Debrzna, które jednocześnie pełni ważne funkcje społeczne, usługowe i administracyjne dla całej gminy. W ramach LPR zaplanowano działania mające na celu ograniczenie skali negatywnych zjawisk społecznych, wzmocnienie aktywności mieszkańców oraz poprawę jakości przestrzeni publicznych i stanu technicznego wybranych obiektów. Program zakładał prowadzenie rewitalizacji w sposób zintegrowany, poprzez łączenie działań społecznych, gospodarczych i infrastrukturalnych ukierunkowanych na poprawę jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji.

Diagnoza przeprowadzona na potrzeby aktualnego Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno na lata 2026–2032 potwierdziła, że centralna część miasta nadal charakteryzuje się koncentracją problemów społecznych i przestrzennych, takich jak zagrożenie wykluczeniem społecznym, ograniczona aktywność mieszkańców czy degradacja części przestrzeni publicznych i infrastruktury technicznej. Jednocześnie obszar ten pozostaje kluczową przestrzenią funkcjonalną miasta, w której koncentrują się zarówno problemy rozwojowe, jak i istotne potencjały społeczne, instytucjonalne i historyczne. W czasie obowiązywania Lokalnego Programu Rewitalizacji na obszarze rewitalizacji realizowano projekty obejmujące zarówno modernizację infrastruktury, ochronę dziedzictwa kulturowego, poprawę jakości przestrzeni publicznych, jak i rozwój usług społecznych. Do najważniejszych zrealizowanych przedsięwzięć inwestycyjnych należą m.in.:

- adaptacja zabytkowego budynku przy ulicy Barlickiego 2 na Centrum Usług Społecznych wraz z zabytkową przestrzenią otaczającą
- odnowienie istniejących terenów zielonych wraz z budową małej architektury (utworzenie podwórka miejskiego)
- odbudowa nawierzchni ciągu ulicy Barlickiego wraz z dostosowaniem ciągu pieszo-jezdnego do potrzeb osób niepełnosprawnych
- utworzenie Centrum Usług Społecznych na obszarze zdegradowanym
- przebudowa drogi wojewódzkiej w ciągu ulic Traugutta, Kościuszki i Harcerskiej
- budowa wielorodzinnego budynku mieszkalnego przy ul. Harcerskiej

- adaptacja części pomieszczeń CKSiT i uruchomienie kina studyjnego
- remonty przestrzeni wspólnych
- przebudowa placu „dwóch mieczy”.

W trakcie ostatnich lat zrealizowano także kilka przedsięwzięć, które nie znalazły się w Lokalnym Programie Rewitalizacji. Należą do nich:

- realizacja II etapu renowacji średniowiecznych murów obronnych (wraz z odbudową jednej z bastei)
- przygotowanie działek inwestycyjnych pod inwestycje deweloperskie
- zagospodarowanie placu po Basztą Czarownic

Z tego względu obecny Gminny Program Rewitalizacji Gminy Debrzno na lata 2026–2032 stanowi kontynuację oraz rozwinięcie działań rozpoczętych w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji. Nowy program wykorzystuje doświadczenia zdobyte podczas realizacji poprzednich przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz rozwija je poprzez wprowadzenie nowych projektów społecznych, gospodarczych i infrastrukturalnych odpowiadających na aktualne potrzeby mieszkańców. Komplementarność międzyokresowa polega zatem na zachowaniu ciągłości interwencji rewitalizacyjnej w centralnej części miasta, przy jednoczesnym dostosowaniu zakresu działań do aktualnych uwarunkowań społecznych, przestrzennych i gospodarczych. W efekcie działania planowane w ramach obecnego programu stanowią naturalne rozwinięcie wcześniejszych inicjatyw rewitalizacyjnych oraz służą dalszemu procesowi wyprowadzania obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego.

Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Debrzno na lata 2026–2032 polega na takim rozmieszczeniu oraz powiązaniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych, aby wzajemnie się uzupełniały i oddziaływały na siebie w obrębie całego obszaru rewitalizacji. Oznacza to koncentrację działań w miejscach o największym nasileniu problemów społecznych oraz takie zaplanowanie projektów infrastrukturalnych, społecznych i gospodarczych, które umożliwi osiągnięcie efektu synergii i trwałej poprawy jakości przestrzeni miejskiej.

Obszar rewitalizacji wyznaczony w Gminnym Programie Rewitalizacji obejmuje centralną część miasta Debrzno – historyczne śródmieście wraz z Rynkiem Miejskim, Parkiem Miejskim oraz terenami przyległymi do najważniejszych instytucji publicznych i społecznych. Jest to obszar pełniący funkcję rdzenia funkcjonalnego miasta, w którym koncentrują się usługi publiczne, działalność handlowa i społeczna, a jednocześnie miejsce występowania największej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych i przestrzennych. Diagnoza delimitacyjna przeprowadzona na potrzeby opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji wykazała, że centralna część miasta wyróżnia się szczególną koncentracją problemów społecznych oraz zjawisk związanych z degradacją przestrzeni i infrastruktury. Z tego względu działania rewitalizacyjne zostały

skoncentrowane właśnie w tej części miasta, co pozwala prowadzić interwencję w sposób kompleksowy oraz osiągnąć widoczne efekty w strukturze przestrzennej Debrzna.

Zaplanowane w GPR przedsięwzięcia zostały rozmieszczone w taki sposób, aby wzmacniały funkcjonowanie najważniejszych przestrzeni publicznych miasta oraz poprawiały ich dostępność i funkcjonalność. Szczególne znaczenie mają projekty realizowane w obrębie historycznego centrum Debrzna oraz wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych i pieszych łączących kluczowe przestrzenie publiczne – takie jak Rynek, Park Miejski czy obiekty o charakterze społecznym i edukacyjnym. Działania obejmujące modernizację przestrzeni publicznych, poprawę infrastruktury drogowej i pieszej oraz zagospodarowanie terenów zieleni przyczyniają się do zwiększenia atrakcyjności przestrzeni miejskiej i poprawy warunków życia mieszkańców. Istotnym elementem komplementarności przestrzennej jest także powiązanie projektów infrastrukturalnych z działaniami społecznymi. Modernizacja i zagospodarowanie przestrzeni publicznych – takich jak place, skwery, ciągi piesze czy tereny rekreacyjne – stwarza warunki do realizacji inicjatyw integracyjnych, edukacyjnych i kulturalnych. Dzięki temu przestrzeń publiczna staje się miejscem aktywności społecznej mieszkańców oraz sprzyja wzmocnieniu więzi lokalnych i budowaniu kapitału społecznego.

Komplementarność przestrzenna przejawia się również w powiązaniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych z inwestycjami realizowanymi na terenie miasta w poprzednich latach, w szczególności z projektami dotyczącymi modernizacji przestrzeni publicznych, poprawy infrastruktury technicznej oraz ochrony i wykorzystania dziedzictwa kulturowego. Planowane działania stanowią więc kontynuację wcześniejszych inicjatyw rozwojowych oraz przyczyniają się do stopniowego porządkowania i podnoszenia jakości przestrzeni miejskiej w śródmieściu Debrzna.

Ważnym aspektem komplementarności przestrzennej jest także wzajemne powiązanie projektów realizowanych w różnych częściach obszaru rewitalizacji. Przedsięwzięcia dotyczące modernizacji infrastruktury drogowej i pieszej zwiększają dostępność kluczowych przestrzeni publicznych oraz instytucji świadczących usługi społeczne. Z kolei projekty związane z rozwojem terenów zieleni i rekreacji poprawiają jakość życia mieszkańców oraz wzmocniają funkcje integracyjne przestrzeni miejskiej. Jednocześnie działania społeczne i gospodarcze planowane w ramach programu przyczyniają się do ożywienia tych przestrzeni i zwiększenia ich znaczenia jako miejsc aktywności społecznej, kulturalnej i gospodarczej. Dzięki takiemu podejściu przedsięwzięcia rewitalizacyjne zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Debrzno tworzą spójny system działań przestrzennych, który sprzyja poprawie funkcjonowania centralnej części miasta oraz wzmocnia jej rolę jako miejsca integracji społecznej, aktywności gospodarczej i życia publicznego mieszkańców.

Komplementarność źródeł finansowania

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno na lata 2026–2032 wymaga zastosowania zróżnicowanego systemu finansowania, opartego na łączeniu środków pochodzących z różnych źródeł. Zastosowanie takiego podejścia umożliwi skuteczniejsze wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zwiększenie zakresu możliwych do realizacji działań oraz zapewnienie większej stabilności finansowej całego procesu rewitalizacji w długiej perspektywie czasowej. Finansowanie przedsięwzięć ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji będzie opierało się na montażu finansowym obejmującym środki pochodzące z budżetu gminy, funduszy europejskich, programów krajowych oraz środków prywatnych. Wykorzystanie wielu instrumentów finansowych pozwala na wzajemne uzupełnianie się różnych źródeł wsparcia i umożliwia realizację zarówno projektów infrastrukturalnych, jak i działań społecznych, kulturalnych czy gospodarczych.

Podstawowym źródłem finansowania części przedsięwzięć rewitalizacyjnych będą środki własne gminy Debrzno. Środki te będą przeznaczane przede wszystkim na realizację wybranych inwestycji o charakterze lokalnym oraz na zapewnienie wkładu własnego w projektach współfinansowanych ze środków zewnętrznych. Finansowanie z budżetu gminy pozwoli również na prowadzenie działań organizacyjnych i społecznych wspierających proces rewitalizacji oraz utrzymanie infrastruktury publicznej znajdującej się na obszarze rewitalizacji. Istotną rolę w finansowaniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych odegrają środki pochodzące z funduszy Unii Europejskiej, w szczególności dostępne w ramach perspektywy finansowej 2021–2027. Wśród najważniejszych instrumentów wsparcia, które mogą zostać wykorzystane w procesie rewitalizacji na terenie gminy Debrzno, znajdują się w szczególności:

- Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021–2027, wspierające projekty związane z rewitalizacją, rozwojem infrastruktury społecznej, poprawą jakości przestrzeni publicznych oraz rozwojem usług społecznych,
- Europejski Fundusz Społeczny Plus, umożliwiający realizację działań ukierunkowanych na aktywizację społeczną i zawodową mieszkańców, integrację społeczną oraz rozwój usług społecznych,
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, wspierający inwestycje infrastrukturalne, projekty dotyczące modernizacji przestrzeni publicznych oraz przedsięwzięcia związane z ochroną i wykorzystaniem dziedzictwa kulturowego.

Uzupełnieniem finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych będą środki krajowe pochodzące z programów ministerialnych wspierających rozwój infrastruktury społecznej, ochronę dziedzictwa kulturowego oraz modernizację obiektów o znaczeniu społecznym. W szczególności możliwe będzie wykorzystanie środków programów realizowanych przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, które wspierają renowację zabytków, rozwój infrastruktury kulturalnej oraz działania związane z ochroną dziedzictwa historycznego. Dodatkowym źródłem finansowania mogą być także środki pochodzące z programów międzynarodowych, w tym w szczególności Funduszy Norweskich

i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG). Programy te wspierają projekty związane z ochroną dziedzictwa kulturowego, rozwojem lokalnych społeczności, poprawą jakości przestrzeni publicznych oraz wzmocnieniem spójności społecznej.

Istotnym elementem komplementarności źródeł finansowania jest również możliwość wykorzystania środków prywatnych. W szczególności dotyczy to przedsięwzięć realizowanych przez przedsiębiorców, wspólnoty mieszkaniowe, instytucje społeczne lub organizacje pozarządowe. Zaangażowanie kapitału prywatnego może obejmować między innymi modernizację budynków mieszkalnych, rozwój działalności usługowej wśródmieściu czy adaptację obiektów na nowe funkcje społeczne, kulturalne lub gospodarcze. Komplementarność finansowa polega także na tym, że poszczególne źródła finansowania będą wspierały różne typy przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Projekty infrastrukturalne będą mogły być finansowane głównie ze środków europejskich oraz programów ministerialnych, natomiast działania społeczne i animacyjne będą realizowane przede wszystkim z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus oraz innych programów wspierających rozwój usług społecznych. Tak zaplanowany system finansowania pozwala na zwiększenie skuteczności realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji oraz umożliwia prowadzenie procesu rewitalizacji w sposób kompleksowy i długofalowy. Jednocześnie zapewnia on elastyczność w pozyskiwaniu nowych źródeł finansowania w trakcie realizacji programu oraz pozwala na dostosowywanie montażu finansowego do aktualnych możliwości i potrzeb rozwojowych gminy.

ZARZĄDZANIE GMINNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI

Model zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Debrzno opiera się na założeniach wynikających z ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2024 r. poz. 278 ze zm.), która traktuje rewitalizację jako uporządkowany proces obejmujący przygotowanie, realizację oraz ocenę działań podejmowanych na obszarze rewitalizacji. Oznacza to odejście od podejścia koncentrującego się wyłącznie na realizacji pojedynczych projektów inwestycyjnych lub społecznych na rzecz zarządzania długofalowym procesem zmian zachodzących w przestrzeni miejskiej, życiu społecznym i gospodarce lokalnej. W ujęciu przyjętym w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Debrzno rewitalizacja rozumiana jest jako zintegrowany proces działań prowadzonych na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni oraz lokalnej gospodarki, skoncentrowany terytorialnie na obszarze rewitalizacji i realizowany w oparciu o przyjęty program. Z perspektywy zarządzania oznacza to konieczność stworzenia przejrzystego systemu organizacyjnego, w którym jasno określone zostaną role i odpowiedzialności poszczególnych podmiotów uczestniczących w realizacji programu oraz mechanizmy współpracy pomiędzy nimi.

Centralną rolę w tym systemie pełni gmina Debrzno, która – jako wspólnota samorządowa mieszkańców – odpowiada za przygotowanie, koordynację i prowadzenie procesu rewitalizacji. Zadania te realizowane są przez organy gminy oraz jej jednostki organizacyjne we współpracy z partnerami społecznymi, gospodarczymi i instytucjonalnymi funkcjonującymi na obszarze rewitalizacji. Takie podejście umożliwia prowadzenie działań rewitalizacyjnych w sposób kompleksowy oraz sprzyja integracji różnych form aktywności podejmowanych na rzecz rozwoju obszaru rewitalizacji. Przyjęty model zarządzania zakłada również przejrzystość procesu podejmowania decyzji oraz aktywne włączanie interesariuszy w planowanie i realizację działań rewitalizacyjnych. Szczególną rolę w tym zakresie odgrywają mechanizmy partycypacyjne, w tym funkcjonowanie Komitetu Rewitalizacji, który stanowi forum współpracy pomiędzy władzami samorządowymi, mieszkańcami oraz innymi podmiotami zaangażowanymi w proces rewitalizacji.

Struktura zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Debrzno została zaprojektowana w oparciu o następujące zasady:

- **partnerstwa i partycypacji**, polegającej na włączaniu interesariuszy – w szczególności mieszkańców obszaru rewitalizacji, organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorców – w proces przygotowania, realizacji i monitorowania działań rewitalizacyjnych;
- **koordynacji międzysektorowej**, zapewniającej współpracę pomiędzy komórkami organizacyjnymi Urzędu Miasta i Gminy Debrzno, jednostkami organizacyjnymi gminy oraz partnerami zewnętrznymi w celu kompleksowej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych;
- **elastyczności zarządzania**, umożliwiającej reagowanie na zmieniające się uwarunkowania społeczne, gospodarcze i przestrzenne poprzez wykorzystanie mechanizmów monitorowania oraz ewaluacji programu;
- **efektywnego wykorzystania środków finansowych**, polegającego na łączeniu różnych źródeł finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym środków własnych gminy oraz środków zewnętrznych, w szczególności pochodzących z funduszy europejskich i krajowych programów wsparcia.

Tak skonstruowany system zarządzania umożliwia prowadzenie procesu rewitalizacji w sposób spójny, transparentny i długofalowy, a jednocześnie pozwala na skuteczną koordynację działań realizowanych przez różne podmioty uczestniczące w procesie rewitalizacji.

STRUKTURA ZARZĄDZANIA

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno wymaga zapewnienia sprawnego i przejrzystego systemu zarządzania, który umożliwi skuteczną koordynację przedsięwzięć rewitalizacyjnych, współpracę instytucjonalną oraz monitorowanie efektów podejmowanych działań. System zarządzania został zaprojektowany w sposób

odpowiadający skali gminy oraz zakresowi zaplanowanych interwencji, przy jednoczesnym zapewnieniu partycypacyjnego charakteru procesu rewitalizacji. Zarządzanie procesem rewitalizacji w gminie Debrzno opiera się na współdziałaniu organów gminy, jednostek organizacyjnych samorządu oraz partnerów społecznych i gospodarczych zaangażowanych w realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych. System ten obejmuje zarówno działania związane z planowaniem i realizacją projektów, jak również monitoring oraz ocenę efektów rewitalizacji.

Rola Rady Miejskiej w Debrznie

Istotną rolę w systemie zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji pełni Rada Miejska w Debrznie, która odpowiada za podejmowanie kluczowych decyzji o charakterze strategicznym i formalnym.

Do najważniejszych zadań Rady Miejskiej w zakresie realizacji GPR należą w szczególności:

- uchwalenie Gminnego Programu Rewitalizacji oraz jego ewentualnych zmian,
- podejmowanie decyzji dotyczących kierunków rozwoju gminy, w tym działań rewitalizacyjnych,
- zapewnienie spójności działań rewitalizacyjnych z innymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy,
- nadzór nad realizacją polityki rozwoju gminy, w której rewitalizacja stanowi jeden z kluczowych instrumentów poprawy jakości życia mieszkańców.

Rada Miejska poprzez swoje decyzje strategiczne tworzy ramy instytucjonalne dla realizacji działań rewitalizacyjnych oraz wspiera długofalowe planowanie rozwoju obszaru rewitalizacji.

Koordinacja procesu rewitalizacji

Za bieżącą koordynację realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji odpowiada Burmistrz Debrzno, który pełni funkcję lidera procesu rewitalizacji na poziomie wykonawczym. Burmistrz nadzoruje realizację programu, podejmuje decyzje dotyczące sposobu wdrażania przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz reprezentuje gminę w kontaktach z instytucjami finansującymi działania rewitalizacyjne.

Obsługę organizacyjną i merytoryczną procesu rewitalizacji zapewnia Urząd Miasta i Gminy Debrzno, który odpowiada w szczególności za:

- koordynację realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- przygotowanie projektów inwestycyjnych,
- pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację działań rewitalizacyjnych,
- prowadzenie monitoringu realizacji programu,
- przygotowywanie sprawozdań i informacji dotyczących postępów realizacji GPR.

W imieniu Burmistrza Debrzno rolę koordynatora procesu rewitalizacji może sprawować wyznaczony pracownik Urzędu Miejskiego.

Podmioty realizujące przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych w programie będzie odbywała się przy współpracy różnych podmiotów publicznych, społecznych i gospodarczych.

Do najważniejszych realizatorów działań rewitalizacyjnych należą w szczególności:

- Urząd Miasta i Gminy Debrzno,
- jednostki organizacyjne gminy, w tym przede wszystkim Centrum Usług Społecznych, instytucje kultury oraz jednostki oświatowe,
- organizacje pozarządowe oraz podmioty ekonomii społecznej,
- przedsiębiorcy i inwestorzy prywatni,
- wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe zarządzające zasobem mieszkaniowym.

Współpraca pomiędzy wskazanymi podmiotami umożliwi realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych w sposób zintegrowany oraz pozwoli na wykorzystanie różnych źródeł finansowania.

Rola Komitetu Rewitalizacji

W systemie zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji ważną funkcję pełnić będzie Komitet Rewitalizacji, stanowiący forum współpracy pomiędzy władzami samorządowymi, mieszkańcami obszaru rewitalizacji oraz innymi interesariuszami procesu rewitalizacji.

Komitet Rewitalizacji będzie pełnił funkcję opiniodawczo-doradczą, wspierając władze gminy w procesie realizacji programu oraz umożliwiając prowadzenie dialogu pomiędzy różnymi grupami interesariuszy.

Do jego zadań należeć będzie w szczególności:

- opiniowanie kierunków działań rewitalizacyjnych,
- zgłaszanie propozycji nowych inicjatyw rewitalizacyjnych,
- wspieranie współpracy pomiędzy interesariuszami procesu rewitalizacji,
- monitorowanie przebiegu procesu rewitalizacji.

Monitoring realizacji programu

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji będzie podlegała systematycznemu monitorowaniu. Monitoring obejmować będzie analizę stopnia realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz ocenę postępów w osiąganiu celów programu. Monitoring prowadzony będzie przez Urząd Miasta i Gminy Debrzno na podstawie danych przekazywanych przez podmioty realizujące poszczególne przedsięwzięcia.

Ewaluacja i aktualizacja programu

W trakcie realizacji programu przewiduje się prowadzenie okresowej oceny skuteczności podejmowanych działań rewitalizacyjnych. Ewaluacja pozwoli na ocenę efektów procesu rewitalizacji oraz określenie stopnia osiągnięcia założonych celów programu. W przypadku wystąpienia istotnych zmian społecznych, gospodarczych lub przestrzennych możliwa

będzie aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji zgodnie z procedurą określoną w ustawie o rewitalizacji.

Schemat zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Debrzno

Schemat zarządzania procesem rewitalizacji w Gminie Debrzno przedstawia podział kompetencji pomiędzy organami gminy, jednostkami organizacyjnymi oraz interesariuszami procesu rewitalizacji. Schemat ten odzwierciedla partnerski charakter procesu rewitalizacji, w którym decyzje strategiczne podejmowane są na poziomie organów gminy, natomiast realizacja przedsięwzięć odbywa się przy współpracy różnych podmiotów publicznych, społecznych i gospodarczych.

Tabela 33. Schemat zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Debrzno

RADA MIEJSKA W DEBRZNIE (uchwalenie i zmiany GPR, decyzje strategiczne)	
BURMISTRZ MIASTA I GMINY DEBRZNO (koordynacja i nadzór nad realizacją programu)	
ZESPÓŁ ZADANIOWY DO SPRAW REWITALIZACJI – W RAMACH URZĘDU MIEJSKIEGO (koordynacja projektów, monitoring, pozyskiwanie finansowania)	
JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE GMINY (OPS, instytucje kultury, szkoły)	PARTNERZY ZEWNĘTRZNI (NGO, przedsiębiorcy, wspólnoty, instytucje kultury)
KOMITET REWITALIZACJI (forum dialogu i opiniowania działań)	

Źródło: opracowanie własne

Aby zapewnić sprawną współpracę wszystkich podmiotów zaangażowanych w przygotowanie i realizację Gminnego Programu Rewitalizacji, Burmistrz Miasta i Gminy Debrzno powoła – w drodze zarządzenia – Zespół Zadaniowy ds. Rewitalizacji. Jego głównym zadaniem będzie koordynacja działań związanych z opracowaniem oraz wdrażaniem programu.

W skład Zespołu Zadaniowego ds. Rewitalizacji wejdą kluczowi pracownicy oraz przedstawiciele instytucji zaangażowanych w rozwój lokalny, w tym:

- pracownik odpowiedzialny za zamówienia publiczne,
- pracownik odpowiedzialny za inwestycje,
- pracownik odpowiedzialny za promocję i komunikację społeczną,
- przedstawiciel Inkubatora Przedsiębiorczości w Cierznie (odpowiedzialny za pozyskiwanie środków pozabudżetowych),

- Kierownik ds. Rozwoju Strategicznego – pełniący funkcję koordynatora i kierujący pracami zespołu.

Burmistrz zobowiąże jednocześnie pracowników Urzędu Miejskiego w Debrznie oraz jednostek organizacyjnych gminy do ścisłej współpracy z zespołem oraz udzielania mu niezbędnego wsparcia w realizacji powierzonych zadań.

Z uwagi na złożoność procesu rewitalizacji, zakłada się funkcjonowanie zespołu nie tylko na etapie opracowania dokumentu, lecz również przez cały okres wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji. Zespół będzie odpowiadał za operacyjne zarządzanie procesem rewitalizacji, wykorzystując wiedzę i kompetencje swoich członków oraz współpracujących jednostek.

Kluczowe decyzje o charakterze strategicznym będą podejmowane przez Burmistrza Miasta i Gminy Debrzno, przy wsparciu Kierownika ds. Rozwoju Strategicznego, który koordynuje prace zespołu. Takie rozwiązanie umożliwi spójne i kompleksowe zarządzanie procesem rewitalizacji w ramach różnych polityk publicznych realizowanych na poziomie gminy.

Zarządzanie Gminnym Programem Rewitalizacji odbywać się będzie w ramach struktur organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Debrznie oraz w oparciu o bieżące obowiązki jego pracowników. Spotkania koordynacyjne zespołu będą organizowane w siedzibie urzędu, w godzinach jego funkcjonowania.

Zgodnie z art. 5 ust. 2 pkt 6 ustawy o rewitalizacji, istotnym elementem procesu będzie zapewnienie możliwości aktywnego udziału interesariuszy nie tylko na etapie przygotowania programu, ale również podczas jego realizacji i ewaluacji. W związku z tym przewiduje się włączenie partnerów społeczno-gospodarczych w proces zarządzania programem, co pozwoli na bieżące dostosowywanie działań rewitalizacyjnych do potrzeb lokalnej społeczności.

Na etapie realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Debrzno zapewnione zostanie włączenie społeczne w proces zarządzania, wdrażania oraz oceny programu poprzez powołanie Komitetu Rewitalizacji, działającego na zasadach określonych w art. 7 ustawy o rewitalizacji.

W skład Komitetu Rewitalizacji wejdą przedstawiciele interesariuszy wskazanych w art. 2 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, a także podmioty, o których mowa w art. 36 ust. 8 pkt 4 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027. Tym samym komitet będzie reprezentował szerokie grono uczestników procesu rewitalizacji, w tym mieszkańców, przedstawicieli sektora społecznego, gospodarczego oraz instytucjonalnego.

Komitet Rewitalizacji stanowić będzie platformę dialogu pomiędzy władzami gminy a interesariuszami zewnętrznymi, umożliwiając wymianę opinii, zgłaszanie potrzeb oraz współuczestnictwo w podejmowaniu decyzji dotyczących realizacji programu.

Zasady funkcjonowania komitetu oraz tryb wyboru jego członków zostaną określone w odrębnej uchwale Rady Miejskiej w Debrznie, po uprzednim przeprowadzeniu konsultacji społecznych. Nabór kandydatów do Komitetu Rewitalizacji będzie miał charakter otwarty – zainteresowani interesariusze będą mogli samodzielnie zgłaszać swoje kandydaty. Po przeprowadzeniu weryfikacji formalnej zgłoszeń sporządzona zostanie lista członków, którzy zostaną powołani w skład komitetu na mocy zarządzenia Burmistrza Miasta i Gminy Debrzno.

Komitet Rewitalizacji będzie współpracował z Zespołem Zadaniowym ds. Rewitalizacji, który będzie przedkładał mu do zaopiniowania dokumenty oraz propozycje działań powstające w trakcie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji. Takie rozwiązanie zapewni transparentność procesu oraz umożliwi bieżące uwzględnianie głosu interesariuszy w realizacji działań rewitalizacyjnych.

HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno została zaplanowana w perspektywie czasowej obejmującej lata 2026–2032. Przyjęty harmonogram wdrażania uwzględnia etapowy charakter procesu rewitalizacji oraz konieczność dostosowania realizacji przedsięwzięć do dostępności środków finansowych, stopnia przygotowania projektów oraz możliwości organizacyjnych gminy i partnerów zaangażowanych w realizację programu. Planowanie realizacji działań rewitalizacyjnych zostało skoordynowane z cyklem programowania środków europejskich oraz krajowych instrumentów wsparcia rozwoju regionalnego, w szczególności z perspektywą finansową Funduszy Europejskich dla Pomorza 2021–2027, która stanowi jedno z istotnych potencjalnych źródeł finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych w programie. Harmonogram wdrażania programu ma charakter ramowy i wskazuje orientacyjne etapy realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych planowanych do realizacji w latach 2026–2032. W praktyce kolejność oraz tempo realizacji poszczególnych projektów mogą ulegać zmianom w zależności od dostępności źródeł finansowania, wyników postępowań projektowych, a także uwarunkowań organizacyjnych i technicznych związanych z przygotowaniem inwestycji.

Ramowy harmonogram wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno na lata 2026–2032 przedstawia poniższe zestawienie obrazujące planowany okres realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Tabela 34. Ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno na lata 2026–2032

Etapy i rodzaje działań	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
Przygotowanie i uchwalenie GPR							

Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych							
Finalizowanie i utrwalanie efektów działań							
Ocena aktualności i stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji (ewaluacja śródkresowa/ <i>ongoing</i>)							
Działania promocyjno-informacyjne							
Przygotowanie UM i interesariuszy do działań rewitalizacyjnych w ramach perspektywy UE po 2027							
Realizacja działań rewitalizacyjnych w tym w ramach perspektywy finansowej UE po 2027							
Ocena aktualności i stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji (ewaluacja końcowa Programu)							

Źródło: opracowanie własne

SYSTEM MONITOROWANIA I EWALUACJI

PROCEDURA MONITOROWANIA I OCENY REALIZACJI GPR

Skuteczna realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno wymaga prowadzenia systematycznego monitoringu oraz okresowej oceny efektów podejmowanych działań. Monitoring stanowi podstawowe narzędzie zarządzania procesem rewitalizacji, umożliwiające bieżącą analizę postępów realizacji programu oraz ocenę skuteczności podejmowanych interwencji. Podstawowym celem monitoringu jest śledzenie stopnia realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz ocena postępów w osiąganiu celów programu. Monitoring umożliwia także identyfikację ewentualnych problemów pojawiających się w trakcie realizacji programu oraz wprowadzenie działań korygujących. System monitorowania realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno będzie obejmował zarówno nadzór nad realizacją poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, jak i analizę zmian zachodzących na obszarze rewitalizacji. Za prowadzenie monitoringu odpowiedzialny będzie Urząd Miasta i Gminy Debrzno, który będzie gromadził informacje dotyczące realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz analizował stopień osiągnięcia założonych wskaźników programu.

Każdego roku przygotowywany będzie raport z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji, zawierający w szczególności:

- informacje dotyczące realizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych,

- opis działań podejmowanych w danym roku,
- poziom realizacji celów programu,
- stopień osiągnięcia wskaźników monitorujących,
- informacje dotyczące finansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Raport przygotowywany przez Zespół Zadaniowy ds. Rewitalizacji będzie następnie przekazywany Burmistrzowi Debrzna, który przedłoży go do zaopiniowania Komitetowi Rewitalizacji. Po uzyskaniu opinii Komitetu raport będzie przedstawiany Radzie Miejskiej w Debrznie w celu zapoznania się z postępami realizacji programu.

Poniżej przedstawiono roczny cykl raportowania.

Tabela 35. Roczny cykl raportowania

Etap	Termin
Zebranie danych dotyczących realizacji przedsięwzięć	Do 31 marca
Opracowanie raportu z monitoringu	Do 30 kwietnia
Zaopiniowanie raportu przez Komitet Rewitalizacji	Do 31 maja
Przedstawienie raportu Radzie Miejskiej	Do 30 czerwca

WSKAŹNIKI MONITOROWANIA REALIZACJI GPR

Monitoring realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji będzie opierał się na zestawie wskaźników pozwalających ocenić postępy w osiąganiu celów programu. Wskaźniki zostały dobrane w taki sposób, aby odzwierciedlały zmiany zachodzące w najważniejszych sferach funkcjonowania obszaru rewitalizacji – społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej.

Wartości wskaźników będą analizowane co najmniej raz w roku w oparciu o dane pochodzące z Urzędu Miasta i Gminy Debrzno, jednostek organizacyjnych gminy oraz innych instytucji publicznych. Zestaw wskaźników ma charakter otwarty i w razie potrzeby może zostać uzupełniony lub dostosowany do wymogów wynikających z systemu monitorowania funduszy europejskich lub sprawozdawczości statystycznej.

Tabela 36. Wskaźniki monitorowania realizacji GPR

Cel GPR	Wskaźnik	Jednostka	Wartość początkowa	Źródło danych	Wartość docelowa
Wzmocnienie kapitału społecznego i integracji mieszkańców	liczba dostępnych miejsc służących integracji i aktywności mieszkańców	osoby	0	Urząd Miejski	2
	liczba wydarzeń integracyjnych i społecznych realizowanych na obszarze rewitalizacji	szt./rok	2	Urząd Miejski, instytucje kultury	5
	Liczba organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	wskaźnik na 100 osób	0,6	Urząd Miejski	Wzrost o 20%
Rozwój usług społecznych oraz systemu wsparcia dla rodzin i osób zagrożonych wykluczeniem	liczba osób objętych wsparciem społecznym w ramach działań rewitalizacyjnych	osób/rocznie	30	CUS, OPS	Wzrost o 50%
	liczba dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach edukacyjnych i rozwojowych	osób/rocznie	100	szkoły, instytucje kultury	Wzrost o 50%
	liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej w przeliczeniu na 100 mieszkańców	wskaźnik na 100 osób	10,23	OPS	Spadek o 20%
Ożywienie gospodarcze obszaru rewitalizacji i rozwój	liczba podmiotów wpisanych do bazy CEIDG	szt.	59	CEIDG, GUS	Wzrost o 10%
	liczba jednoosobowych podmiotów	wskaźnik na 100 osób	3,21	CEIDG, GUS	Wzrost o 10%

przedsiębiorczość i lokalnej	gospodarczych na 100 mieszkańców				
Poprawa jakości przestrzeni publicznych i środowiska życia mieszkańców	liczba nowych lub zmodernizowanych terenów rekreacyjnych	szt.	0	Urząd Miejski	3
	liczba obiektów komunalnych wymagających remontu	Szt.	21	Urząd Miejski	Spadek o 20%
Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz poprawa jakości infrastruktury technicznej	liczba obiektów zabytkowych poddanych renowacji	szt.	0	Urząd Miejski	2
	długość infrastruktury (drogi, chodniki) wymagającej remontu	metry	2100	Urząd Miejski	1500

OCENA STOPNIA REALIZACJI I AKTUALNOŚCI PROGRAMU

Poza bieżącym monitoringiem realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewiduje się także prowadzenie okresowej oceny skuteczności Gminnego Programu Rewitalizacji.

Ewaluacja programu będzie prowadzona w cyklu **trzyletnim** i obejmować będzie:

- ocenę stopnia realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- analizę postępów w osiągnięciu celów programu,
- ocenę procesu zarządzania i wdrażania programu,
- ocenę aktualności zapisów GPR w kontekście zmieniających się uwarunkowań społecznych, gospodarczych i przestrzennych.

W okresie realizacji GPR przewiduje się przeprowadzenie dwóch głównych ocen:

- **ewaluacji śródkresowej**, przeprowadzonej w trakcie realizacji programu,
- **ewaluacji końcowej**, przeprowadzonej po zakończeniu okresu obowiązywania programu.

Wyniki ewaluacji będą stanowiły podstawę do ewentualnej aktualizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.

Raport z ewaluacji będzie przygotowywany przez Zespół Zadaniowy ds. Rewitalizacji, następnie zatwierdzany przez Burmistrza i przekazywany do zaopiniowania Komitetowi Rewitalizacji. Ostatecznie raport zostanie przedstawiony Radzie Miejskiej w Debrnie.

USPOŁECZNIE NIE PROCESU MONITORINGU I EWALUACJI

Istotnym elementem systemu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji jest zapewnienie udziału interesariuszy w procesie monitorowania oraz oceny efektów rewitalizacji.

Działania informacyjne i partycypacyjne obejmować będą różne grupy interesariuszy procesu rewitalizacji, w szczególności:

- mieszkańców obszaru rewitalizacji,
- organizacje pozarządowe i podmioty społeczeństwa obywatelskiego,
- przedsiębiorców i podmioty gospodarcze,
- instytucje publiczne oraz jednostki organizacyjne gminy,
- wspólnoty mieszkaniowe i inne podmioty działające na obszarze rewitalizacji.

W ramach działań informacyjnych i promocyjnych przewiduje się m.in.:

- publikację Gminnego Programu Rewitalizacji na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy Debrzno,
- publikację informacji o realizowanych przedsięwzięciach rewitalizacyjnych,
- udostępnianie raportów z monitoringu realizacji programu,
- prowadzenie konsultacji społecznych dotyczących procesu rewitalizacji,
- przygotowanie materiałów informacyjnych i promocyjnych dotyczących działań rewitalizacyjnych.

Uspołecznienie procesu monitorowania i ewaluacji sprzyja zwiększeniu transparentności realizacji programu oraz wzmacnia zaangażowanie mieszkańców w działania podejmowane na rzecz rozwoju obszaru rewitalizacji.

SPÓJNOŚĆ GPR Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI

STRATEGIA ROZWOJU GMINY DEBRZNO DO ROKU 2030

Strategia Rozwoju Gminy Debrzno do roku 2030 stanowi podstawowy dokument określający długofalowe kierunki rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego gminy. Dokument został opracowany w 2022 r. i wyznacza ramy strategiczne dla działań podejmowanych przez samorząd lokalny w kolejnych latach. Strategia wskazuje wizję oraz misję rozwoju gminy, a także cel główny oraz cele strategiczne i operacyjne, które stanowią podstawę prowadzenia lokalnej polityki rozwoju.

W Strategii podkreślono, że rozwój gminy powinien prowadzić do budowy przestrzeni atrakcyjnej dla mieszkańców, inwestorów oraz odwiedzających, a także sprzyjającej rozwojowi przedsiębiorczości i poprawie jakości życia lokalnej społeczności. Cel główny Strategii został określony jako dążenie do tego, aby gmina Debrzno była miejscem otwartym na innowacyjne przedsięwzięcia oraz przestrzenią przyjazną i atrakcyjną dla mieszkańców, turystów i inwestorów.

Realizacji tego założenia służą cztery cele strategiczne Strategii Rozwoju Gminy Debrzno:

1. Gmina otwarta na mieszkańców
2. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka
3. Zrównoważony rozwój przestrzenny gminy
4. Nowoczesna i ogólnodostępna infrastruktura.

Założenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno na lata 2026–2032 pozostają spójne z kierunkami rozwoju określonymi w strategii. Cele i kierunki działań GPR w bezpośredni sposób wpisują się w strategiczne priorytety rozwojowe gminy, w szczególności w zakresie poprawy jakości życia mieszkańców, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, wzmocnienia lokalnej gospodarki oraz podnoszenia jakości przestrzeni publicznych.

Działania rewitalizacyjne planowane na obszarze historycznego centrum Debrzna wspierają realizację celu strategicznego dotyczącego otwartości gminy na mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury społecznej, wzmocnienie aktywności społecznej oraz tworzenie przestrzeni integracji lokalnej społeczności. Jednocześnie przedsięwzięcia przewidziane w programie – w tym działania związane z adaptacją obiektów na funkcje społeczne i gospodarcze, wspieraniem przedsiębiorczości czy zagospodarowaniem przestrzeni publicznych – wpisują się w cele dotyczące rozwoju gospodarczego oraz poprawy jakości infrastruktury i ładu przestrzennego.

W rezultacie Gminny Program Rewitalizacji stanowi narzędzie realizacji części założeń Strategii Rozwoju Gminy Debrzno, koncentrując interwencję na obszarze o największym nasileniu zjawisk kryzysowych. Dzięki temu działania rewitalizacyjne przyczyniają się do

osiągania celów strategicznych gminy, a jednocześnie wzmacniają spójność polityki rozwoju lokalnego.

Tabela 37. Powiązania Strategii Rozwoju Gminy Debrzno do roku 2030 i Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno na lata 2026–2032

Cel strategiczny	Cel operacyjny	Powiązania
Cel 1. Gmina otwarta na mieszkańców	1.1 – Młoda i dynamiczna społeczność	
	1.2 – Aktywni i zaangażowani mieszkańcy	
	1.3 – Bezpieczni mieszkańcy w bezpiecznej przestrzeni	
	1.4 – Ogólnodostępna opieka przedszkolna i żłobkowa	
	1.5 – Nowoczesna, efektywna i skuteczna edukacja	
	1.6 – Ogólnodostępne usługi społeczne	
	1.7 – Dostęp do kompleksowej opieki medycznej	
	1.8 – Zwiększenie mobilności mieszkańców i dostępności komunikacyjnej	
Cel 2. Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka	2.1 – Atrakcyjny i zróżnicowany rynek pracy	
	2.2 – Kompleksowa oferta inwestycyjna	
	2.3 – Rozwój nowoczesnych technologii telekomunikacyjnych	
	2.4 – Zrównoważony budżet samorządu	
	2.5 – Tworzenie lokalnych przestrzeni dystrybucyjnych	
Cel 3. Zrównoważony rozwój przestrzenny gminy	3.1 – Czysta i ekologiczna gmina	
	3.2 – Uporządkowana i zadbane przestrzeń	
Cel 4. Nowoczesna i ogólnodostępna infrastruktura	4.1 – Nowoczesna i ogólnodostępna infrastruktura sportowa	
	4.2 – Nowoczesna i ogólnodostępna infrastruktura turystyczna i rekreacyjna	

	4.3 – Rewitalizacja przestrzeni zdegradowanych	
	4.4 – Rozbudowa infrastruktury technicznej	
	4.5 – Rozbudowana oferta osadnicza	
	4.6 – Poprawa jakości infrastruktury drogowej	

Źródło: opracowanie własne

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA LATA 2021–2028

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2021–2028 stanowi podstawowy dokument określający kierunki lokalnej polityki społecznej oraz działania podejmowane na rzecz wsparcia mieszkańców znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Dokument ten wyznacza ramy działań gminy w obszarze pomocy społecznej, integracji społecznej, profilaktyki oraz przeciwdziałania zjawiskom wykluczenia społecznego. Jednocześnie wskazuje priorytetowe obszary interwencji oraz grupy mieszkańców wymagające szczególnego wsparcia.

Strategia koncentruje się na poprawie jakości życia mieszkańców poprzez rozwój systemu wsparcia społecznego, wzmacnianie aktywności społecznej oraz przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym, takim jak ubóstwo, bezrobocie, uzależnienia czy problemy opiekuńczo-wychowawcze. Istotnym elementem dokumentu jest także rozwijanie działań sprzyjających integracji społecznej, wspieraniu rodzin, aktywizacji osób starszych oraz zwiększaniu dostępności usług społecznych.

Założenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno na lata 2026–2032 pozostają w ścisłej zgodności z kierunkami działań określonymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Szczególne powiązania występują w obszarze przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, wspierania rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, aktywizacji społecznej mieszkańców oraz wzmacniania lokalnych więzi społecznych.

Działania przewidziane w GPR – w szczególności projekty społeczne, edukacyjne i integracyjne – stanowią rozwinięcie oraz uzupełnienie działań zaplanowanych w strategii społecznej. Dotyczy to zwłaszcza przedsięwzięć ukierunkowanych na wsparcie rodzin, rozwój oferty dla dzieci i młodzieży, aktywizację seniorów oraz budowanie lokalnej wspólnoty. Realizacja tych działań na obszarze rewitalizacji przyczynia się do ograniczania skali problemów społecznych zidentyfikowanych w diagnozie oraz wzmacnia lokalny system wsparcia społecznego.

W rezultacie Gminny Program Rewitalizacji Gminy Debrzno stanowi narzędzie realizacji części celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, koncentrując działania w obszarze miasta, w którym następuje największa kumulacja negatywnych zjawisk społecznych. Dzięki temu możliwe jest prowadzenie interwencji w sposób bardziej

skoncentrowany i skuteczny, przy jednoczesnym zachowaniu spójności z lokalną polityką społeczną gminy.

Tabela 38. Powiązanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych i Gminnego Programu Rewitalizacji

Cel szczegółowy	Cel operacyjny	Powiązania
Zwiększenie udziału osób starszych, niepełnosprawnych i chorujących w życiu społecznym	1.1 Zwiększenie aktywności społecznej, zawodowej i edukacyjnej osób starszych, niepełnosprawnych i chorujących	
	1.2 Poprawa jakości życia osób starszych, niepełnosprawnych i chorujących poprzez zwiększenie dostępu do usług społecznych i różnych form wsparcia	
	1.3 Zwiększenie dostępności przestrzeni publicznej dla osób o ograniczonej sprawności	
Budowanie zintegrowanego systemu wspierania rodziny	2.1 Zwiększenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców i opiekunów	
	2.2 Zwiększenie dostępu do usług wsparcia dla rodzin doświadczających trudności	
	2.3 Zapewnienie warunków wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży	
Przeciwdziałanie oraz ograniczenie skali dysfunkcji społecznych	3.1 Zwiększenie świadomości i wrażliwości społecznej w obszarze dysfunkcji, takich jak przemoc w rodzinie, alkoholizm i inne uzależnienia	
	3.2 Minimalizowanie ryzyka występowania zachowań ryzykownych w szczególności wśród dzieci i młodzieży w wieku szkolnym	
	3.3 Zapewnienie osobom i rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym, narkomanią oraz przemocą domową dostępu do bezpośredniego, specjalistycznego wsparcia	

Wzmacnianie kompetencji mieszkańców sprzyjających aktywności zawodowej oraz samodzielności i zaradności życiowej	4.1 Rozwijanie wiedzy, umiejętności i postaw mieszkańców służących ich samodzielności i zaradności	
	4.2 Wzmacnianie aktywności zawodowej mieszkańców, w szczególności osób i grup doświadczających barier na rynku pracy	
	4.3 Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa materialnego mieszkańców	
Ograniczenie marginalizacji społecznej osób zagrożonych ubóstwem	5.1 Prowadzenie i wspieranie działań w stosunku do grup marginalizowanych oraz dotkniętych problemem ubóstwa	
	5.2 Wsparcie dla osób długotrwale bezrobotnych w tym szczególnie do kobiet	
	5.3 Pomoc osobom zagrożonym bezdomnością	
Poprawa stanu bezpieczeństwa mieszkańców gminy	6.1 Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich	
	6.2 Zapewnienie uczniom bezpieczeństwa na terenie placówek oświatowych i w otoczeniu domowym	
	6.3 Przeciwdziałanie zagrożeniom w przestrzeni publicznej	

PARTYCYPACJA SPOŁECZNA I INTERESARIUSZE

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Debrzno na lata 2026–2032 został opracowany z uwzględnieniem szerokiego udziału interesariuszy procesu rewitalizacji. Na etapie przygotowania dokumentu szczególną wagę przywiązano do zapewnienia mieszkańcom możliwości aktywnego udziału w diagnozowaniu problemów, formułowaniu kierunków działań oraz opiniowaniu proponowanych rozwiązań. Przyjęte podejście wynika z założenia, że skuteczność działań rewitalizacyjnych w dużej mierze zależy od zaangażowania lokalnej społeczności oraz od uwzględnienia jej potrzeb i oczekiwań. Proces partycypacji społecznej prowadzony w trakcie opracowywania programu pełnił nie tylko funkcję konsultacyjną, ale również informacyjną i edukacyjną. Jego celem było zwiększenie świadomości mieszkańców na temat idei rewitalizacji oraz roli, jaką mogą odegrać w kształtowaniu zmian zachodzących w przestrzeni miasta. Informacje o prowadzonych działaniach były systematycznie udostępniane za pośrednictwem strony

internetowej Urzędu Miasta i Gminy Debrzno oraz innych kanałów komunikacji wykorzystywanych przez samorząd.

W celu zapewnienia czytelnej i spójnej komunikacji dotyczącej procesu przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji stosowano różne formy przekazu informacyjnego i graficznego. Obejmowały one między innymi materiały informacyjne zapowiadające wydarzenia związane z opracowaniem programu, komunikaty publikowane na stronie internetowej gminy, publikacje prasowe oraz materiały prezentacyjne wykorzystywane podczas spotkań i konsultacji społecznych. Włączanie interesariuszy w proces przygotowania GPR obejmowało różne środowiska funkcjonujące na terenie gminy. W proces ten zaangażowani byli w szczególności mieszkańcy obszaru rewitalizacji, przedstawiciele organizacji pozarządowych, instytucji publicznych, podmiotów gospodarczych oraz lokalnych środowisk społecznych. Udział w konsultacjach umożliwiono również przedstawicielom podmiotów działających na rzecz integracji społecznej, ochrony środowiska, wspierania osób z niepełnosprawnościami oraz promowania równości i przeciwdziałania dyskryminacji.

Istotnym elementem przygotowania gminy do prowadzenia procesu rewitalizacji było zidentyfikowanie interesariuszy, którzy mogą być zarówno odbiorcami działań rewitalizacyjnych, jak również ich współtwórcami i realizatorami. Analiza interesariuszy odnosiła się do różnych sfer funkcjonowania gminy, w szczególności do sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji interesariuszami procesu rewitalizacji są w szczególności:

- mieszkańcy obszaru rewitalizacji,
- mieszkańcy gminy inni niż mieszkańcy obszaru rewitalizacji,
- właściciele i użytkownicy wieczyści nieruchomości znajdujących się na obszarze rewitalizacji oraz podmioty zarządzające tymi nieruchomościami,
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić działalność gospodarczą na obszarze rewitalizacji,
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne,
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne,
- organy władzy publicznej oraz inne podmioty realizujące na obszarze rewitalizacji zadania publiczne.

Zapewnienie udziału interesariuszy w przygotowaniu programu wynika bezpośrednio z założeń ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, która wskazuje na konieczność prowadzenia procesu rewitalizacji w sposób partycypacyjny. Oznacza to, że mieszkańcy i inne podmioty zainteresowane rozwojem obszaru rewitalizacji powinni mieć

możliwość uczestniczenia w przygotowaniu, realizacji oraz ocenie działań rewitalizacyjnych. W związku z tym udział mieszkańców i innych interesariuszy był uwzględniany na kolejnych etapach opracowywania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno – od etapu diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej, poprzez wyznaczenie obszaru rewitalizacji, aż po konsultacje projektu dokumentu. Dzięki temu możliwe było uwzględnienie różnorodnych perspektyw oraz potrzeb społeczności lokalnej, a także zwiększenie społecznej akceptacji dla planowanych działań rewitalizacyjnych.

PARTYCYPACJA W PRZYGOTOWANIU PROGRAMU

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji przygotowanie Gminnego Programu Rewitalizacji powinno odbywać się z aktywnym udziałem interesariuszy rewitalizacji. Partycypacja społeczna stanowi jeden z kluczowych elementów prowadzenia procesu rewitalizacji i polega na włączaniu mieszkańców oraz przedstawicieli różnych środowisk społecznych, gospodarczych i instytucjonalnych w proces przygotowania, realizacji oraz monitorowania działań rewitalizacyjnych. Uwzględnienie perspektywy interesariuszy pozwala na trafniejsze rozpoznanie problemów występujących na obszarze rewitalizacji, określenie rzeczywistych potrzeb społeczności lokalnej oraz wypracowanie adekwatnych kierunków działań naprawczych i rozwojowych. Jednocześnie sprzyja budowaniu poczucia współodpowiedzialności za proces rewitalizacji oraz wzmacnia zaangażowanie mieszkańców w realizację planowanych przedsięwzięć.

W procesie opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno przyjęto założenie, że interesariusze powinni mieć możliwość aktywnego udziału na każdym etapie przygotowania dokumentu. Udział ten obejmował zarówno etap wyznaczania obszaru rewitalizacji, diagnozy obszaru (identyfikacji problemów oraz potencjałów obszaru rewitalizacji), etap formułowania kierunków działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, jak również etap opiniowania i konsultowania projektu dokumentu. Proces partycypacyjny realizowany w ramach przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji obejmował różnorodne formy konsultacji i współpracy z interesariuszami. Wśród zastosowanych narzędzi znalazły się m.in. badania ankietowe, spacerki badawcze po obszarze rewitalizacji, spotkania konsultacyjne oraz możliwość zgłaszania uwag i propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych przez mieszkańców i instytucje działające na terenie gminy. Na każdym etapie prac nad dokumentem prowadzono działania informacyjne mające na celu zapewnienie szerokiego dostępu do informacji o przebiegu procesu oraz możliwościach włączenia się w konsultacje. Informacje o prowadzonych działaniach publikowano na stronie internetowej gminy Debrzno, w Biuletynie Informacji Publicznej, w mediach społecznościowych oraz w prasie lokalnej. Dodatkowo wykorzystywano tradycyjne formy komunikacji, takie jak plakaty i ulotki informacyjne, umożliwiające dotarcie do jak najszerszego grona mieszkańców.

Zastosowanie zróżnicowanych narzędzi partycypacyjnych umożliwiło włączenie w proces przygotowania programu przedstawicieli różnych grup interesariuszy, w tym mieszkańców obszaru rewitalizacji, organizacji pozarządowych, przedsiębiorców, instytucji publicznych oraz innych podmiotów działających na terenie gminy.

Rysunek 1. Ogłoszenie o konsultacjach społecznych na stronie www.debrzno.pl

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 2. Przykładowe ogłoszenie w prasie dotyczące procesu konsultacyjnego

Źródło: opracowanie własne

Konsultacje społeczne dotyczące wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Pierwszym etapem przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji było wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Po opracowaniu diagnozy delimitacyjnej konieczne było przeprowadzenie konsultacji społecznych dotyczących projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji na terenie gminy Debrzno. Konsultacje przeprowadzono na podstawie zarządzenia Burmistrza Debrzna (zarządzenie nr 130.1679.2025 Burmistrza Debrzna z dnia 18 lipca 2025) w okresie od 18 lipca 2025 r. do 25 sierpnia 2025 r. Proces konsultacji obejmował udostępnienie projektu uchwały wraz z dokumentacją w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie www.debrzno.pl oraz w siedzibie Urzędu Miejskiego w Debrznie. Uczestnicy konsultacji mieli możliwość zgłaszania uwag w formie papierowej, elektronicznej oraz za pomocą formularza on-line. Dodatkowo zorganizowano otwarte spotkanie konsultacyjne, podczas którego przedstawiono założenia projektu uchwały oraz umożliwiono interesariuszom zgłaszanie uwag i opinii. W otwartym spotkaniu konsultacyjnym, które odbyło się 4.08.2025 r. godz. 16.00 w sali narad Urzędu Miejskiego w Debrznie wzięło udział łącznie 8 osób. Znaleźli się wśród nich przedstawiciele mieszkańców, przedstawiciel Stowarzyszenia Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno, przedstawiciel stowarzyszenia Pro Kultura, przedstawiciel Stowarzyszenia Przedsiębiorców Gminy Debrzno oraz przedstawiciel lokalnej grupy rekonstrukcyjnej. Aktywnie w spotkaniu konsultacyjnym wzięli udział również przedstawiciel Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Debrznie.

Zdjęcie 20 . Spotkanie konsultacyjne dot. wyznaczenia obszaru rewitalizacji

Fot. Archiwum Urzędu Miejskiego

Celem konsultacji było poznanie opinii mieszkańców oraz innych interesariuszy dotyczących proponowanego zakresu obszaru zdegradowanego i rewitalizacji oraz zebranie informacji mogących zostać wykorzystanych w dalszych pracach nad dokumentem programowym. Już na etapie spotkania konsultacyjnego dotyczącego wyznaczenia obszaru rewitalizacji mieszkańcy zgłaszali problemy i przykładowe przedsięwzięcia, które mogą prowadzić do ich rozwiązania.

Nabór przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Ważnym elementem procesu partycypacyjnego było przeprowadzenie otwartego naboru propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, który odbywał się w terminie od **29 października do 30 listopada 2025 r.** Interesariusze mogli zgłaszać propozycje projektów rewitalizacyjnych przy wykorzystaniu specjalnego formularza dostępnego w Urzędzie Miejskim oraz formularza udostępnionego na stronie www.debrzno.pl. Aby jak najbardziej zwiększyć dostęp do procesu konsultacyjnego informacja o naborze projektów została udostępniona w kilku formach. Zamieszczono ogłoszenie na stronie internetowej www.debrzno.pl, w Biuletynie Informacji Publicznej, opublikowano ogłoszenie prasie (Dziennik Bałtycki) oraz umieszczono plakaty informacyjne na obszarze rewitalizacji. W trakcie naboru zgłoszono łącznie 16 propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Zgłoszone projekty zostały następnie poddane analizie przez pracowników Urzędu Miejskiego, a wybrane przedsięwzięcia zostały włączone do listy projektów ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji. Wśród zgłaszających przedsięwzięcia znaleźli się mieszkańcy, przedstawiciele instytucji miejskich (Urzędu Miejskiego, Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, Ośrodka Pomocy Społecznej, Szkoły Podstawowej im. Polskich Noblistów w Debrznie), Stowarzyszenia Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno oraz przedstawiciele jednej ze wspólnot mieszkaniowych z obszaru rewitalizacji.

Konsultacje dotyczące zasad działania Komitetu Rewitalizacji

Kolejnym etapem procesu partycypacyjnego były konsultacje społeczne dotyczące projektu uchwały określającej zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji. Konsultacje zostały ogłoszone zarządzeniem Burmistrza Debrzno z dnia 5 lutego 2026 r. i trwały od 5 lutego do 9 marca 2026 r. Projekt uchwały został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie www.debrzno.pl oraz w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy. Interesariusze mogli zgłaszać uwagi w formie papierowej, elektronicznej lub za pomocą formularza konsultacyjnego. W ramach konsultacji nie wpłynęły żadne uwagi.

Konsultacje projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno na lata 2026-2032

Ostatnim etapem procesu partycypacyjnego realizowanego w trakcie opracowywania dokumentu Gminnego Programu Rewitalizacji były konsultacje projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno na lata 2026-2032. Konsultacje zostały ogłoszone na podstawie Zarządzenia Nr 44.1824.2026 Burmistrza Debrzno z dnia 18 marca 2026 r.

w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno na lata 2026–2032. W dniu 20 marca 2026 r. Zarządzeniem Nr 55.1835.2026 dokonano sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej. Następnie w dniu 25 marca Zarządzeniem Nr 55.1835.2026 Burmistrza Debrzna wydłużono termin trwania konsultacji do 29 kwietnia 2026 r. Przez cały okres konsultacji wszyscy interesariusze mieli swobodny dostęp do projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno, który został opublikowany w BIP, na stronie www.debrzno.pl oraz wyłożony w formie papierowej w siedzibie Urzędu Miejskiego w Debrznie. Informacje o dostępnych formach konsultacji były publikowane w prasie (Dziennik Bałtycki), na stronie internetowej www.debrzno.pl, w mediach społecznościowych, na stronie BIP oraz w formie plakatów na obszarze rewitalizacji. Konsultacje trwały od 18 marca 2026 do 29 kwietnia 2026 r. w następujących formach:

- **zbierania uwag w formie formularza konsultacyjnego**

Wypełniony formularz można było składać w postaci papierowej (przesłać na adres korespondencyjny Urzędu Miejskiego w Debrznie, ul. Traugutta 2, 77-310 Debrzno lub złożonej osobiście w Urzędzie Miejskim w Debrznie w godzinach pracy Urzędu) lub w postaci elektronicznej (przesłać za pomocą poczty elektronicznej na adres e-mailowy: urząd@debrzno.pl). W trakcie konsultacji zgłoszono jedną uwagę.

- **spotkania konsultacyjnego**

Spotkanie odbyło się w dniu (10.04.2026 o godz. 15:00 w Sali Posiedzeń Urzędu Miejskiego w Debrznie). W spotkaniu wzięło udział łącznie 17 osób. Wśród uczestników spotkania znaleźli się przedstawiciele mieszkańców, lokalni przedsiębiorcy, przedstawiciele podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie (Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno, Debrzeńskiej Rady Seniorów), przedstawiciele instytucji miejskich: Zakładu Wodociągów i Kanalizacji, Centrum Kultury Sportu i Turystyki, Szkoły Podstawowej im. Polskich Noblistów w Debrznie oraz Urzędu Miejskiego. W trakcie spotkania zgłoszono kilka uwag ustnych dotyczących przede wszystkim bieżących problemów infrastrukturalnych i funkcjonalnych występujących na terenie miasta. Część poruszanych zagadnień odnosiła się do obszarów znajdujących się poza wyznaczonym obszarem rewitalizacji i nie dotyczyła bezpośrednio projektu konsultowanego dokumentu.

- **spaceru konsultacyjnego po obszarze rewitalizacji**

Spacer odbył się 13 kwietnia i wzięło w nim udział 7 osób. W trakcie spaceru zaprezentowano przedsięwzięcia zawarte w GPR (podstawowe i uzupełniające). Uczestnicy po wizji lokalnej zgłosili postulat przeniesienia jednego z przedsięwzięć uzupełniających do zestawu przedsięwzięć podstawowych (dotyczący utworzenia szlaku.

WŁĄCZENIE INTERESARIUSZY W PROCES POGŁĘBIONEJ DIAGNOZY OBSZARU REWITALIZACJI

Zastosowanie zróżnicowanych form partycypacji społecznej umożliwiło włączenie szerokiego grona interesariuszy w proces przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno. Szczególnie istotne było zaangażowanie mieszkańców oraz przedstawicieli lokalnych instytucji i organizacji na etapie pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji, kiedy identyfikowano kluczowe problemy oraz potrzeby rozwojowe obszaru objętego rewitalizacją. Po podjęciu przez Radę Miejską w Debrznie uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji rozpoczęto działania mające na celu włączenie interesariuszy w proces przygotowania dokumentu. W ramach tych działań przeprowadzono spotkania konsultacyjne i eksperckie, badania ankietowe wśród mieszkańców oraz spacer badawczy po obszarze rewitalizacji. Zastosowane narzędzia partycypacyjne umożliwiły pozyskanie informacji dotyczących problemów społecznych, gospodarczych i przestrzennych występujących na obszarze rewitalizacji, a także zebranie propozycji działań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Uzyskane w ten sposób wnioski zostały wykorzystane w procesie opracowania diagnozy, wyznaczania kierunków działań oraz przygotowania listy przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Debrzno. Dodatkowe spotkanie konsultacyjne oraz spacer badawczy zostały zorganizowane na etapie konsultowania gotowego projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno na lata 2026-2032.

Spacer badawczy po obszarze rewitalizacji

W ramach prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Debrzno wykorzystano różnorodne formy konsultacji społecznych. Jedną z nich były spacerowane badawcze po obszarze rewitalizacji. Pierwszy z nich odbył się 4 lutego 2026 r. (środa) o godz. 15:00.

Celem spaceru było bezpośrednio zapoznanie się z problemami przestrzennymi, społecznymi i funkcjonalnymi występującymi na obszarze rewitalizacji, a także zebranie opinii uczestników dotyczących jego obecnego stanu oraz potencjalnych kierunków rozwoju. Spacer stanowił również okazję do wymiany spostrzeżeń pomiędzy mieszkańcami a przedstawicielami samorządu oraz do identyfikacji miejsc wymagających szczególnej interwencji w ramach działań rewitalizacyjnych. W trakcie spaceru uczestnicy mieli możliwość zapoznania się z obszarem objętym rewitalizacją oraz wskazania najważniejszych problemów i potrzeb związanych z funkcjonowaniem przestrzeni publicznych, infrastruktury oraz jakości życia mieszkańców. Zgłoszone podczas spaceru uwagi i obserwacje zostały wykorzystane w procesie pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji oraz przy formułowaniu propozycji działań rewitalizacyjnych.

W spacerze badawczym wzięło udział 7 osób. Spotkanie zostało przygotowane i poprowadzone przez przedstawicieli Urzędu Miejskiego w Debrznie.

Zdjęcie 21. Spacer badawczy po obszarze rewitalizacji

Fot. Archiwum Urzędu Miejskiego

Interesariusze, którzy uczestniczyli w spacerze odwiedzili łącznie 13 punktów na obszarze rewitalizacji, które były związane zarówno z miejscami, które zostały poddane interwencji w ostatnich latach, jak i z planowanymi przedsięwzięciami. Spacer rozpoczął się pod Urzędem Miejskim w Debrznie. Kolejnymi punktami orientacyjnymi spaceru były: Podwórko Miejskie (2), Centrum Usług Społecznych i „Stara Kuźnia” (3), ul. Barlickiego (4), Baszta Młyńska (5), Rynek Miejski (6), plac przed CKSIT (7), Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy (8), kamienica przy ul. Królewskiej 7 (9), Park Miejski (10), ul. Szkolna (11), ul. Długa (12), budynki komunalne przy ul. Długiej (13).

Badania ankietowe

Istotnym elementem procesu partycypacyjnego były badania ankietowe przeprowadzone wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji. Zbieranie materiału badawczego było prowadzone za pomocą tradycyjnych kwestionariuszy papierowych oraz ogólnie dostępnego kwestionariusza elektronicznego. Oba kwestionariusze badawcze miały identyczną treść i zawierały 13 pytań. Wykorzystane narzędzie badawcze zostało tak skonstruowane, aby respondenci mogli korzystać z gotowych kafeterii odpowiedzi oraz aby mogli udzielać odpowiedzi na pytania otwarte. Część pytań badawczych zostało opartych o skale porządkowe lub skale liczbowe. Celem badania było poznanie opinii mieszkańców dotyczących jakości życia na obszarze rewitalizacji, identyfikacja najważniejszych problemów w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej i technicznej oraz zebranie propozycji działań mogących przyczynić się do poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej tego obszaru. Łącznie w badaniu wzięło udział 108 respondentów.

Wyniki badań ankietowych zostały wykorzystane na etapie opracowywania diagnozy pogłębionej obszaru rewitalizacji, a wybrane rezultaty badań zaprezentowano w rozdziale diagnostycznym niniejszego dokumentu.

Konsultacje eksperckie

W procesie opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji przeprowadzono również spotkania konsultacyjne z udziałem ekspertów z zakresu urbanistyki, planowania przestrzennego, realizacji procesów inwestycyjnych oraz polityki społecznej. Celem spotkań było omówienie zidentyfikowanych problemów obszaru rewitalizacji oraz wypracowanie rekomendacji dotyczących kierunków działań rewitalizacyjnych. Wiedza i doświadczenie ekspertów zostało również wykorzystane na etapie oceny zgłoszonych przez mieszkańców przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Spotkania eksperckie były prowadzone w trybie ciągłym – zwłaszcza na etapie pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji. Szczególnie ważne były konsultacje z przedstawicielami Stowarzyszenia Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno, które na co dzień zajmuje się polityką senioralną, konsultacje z Ośrodkiem Pomocy Społecznej (zaangażowanym w wiele działań na obszarze rewitalizacji) oraz liczne konsultacje z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków (Delegatura w Słupsku).

Zastosowanie różnorodnych form partycypacji społecznej umożliwiło włączenie w proces przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno szerokiego grona interesariuszy, w tym mieszkańców, przedstawicieli instytucji publicznych, organizacji społecznych, przedsiębiorców oraz innych podmiotów funkcjonujących na terenie gminy. Opinie, wnioski oraz propozycje przedsięwzięć rewitalizacyjnych zgłoszone w trakcie prowadzonych konsultacji zostały wykorzystane w procesie opracowania diagnozy obszaru rewitalizacji, a także przy formułowaniu celów i kierunków działań rewitalizacyjnych. Dzięki temu Gminny Program Rewitalizacji Gminy Debrzno uwzględnia potrzeby lokalnej społeczności oraz stanowi podstawę do prowadzenia działań

rewitalizacyjnych w sposób odpowiadający lokalnym uwarunkowaniom i oczekiwaniom mieszkańców.

Jak wspomniano wcześniej, ostatnim elementem przygotowania programu rewitalizacji były konsultacje społeczne projektu GPRW. W ramach tego procesu wykorzystano następujące formy i techniki konsultacyjne, określone w art. 6 ust. 3 ustawy o rewitalizacji: spotkanie otwarte dla interesariuszy procesu, spacer po obszarze rewitalizacji, zbieranie uwag w formie ustnej, zbieranie uwag formie papierowej i elektronicznej.

PARTYCYPACJA SPOŁECZNA NA ETAPIE I OCENY REALIZACJI PROGRAMU

Partycypacja społeczna stanowi jeden z podstawowych elementów prowadzenia procesu rewitalizacji i będzie realizowana również na etapie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno na lata 2026–2032. Oznacza to, że interesariusze rewitalizacji – w szczególności mieszkańcy obszaru rewitalizacji, organizacje społeczne, przedsiębiorcy oraz instytucje publiczne – będą włączani w działania związane z realizacją przedsięwzięć rewitalizacyjnych, monitorowaniem postępów programu oraz oceną jego efektów.

Zaangażowanie interesariuszy w proces wdrażania programu będzie sprzyjało bieżącej identyfikacji potrzeb i problemów występujących na obszarze rewitalizacji, a także umożliwi dostosowywanie podejmowanych działań do zmieniających się uwarunkowań społecznych, gospodarczych i przestrzennych.

Koordinacja procesu wdrażania GPR

Za koordynację procesu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno odpowiadać będzie Burmistrz Debrzno, przy wsparciu właściwych komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Debrznie oraz jednostek organizacyjnych gminy. Do zadań tych podmiotów należeć będzie w szczególności nadzór nad realizacją przedsięwzięć rewitalizacyjnych, monitorowanie postępów wdrażania programu oraz koordynowanie współpracy pomiędzy podmiotami zaangażowanymi w realizację działań rewitalizacyjnych.

Po przyjęciu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno na lata 2026–2032 działania związane z prowadzeniem i koordynacją procesu rewitalizacji będą realizowane w ramach przyjętego systemu zarządzania programem. System ten ma zapewnić spójne wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz skuteczną współpracę pomiędzy podmiotami zaangażowanymi w realizację programu.

Do najważniejszych zadań związanych z koordynacją procesu rewitalizacji należeć będzie w szczególności:

- koordynowanie realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji,

- zapewnienie współpracy pomiędzy komórkami organizacyjnymi Urzędu Miejskiego oraz jednostkami organizacyjnymi gminy zaangażowanymi w realizację działań rewitalizacyjnych,
- rozwijanie współpracy z partnerami społecznymi i gospodarczymi uczestniczącymi w procesie rewitalizacji, w tym organizacjami pozarządowymi, instytucjami publicznymi oraz przedsiębiorcami,
- przygotowywanie okresowych informacji i raportów dotyczących postępów realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji,
- podejmowanie działań zmierzających do aktualizacji programu w przypadku wystąpienia istotnych zmian uwarunkowań społecznych, gospodarczych lub przestrzennych.

Przyjęcie takiego modelu zarządzania umożliwi prowadzenie procesu rewitalizacji w sposób uporządkowany i skoordynowany, a także zapewni integrację działań realizowanych przez różne podmioty funkcjonujące na obszarze rewitalizacji. Dzięki temu możliwe będzie skuteczne wdrażanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz osiągnięcie zakładanych efektów społecznych, przestrzennych i gospodarczych.

Rola Komitetu Rewitalizacji

Istotnym elementem systemu wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno na lata 2026–2032 będzie funkcjonowanie Komitetu Rewitalizacji, który stanowi forum współpracy oraz dialogu pomiędzy władzami gminy a interesariuszami procesu rewitalizacji. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji Komitet pełni funkcję opiniodawczo-doradczą Burmistrza Debrzna w sprawach związanych z przygotowaniem, prowadzeniem oraz oceną procesu rewitalizacji.

Zasady wyznaczania składu oraz tryb funkcjonowania Komitetu Rewitalizacji zostały określone w odrębnej uchwale Rady Miejskiej w Debrznie. Organ ten tworzą przedstawiciele różnych środowisk związanych z obszarem rewitalizacji, w szczególności mieszkańców, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych oraz podmiotów gospodarczych. Takie zróżnicowanie składu umożliwia uwzględnienie różnych perspektyw oraz potrzeb społeczności lokalnej w procesie realizacji programu.

Komitet Rewitalizacji będzie uczestniczył w procesie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji w szczególności poprzez:

- opiniowanie kierunków działań podejmowanych w ramach programu rewitalizacji,
- analizowanie postępów realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- formułowanie rekomendacji dotyczących zmian lub aktualizacji programu,

- wspieranie dialogu pomiędzy władzami gminy a interesariuszami procesu rewitalizacji.

Funkcjonowanie Komitetu Rewitalizacji umożliwi systematyczne włączanie przedstawicieli społeczności lokalnej w proces realizacji programu oraz przyczyni się do zwiększenia przejrzystości podejmowanych decyzji. Jednocześnie pozwoli na bieżące identyfikowanie potrzeb i problemów pojawiających się w trakcie wdrażania działań rewitalizacyjnych oraz na dostosowywanie podejmowanych interwencji do zmieniających się uwarunkowań społecznych i przestrzennych.

Partycypacja społeczna w procesie monitorowania i oceny programu

Zaangażowanie interesariuszy procesu rewitalizacji będzie kontynuowane również na etapie wdrażania, monitorowania oraz oceny realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno na lata 2026–2032. System monitorowania programu będzie opierał się na systematycznym gromadzeniu i analizowaniu informacji dotyczących postępów rzeczowych i finansowych realizowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, a także na ocenie stopnia osiągnięcia celów określonych w programie. W proces monitorowania włączeni będą realizatorzy poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w tym jednostki organizacyjne gminy, instytucje publiczne, organizacje społeczne oraz inne podmioty uczestniczące w realizacji projektów. Podmioty te będą przekazywać informacje dotyczące postępów realizacji działań, w tym zakresu wykonanych prac, osiągniętych rezultatów oraz wykorzystanych środków finansowych. Zgromadzone dane będą stanowiły podstawę do opracowywania okresowych raportów dotyczących wdrażania programu.

Istotną rolę w tym procesie będzie odgrywał również Komitet Rewitalizacji, który jako organ opiniodawczo-doradczy Burmistrza Miasta i Gminy Debrzno będzie analizował wyniki monitoringu oraz formułował rekomendacje dotyczące dalszego prowadzenia procesu rewitalizacji. Wnioski wynikające z prac Komitetu mogą stanowić podstawę do wprowadzania zmian w sposobie realizacji programu lub inicjowania jego aktualizacji.

Zastosowanie opisanych mechanizmów pozwoli na prowadzenie procesu rewitalizacji w sposób przejrzysty i partycypacyjny, a także zapewni możliwość aktywnego udziału interesariuszy – w szczególności mieszkańców obszaru rewitalizacji – w ocenie efektów podejmowanych działań oraz w kształtowaniu dalszych kierunków rozwoju obszaru objętego rewitalizacją.

WŁĄCZENIE PARTNERÓW ZGODNIE Z ART. 36 USTAWY WDROŻENIOWEJ

Zgodnie z ustawą z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (tzw. ustawą wdrożeniową), gminny program rewitalizacji może pełnić funkcję strategii dla Innego Instrumentu Terytorialnego (IIT). Oznacza to, że dokument spełniający wymagania określone w art. 36 ustawy wdrożeniowej może stanowić podstawę do ubiegania się

o środki europejskie przeznaczone na rozwój terytorialny, w szczególności w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021–2027. W związku z tym Gminny Program Rewitalizacji Gminy Debrzno na lata 2026–2032 został przygotowany w sposób umożliwiający jego wykorzystanie jako dokumentu spełniającego wymagania strategii IIT. Oznacza to, że jego struktura, zakres oraz sposób przygotowania uwzględniają wymogi określone w ustawie wdrożeniowej, w tym w szczególności konieczność zapewnienia udziału partnerów społeczno-gospodarczych oraz podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie w procesie przygotowania i wdrażania dokumentu. Zgodnie z art. 36 ust. 8 pkt 4 ustawy wdrożeniowej w proces przygotowania dokumentów strategicznych powinny być włączone różne grupy interesariuszy, w szczególności podmioty działające na rzecz włączenia społecznego, ochrony środowiska, praw osób z niepełnosprawnościami, równości szans oraz przeciwdziałania dyskryminacji. Wymóg ten jest spójny z zasadami prowadzenia rewitalizacji określonymi w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, która zakłada szerokie włączanie interesariuszy w przygotowanie, realizację oraz ocenę działań rewitalizacyjnych.

W procesie opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno uwzględniono zarówno katalog interesariuszy wskazany w ustawie o rewitalizacji, jak i grupy podmiotów określone w ustawie wdrożeniowej. Dzięki temu w przygotowanie programu włączone zostało szerokie grono partnerów społecznych, gospodarczych i instytucjonalnych funkcjonujących na terenie gminy, w tym mieszkańcy obszaru rewitalizacji, organizacje pozarządowe, instytucje publiczne oraz przedstawiciele lokalnego środowiska gospodarczego. Takie podejście pozwoliło na uwzględnienie różnorodnych potrzeb i perspektyw społeczności lokalnej oraz zwiększyło społeczną akceptację dla planowanych działań rewitalizacyjnych.

Partnerzy społeczni i organizacje społeczeństwa obywatelskiego

Wśród podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie istotną rolę odgrywają organizacje pozarządowe, stowarzyszenia oraz lokalne inicjatywy społeczne działające na rzecz mieszkańców gminy Debrzno. Podmioty te podejmują działania w obszarze integracji społecznej, wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, aktywizacji seniorów, a także rozwijania lokalnych inicjatyw społecznych i obywatelskich. Ich aktywność stanowi ważne uzupełnienie działań realizowanych przez instytucje publiczne oraz sprzyja wzmocnieniu kapitału społecznego na obszarze rewitalizacji.

Do partnerów społecznych, którzy mogą uczestniczyć w realizacji działań rewitalizacyjnych na terenie gminy Debrzno, należą w szczególności:

- organizacje pozarządowe i stowarzyszenia działające na rzecz mieszkańców gminy,
- podmioty ekonomii społecznej, w tym spółdzielnie socjalne oraz inne inicjatywy wspierające aktywizację społeczną i zawodową mieszkańców,

- organizacje i instytucje działające na rzecz seniorów, osób z niepełnosprawnościami oraz rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej,
- lokalne inicjatywy społeczne i grupy nieformalne angażujące się w działania na rzecz rozwoju społeczności lokalnej.

W ramach prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Debrzno przeprowadzono analizę podmiotów społecznych funkcjonujących na terenie gminy, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji prowadzących działania w obszarze włączenia społecznego, aktywizacji mieszkańców oraz rozwoju inicjatyw obywatelskich. Wśród nich znajdują się organizacje i instytucje podejmujące działania na rzecz integracji społecznej, promowania równości szans i przeciwdziałania dyskryminacji, a także wspierające osoby i grupy zagrożone wykluczeniem społecznym.

Do najważniejszych partnerów społecznych w tym zakresie zaliczono w szczególności następujące organizacje pozarządowe:

- Stowarzyszenie „Na Rzecz Rozwoju Miasta i Gminy Debrzno”,
- Parafialny Zespół „Caritas” przy Parafii NMP w Debrznie,
- Fundacja Lokalna Grupa Działania „Naszynik Północy”,
- Związek Emerytów i Rencistów w Debrznie,
- Stowarzyszenie Przedsiębiorców Gminy Debrzno.

Podmioty te stanowią ważnych partnerów w procesie rewitalizacji, ponieważ ich działalność pozwala na skuteczniejsze docieranie do mieszkańców tego obszaru oraz realizację działań społecznych i integracyjnych uzupełniających przedsięwzięcia infrastrukturalne przewidziane w programie. Istotnym partnerem społecznym w procesie rewitalizacji są również instytucje realizujące zadania z zakresu polityki społecznej, w szczególności Ośrodek Pomocy Społecznej w Debrznie, który prowadzi działania wspierające osoby i rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym.

Partnerzy instytucjonalni i publiczni

W proces rewitalizacji zaangażowane są także instytucje publiczne oraz jednostki organizacyjne gminy realizujące zadania w obszarze polityki społecznej, edukacji, kultury oraz gospodarki komunalnej. Do najważniejszych partnerów instytucjonalnych należą m.in.:

- Urząd Miejski oraz jego komórki organizacyjne,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Debrznie
- Centrum Kultury Sportu i Turystyki
- Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Debrznie
- placówki oświatowe.

Podmioty te uczestniczyły w procesie przygotowania GPR poprzez udział w konsultacjach, przekazywanie danych niezbędnych do opracowania diagnozy oraz zgłaszanie propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Partnerzy gospodarczy

Istotną grupę interesariuszy procesu rewitalizacji stanowią również podmioty gospodarcze funkcjonujące na terenie gminy Debrzno. W szczególności dotyczy to przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na obszarze rewitalizacji lub w jego bezpośrednim sąsiedztwie. Ich zaangażowanie w proces rewitalizacji może przyjmować różne formy – od realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych, poprzez rozwijanie działalności usługowej i handlowej w centrum miasta, aż po wspieranie lokalnej aktywności gospodarczej oraz tworzenie nowych miejsc pracy. Udział sektora gospodarczego w procesie rewitalizacji jest istotny z punktu widzenia ożywienia funkcji ekonomicznych obszaru rewitalizacji oraz zwiększenia jego atrakcyjności jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej. Współpraca z przedsiębiorcami może przyczynić się również do lepszego wykorzystania potencjału przestrzeni miejskich oraz do wzmocnienia lokalnego rynku pracy.

Do partnerów gospodarczych, którzy mogą uczestniczyć w realizacji działań rewitalizacyjnych na terenie gminy Debrzno, należą w szczególności:

- lokalni przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą na obszarze rewitalizacji lub w jego otoczeniu,
- podmioty otoczenia biznesu wspierające rozwój przedsiębiorczości,
- instytucje i organizacje wspierające rozwój rynku pracy oraz inicjatywy gospodarcze na poziomie lokalnym.

Włączenie podmiotów gospodarczych w proces rewitalizacji sprzyja tworzeniu warunków do rozwoju lokalnej przedsiębiorczości oraz wzmocnieniu funkcji gospodarczych centralnej części Debrzna. Dzięki temu działania rewitalizacyjne mogą przyczynić się nie tylko do poprawy jakości przestrzeni miejskiej, ale również do rozwoju gospodarczego obszaru rewitalizacji i całej gminy.

Włączenie partnerów w proces przygotowania programu

Partnerzy społeczno-gospodarczy byli włączani w proces przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno na lata 2026–2032 poprzez różnorodne formy partycypacji społecznej. Celem tych działań było umożliwienie mieszkańcom oraz innym interesariuszom aktywnego udziału w identyfikowaniu problemów obszaru rewitalizacji, formułowaniu kierunków działań oraz zgłaszaniu propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

W procesie przygotowania programu wykorzystano różne narzędzia partycypacyjne, które umożliwiły włączenie przedstawicieli społeczności lokalnej, organizacji

pozarządowych, instytucji publicznych oraz podmiotów gospodarczych. W szczególności obejmowało to:

- udział w konsultacjach społecznych dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji,
- udział w konsultacjach dotyczących zasad powoływania oraz funkcjonowania Komitetu Rewitalizacji,
- zgłaszanie propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach otwartego naboru projektów,
- udział w spotkaniach konsultacyjnych, spacerze badawczym oraz innych działaniach partycypacyjnych prowadzonych na etapie opracowywania programu,
- udział w badaniach społecznych.

W ramach otwartego naboru propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych zgłoszono **łącznie 16 propozycji projektów**, które następnie zostały poddane analizie pod kątem ich zgodności z celami rewitalizacji, możliwości realizacyjnych oraz potencjalnego wpływu na poprawę sytuacji na obszarze rewitalizacji. Analiza zgłoszonych propozycji została przeprowadzona przy udziale ekspertów oraz z uwzględnieniem opinii Komitetu Rewitalizacji. Część zgłoszonych projektów została włączona do listy przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Debrzno.

Rola partnerów społeczno-gospodarczych na etapie wdrażania programu

Zaangażowanie partnerów społeczno-gospodarczych nie ogranicza się wyłącznie do etapu opracowania dokumentu, lecz będzie kontynuowane również w trakcie realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno na lata 2026–2032. Udział tych podmiotów stanowi istotny element procesu rewitalizacji, ponieważ umożliwia prowadzenie działań w sposób partnerski oraz sprzyja lepszemu dopasowaniu podejmowanych interwencji do potrzeb lokalnej społeczności.

Partnerzy społeczni i gospodarczy będą uczestniczyć w realizacji programu w szczególności poprzez:

- realizację wybranych przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji,
- współpracę z gminą w zakresie prowadzenia działań społecznych, edukacyjnych i gospodarczych na obszarze rewitalizacji,
- udział przedstawicieli różnych środowisk w pracach Komitetu Rewitalizacji,
- przekazywanie informacji dotyczących postępów realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych,

- uczestnictwo w procesie monitorowania oraz oceny efektów wdrażania programu.

Włączenie partnerów społeczno-gospodarczych w przygotowanie oraz realizację Gminnego Programu Rewitalizacji sprzyja budowaniu trwałego systemu współpracy pomiędzy samorządem, mieszkańcami, organizacjami społecznymi oraz podmiotami gospodarczymi. Jednocześnie zapewnia zgodność dokumentu z wymogami art. 36 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027.

REALIZACJA GPR W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

W kontekście realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno na lata 2026–2032 szczególne znaczenie ma zapewnienie spójności działań rewitalizacyjnych z dokumentami planistycznymi gminy, w szczególności ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Debrzno oraz z planowanym planem ogólnym gminy. Przedsięwzięcia przewidziane w GPR w dużej mierze dotyczą zagospodarowania przestrzeni publicznych, modernizacji infrastruktury technicznej oraz poprawy jakości zabudowy i zasobu mieszkaniowego na obszarze rewitalizacji. Z tego względu ich realizacja powinna pozostawać w zgodzie z kierunkami polityki przestrzennej gminy oraz z zasadami kształtowania ładu przestrzennego określonymi w dokumentach planistycznych.

System planowania przestrzennego w Polsce uległ istotnym zmianom w wyniku nowelizacji ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 2023 r. Reforma ta wprowadziła nowe narzędzie prowadzenia polityki przestrzennej na poziomie gminy – plan ogólny gminy, który w przyszłości zastąpi studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Jednocześnie w dokumentach strategicznych gmin przewidziano konieczność określenia modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej, stanowiącego podstawę prowadzenia polityki przestrzennej oraz planowania rozwoju w ujęciu terytorialnym.

Do czasu przyjęcia planu ogólnego ustawodawca przewidział okres przejściowy, w którym nadal obowiązują dotychczasowe dokumenty planistyczne. Oznacza to, że polityka przestrzenna gminy może być obecnie prowadzona w oparciu o obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, jednak nie dłużej niż do dnia 30 czerwca 2026 r. W praktyce studium pozostaje więc aktualnie podstawowym dokumentem określającym kierunki zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy, do czasu opracowania i przyjęcia nowych narzędzi planistycznych wynikających z reformy systemu planowania przestrzennego.

W tym kontekście działania przewidziane w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Debrzno zostały zaplanowane w sposób uwzględniający obowiązujące ustalenia polityki przestrzennej gminy oraz kierunki rozwoju określone w dokumentach strategicznych

i planistycznych. Dzięki temu realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie wspierać kształtowanie ładu przestrzennego, poprawę funkcjonalności przestrzeni miejskich oraz podnoszenie jakości środowiska życia mieszkańców obszaru rewitalizacji.

MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Na wyznaczonym obszarze rewitalizacji obowiązują postanowienia 4 Miejskowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP). W ramach realizacji podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych planuje się dokonanie jednej zmiany w Miejskowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego.

Lp.	Oznaczenie	Numer uchwały	Nazwa MPZP
1.	004	Uchwała nr LVII/300/2006 Rady Miejskiej w Debrznie z dnia 24 lutego 2006 r.	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Debrzno
2.	007	Uchwała nr 82.L.2013 Rady Miejskiej w Debrznie z dnia 13 grudnia 2013 r.	Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Debrzno
3.	011	Uchwała nr 72.LVIII.2017 Rady Miejskiej w Debrznie z dnia 16 października 2017 r.	W sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działek położonych w mieście Debrzno, gmina Debrzno
4.	016	Uchwała nr 04.XXII.2020 Rady Miejskiej w Debrznie z dnia 31 stycznia 2020 r.	W sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru miasta Debrzno, gmina Debrzno

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych nie wymaga zmian w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Debrzno.

PLAN OGÓLNY

Gminny Program Rewitalizacji powinien pozostawać w ścisłym związku z polityką przestrzenną gminy, w tym z ustaleniami planu ogólnego. Wymóg ten wynika zarówno z istoty rewitalizacji jako procesu zintegrowanego, jak i z przepisów ustawy z dnia

9 października 2015 r. o rewitalizacji. Zgodnie z art. 2 ust. 1 wskazanej ustawy rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, w szczególności przez prowadzenie zintegrowanych działań na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i realizowane na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Na gruncie ustawy o rewitalizacji relacja pomiędzy Gminnym Programem Rewitalizacji a planem ogólnym została uregulowana w art. 15 ust. 1 pkt 13 ustawy o rewitalizacji, stanowiąc, iż gminny program rewitalizacji zawiera wskazanie sposobu jego realizacji w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego, w tym w szczególności wskazanie zakresu niezbędnych zmian w planie ogólnym gminy, a także wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany. Dodatkowo art. 20 ust. 2 i ust. 4 tej ustawy przewiduje możliwość prowadzenia postępowania w sprawie zmiany planu ogólnego gminy w celu realizacji ustaleń gminnego programu rewitalizacji. Przepisy te przesądzają, że oba dokumenty powinny pozostawać względem siebie komplementarne, a ich ustalenia winny być wzajemnie spójne i niesprzeczne.

W przypadku Gminy Debrzno szczególne znaczenie ma fakt, że Rada Miejska w Debrznie podjęła Uchwałę Nr 4.XIV.2025 z dnia 17 stycznia 2025 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Debrzno. W uchwale tej postanowiono o przystąpieniu do sporządzenia planu ogólnego dla obszaru w granicach administracyjnych Gminy Debrzno. Oznacza to, że na dzień opracowywania GPR gmina jest w trakcie kształtowania nowego, podstawowego dokumentu polityki przestrzennej, który powinien uwzględniać cele, kierunki działań i potrzeby przestrzenne wynikające z Gminnego Programu Rewitalizacji.

Mając na uwadze powyższe, rekomenduje się, aby w toku sporządzania i uchwalania planu ogólnego Gminy Debrzno uwzględnić następujące kierunki odnoszące się do obszarów objętych rewitalizacją:

- w obszarach objętych rewitalizacją należy preferować uzupełnianie i przekształcanie istniejącej struktury zabudowy, w szczególności poprzez zagospodarowanie terenów zdegradowanych oraz luk w zabudowie;
- w planowaniu przestrzennym należy dążyć do wzmocnienia funkcji centro twórczych, w tym usług publicznych, społecznych i lokalnej przedsiębiorczości;

- należy wspierać działania prowadzące do poprawy jakości przestrzeni publicznych, w szczególności poprzez rozwój terenów zieleni, przestrzeni wspólnych oraz poprawę dostępności pieszej i rowerowej;
- w zagospodarowaniu terenów należy uwzględniać ochronę dziedzictwa kulturowego oraz historycznych układów urbanistycznych, w tym adaptację i rewaloryzację istniejącej zabudowy;
- kierunki zagospodarowania powinny sprzyjać poprawie jakości życia mieszkańców, w szczególności poprzez wzmocnienie funkcji mieszkaniowych, usług społecznych oraz integrację przestrzeni publicznych.

W świetle polityki przestrzennej gminy, wyznaczone kierunki działań na obszarze objętym rewitalizacją można osiągnąć poprzez ustalenie, w planie ogólnym, właściwych stref planistycznych, zapewniających realizację założonych celów; do tych stref należą przede wszystkim:

- strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną, dająca możliwość uzupełnień istniejącej tkanki zabudowy, w tym mieszkaniowej,
- strefa usługowa, dająca podstawy rozwoju szeroko rozumianych usług, w tym centro twórczych,
- strefa zieleni i rekreacji, wpływająca pozytywnie na jakość życia mieszkańców poprzez wprowadzenie różnych form zieleni, również obiektów sportowych.

MIEJSCOWY PLAN REWITALIZACJI

Nie przewiduje się opracowania miejscowego planu rewitalizacji na obszarze rewitalizacji wyznaczonym w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Debrzno na lata 2026–2032.

SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI

W Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Debrzno na lata 2026–2032 nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji.

OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWAŁACH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 21 UST. 1 USTAWY Z DNIA 21 CZERWCA 2001 O OCHRONIE PRAW LOKATORÓW, MIESZKANIOWYM ZASOBIE GMINNYM I O ZMIANIE KODEKSU CYWILNEGO

Nie przewiduje się zmiany w Uchwale nr 88.XIII.2024 Rady Miejskiej w Debrznie z dnia 20 grudnia 2024 r. w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Debrzno oraz zasad wynajmowania lokali.

SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba mieszkańców gminy Debrzno i obszaru rewitalizacji.....	8
Tabela 2. Urodzenia i zgony na obszarze rewitalizacji	8
Tabela 3. Bilans migracyjny na terenie gminy Debrzno	9
Tabela 4. Struktura ludności na obszarze rewitalizacji.....	9
Tabela 5. Struktura wieku mieszkańców obszaru rewitalizacji	10
Tabela 6. Natężenie form wsparcia skierowanych do mieszkańców	11
Tabela 7. Wskaźniki bezrobocia na obszarze rewitalizacji w przeliczeniu na 1000 mieszkańców	12
Tabela 8. Wszczęte procedury „Niebieskiej karty” na obszarze rewitalizacji	12
Tabela 9. Rodziny objęte nadzorem kuratorskim oraz opieką asystenta rodziny.....	13
Tabela 10. Liczba przestępstw na obszarze rewitalizacji i na obszarze gminy w przeliczeniu na 100 mieszkańców	14
Tabela 11. Przestępstwa popełnione na obszarze rewitalizacji w latach 2021–2024	14
Tabela 12. Liczba interwencji policyjnych w przeliczeniu na 100 mieszkańców	14
Tabela 13. Projekty zgłoszone do Debrzeńskiego Budżetu Obywatelskiego w latach 2021-2025	15
Tabela 14. Organizacje społeczne na obszarze rewitalizacji	15
Tabela 15. Liczba podmiotów zarejestrowanych w CEIDG	24
Tabela 16. Udział źródeł ciepła na paliwo stałe w ogólnej liczbie źródeł ciepła	32
Tabela 17. Liczba wydanych pozwoleń na budowę na obszarze rewitalizacji	39
Tabela 18. Liczba obiektów komunalnych wymagających remontu	40
Tabela 19. Liczba obiektów zabytkowych na obszarze rewitalizacji	47
Tabela 20. Długość infrastruktury (drogi, chodników) wymagającej remontu.....	49
Tabela 21. Synteza diagnozy w sferze społecznej.	53
Tabela 22. Synteza diagnozy w sferze gospodarczej.....	55
Tabela 23. Synteza diagnozy w sferze środowiskowej.....	58
Tabela 24. Synteza diagnozy w sferze funkcjonalno-przestrzennej.....	60
Tabela 25. Synteza diagnozy w sferze technicznej.....	61
Tabela 26. Indykatywne ramy finansowe Programu.....	109
Tabela 27. Powiązania przedsięwzięć rewitalizacyjnych z celami i kierunkami działań GPR	114
Tabela 28. Wzajemne powiązania pomiędzy celami, kierunkami, zdiagnozowanymi problemami i przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi - cel 1	116
Tabela 29. Wzajemne powiązania pomiędzy celami, kierunkami, zdiagnozowanymi problemami i przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi - cel 2	118
Tabela 30. Wzajemne powiązania pomiędzy celami, kierunkami, zdiagnozowanymi problemami i przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi - cel 3	119
Tabela 31. Wzajemne powiązania pomiędzy celami, kierunkami, zdiagnozowanymi problemami i przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi - cel 4	121

Tabela 32. Wzajemne powiązania pomiędzy celami, kierunkami, zdiagnozowanymi problemami i przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi - cel 5	123
Tabela 33. Schemat zarządzania Gminny Programem Rewitalizacji Gminy Debrzno	138
Tabela 34. Ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno na lata 2026–2032	140
Tabela 35. Roczny cykl raportowania	142
Tabela 36. Wskaźniki monitorowania realizacji GPR.....	143
Tabela 37. Powiązania Strategii Rozwoju Gminy Debrzno do roku 2030 i Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno na lata 2026–2032	147
Tabela 38. Powiązanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych i Gminnego Programu Rewitalizacji	149

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Ocena stopnia występowania poszczególnych problemów społecznych	16
Wykres 2. Grupy, które w największym stopniu dotyczą problemy społeczne.....	17
Wykres 3. Zmiana liczby podmiotów zarejestrowanych w CEIDG w latach 2022–2024..	25
Wykres 4. Problemy gospodarcze wg uczestników badań ankietowych.	26
Wykres 5. Ocena występowania materiałów zawierających azbest	32
Wykres 6. Ocena występowania zanieczyszczenia powietrza	33
Wykres 8. Największe problemy w sferze funkcjonalno-przestrzennej.....	43
Wykres 9. Najbardziej niezbędne inwestycje na obszarze rewitalizacji.....	50

SPIS ZDJĘĆ

Zdjęcie 1. Działania prowadzone w budynku CUS.....	19
Zdjęcie 2. Wydarzenia artystyczne na płycie Rynku Miejskiego w Debrznie	20
Zdjęcie 3. Przykłady dziedzictwa niematerialnego na obszarze rewitalizacji	21
Zdjęcie 4. Pustostany po lokalach usługowych i handlowych w śródmieściu.....	26
Zdjęcie 5. Targowisko miejskie w Debrznie	27
Zdjęcie 6. Nieprzepuszczalne powierzchnie w śródmieściu Debrzna – Rynek Miejski	30
Zdjęcie 7. Niezagospodarowana część Parku Miejskiego w okolicy ul. Ogrodowej.....	31
Zdjęcie 8. Podwórko miejskie przy ul. Traugutta.	34
Zdjęcie 9. "Planty" pod średniowiecznymi murami miejskimi; tereny zielone na granicy ścisłego śródmieścia	35
Zdjęcie 10. Przedwojenna zabudowa śródmieścia Debrzna	37
Zdjęcie 11. Pojazdy na placach i skwerach nie będących parkingami.....	39
Zdjęcie 12. Liczne niezabudowane działki w centrum	40
Zdjęcie 13. Budynki mieszkalne wymagające remontu.....	41

Zdjęcie 14. Zdegradowany obszar przy średniowiecznych murach obronnych.....	42
Zdjęcie 15. Nowe kamienice powstające w sąsiedztwie rynku miejskiego – wkomponowane w istniejącą zabudowę	44
Zdjęcie 16. Przestrzenie publiczne poddane gruntownym pracom rewitalizacyjnym.....	45
Zdjęcie 17. Zabytkowa kamienica przy ul. Królewskiej 7	48
Zdjęcie 18. Wielorodzinny budynek komunalny przy ul Długiej wymagający termomodernizacji i wymiany źródeł ciepła	49
Zdjęcie 19. Budynek Centrum Usług Społecznych jako przykład działań rewitalizacyjnych	51
Zdjęcie 20 . Spotkanie konsultacyjne dot. wyznaczenia obszaru rewitalizacji.....	154
Zdjęcie 21. Spacer badawczy po obszarze rewitalizacji	158

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Ogłoszenie o konsultacjach społecznych na stronie www.debrzno.pl	153
Rysunek 2. Przykładowe ogłoszenie w prasie dotyczące procesu konsultacyjnego	153
Rysunek 3. Trasa spaceru badawczego	159

Załączniki

1. Lista projektów planowanych do objęcia wsparciem w ramach FEP 2021-2027 obejmująca wybrane przedsięwzięcia podstawowe zawarte w GPR
2. Mapa „Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji”

Lista projektów planowanych do objęcia wsparciem w ramach FEP 2021-2027 obejmująca wybrane przedsięwzięcia podstawowe zawarte w GPR

I. Podstawowe informacje o projektach

1 PROJEKT – Działanie 7.1 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich	
Tytuł projektu: Rewitalizacja Śródmieścia w Debrznie etap II	Planowany rok rozpoczęcia realizacji: 2026
Nazwa Wnioskodawcy: Gmina Debrzno	Planowany rok zakończenia realizacji: 2029
Numery i nazwy przedsięwzięć z GPR składające się na projekt	Syntetyczny opis projektu ze wskazaniem celu i efektów jego realizacji:
<p>A1 - Przebudowa istniejącego budynku przy ul. Barlickiego i jego adaptacja na centrum aktywności „Stara Kuźnia” wraz z renowacją przylegających średniowiecznych murów obronnych.</p> <p>A6 – Działania aktywizujące lokalną społeczność obszaru rewitalizacji</p>	<p>Projekt obejmuje 2 zadania:</p> <p>Zadanie nr 1 Utworzenie centrum aktywności „Stara Kuźnia” – adaptacja budynku przy ul. Barlickiego wraz z wyposażeniem oraz zagospodarowanie przestrzeni za budynkiem na potrzeby utworzenia miejsca spotkań i integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji. Ponadto, renowacji poddany zostanie odcinek średniowiecznych murów miejskich przylegający do budynku. Działania integracyjne i animacyjne prowadzone w nowo powstałej/zaadoptowanej przestrzeni przeprowadzane będą ze środków własnych Gminy Debrzno.</p> <p>Zadanie 2 – Działania aktywizujące lokalną społeczność obszaru rewitalizacji. Zadanie będzie realizowane przez organizację pozarządową wyłonioną na podstawie otwartego konkursu ofert ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.</p> <p>Celem projektu jest zwiększenie spójności przestrzennej oraz poprawa jakości życia na obszarze rewitalizacji.</p> <p>Efektami projektu będą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • stworzenie spójnej przestrzeni na rzecz integracji mieszkańców, promującej lokalne dziedzictwo, • integracja i aktywizacja społeczna mieszkańców obszaru.

2 PROJEKT – Działanie 6.5 Infrastruktura społeczna – programy rewitalizacji	
Tytuł projektu: Rewitalizacja Śródmieścia w Debrznie etap II – infrastruktura społeczna	Planowany rok rozpoczęcia realizacji: 2026
Nazwa Wnioskodawcy: Gmina Debrzno	Planowany rok zakończenia realizacji: 2029
Numery i nazwy przedsięwzięć z GPR składające się na projekt	Syntetyczny opis projektu ze wskazaniem celu i efektów jego realizacji:
A7 - Doposażenie pomieszczeń budynku Centrum Usług Społecznych	<p>Celem projektu jest rozwój infrastruktury społecznej służącej Centrum Wsparcia Rodziny</p> <p>Efektem projektu będzie zwiększenie dostępności wysokiej jakości usług wsparcia na obszarze rewitalizacji. Realizacja projektu przyczyni się do podniesienia jakości świadczonych usług, rozszerzenia zakresu usług oraz zwiększenia liczby osób korzystających ze wsparcia.</p> <p>Projekt realizowany będzie w budynku przy ul. Barlickiego 2, zaadaptowanym i wyposażonym w ramach zintegrowanego projektu rewitalizacyjnego realizowanego w ramach RPO WP na lata 2014-2020 i funkcjonującym jako Centrum Usług Społecznych (CUS). Ze względu na to, że CUS został powołany przed wejściem w życie ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, zmieniona zostanie jego nazwa na Centrum Wsparcia Rodziny z utrzymaniem dotychczasowych funkcji w obiekcie. Gmina planuje utworzyć CUS zgodny z ww. ustawą poza projektem.</p> <p>Projekt obejmuje 1 zadanie.</p> <p>Zadanie nr 1 - Doposażenie pomieszczeń budynku Centrum Wsparcia Rodziny.</p> <p>Zadanie jest zintegrowane z projektem w ramach Działania 5.19.</p>

3 PROJEKT – działanie 5.19 Usługi społeczne i zdrowotne – programy rewitalizacji	
Tytuł projektu: Rewitalizacja Śródmieścia w Debrznie etap II – usługi społeczne i zdrowotne	Planowany rok rozpoczęcia realizacji: 2026
Nazwa Wnioskodawcy: Gmina Debrzno	Planowany rok zakończenia realizacji: 2029
Numery i nazwy przedsięwzięć z GPR składające się na projekt	Syntetyczny opis projektu ze wskazaniem celu i efektów jego realizacji:
A8 – Utworzenie Centrum Wsparcia Rodziny	<p>Celem projektu jest zwiększenie dostępu do zdeinstytucjonalizowanych, zindywidualizowanych usług społecznych na obszarze rewitalizacji.</p> <p>Efektami projektu będą:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie umiejętności społecznych, wychowawczych i kompetencji rodzicielskich oraz podniesienie wiedzy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, • stworzenie przestrzeni integracyjnej i edukacyjnej umożliwiającej realizację aktywności o charakterze integracyjnym i rozwojowym, • stworzenie warunków do wsparcia osób doświadczających przemocy i osób stykających się z różnymi formami uzależnień. <p>Projekt obejmuje 1 zadanie:</p> <p>Zadanie nr 1 –Centrum Wsparcia Rodziny</p> <p>W ramach zadania rozszerzone zostanie wsparcie oferowane przez Centrum Wsparcia Rodziny. W centrum realizowane będą m.in. działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizacja zajęć grupowych i indywidualnych np. specjalistyczne wsparcie psychologiczne, prawne i pedagogiczne, terapeutyczne, prawne; • warsztaty i spotkania rozwijające umiejętności wychowawcze, komunikacyjne i społeczne (zajęcia kulinarne, plastyczne, sportowe i rekreacyjne); • uruchomienie specjalistycznej przestrzeni przeznaczonej do prowadzenia zajęć terapeutycznych, edukacyjnych i wychowawczych dla dzieci oraz ich rodzin. Jej głównym celem jest wspieranie rozwoju poznawczego, emocjonalnego, społecznego i sensorycznego poprzez wykorzystanie nowoczesnych technologii, narzędzi interaktywnych oraz doświadczeń praktycznych. • edukacja zdrowotna dla rodziców i opiekunów (promowanie zdrowego stylu życia, kształtowanie odpowiednich nawyków żywieniowych oraz dbanie o tzw. higienę emocjonalną).

	<p>Projekt realizowany będzie w budynku przy ul. Barlickiego 2, zaadaptowanym i wyposażonym w ramach zintegrowanego projektu rewitalizacyjnego realizowanego w ramach RPO WP na lata 2014-2020 i funkcjonującym jako Centrum Usług Społecznych (CUS). Ze względu na to, że CUS został powołany przed wejściem w życie ustawy o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych, zmieniona zostanie jego nazwa na Centrum Wsparcia Rodziny z utrzymaniem dotychczasowych funkcji w obiekcie. Gmina planuje utworzyć CUS zgodny z ww. ustawą poza projektem.</p>
--	---

4 PROJEKT – działanie 2.4 Efektywność energetyczna – programy rewitalizacji	
Tytuł projektu: Poprawa efektywności energetycznej wielorodzinnego komunalnego budynku mieszkalnego przy ul. Długiej 7	Planowany rok rozpoczęcia realizacji: 2027
Nazwa Wnioskodawcy: Gmina Debrzno	Planowany rok zakończenia realizacji: 2029
Numery i nazwy przedsięwzięć z GPR składające się na projekt	Syntetyczny opis projektu ze wskazaniem celu i efektów jego realizacji:
A5 - Zwiększenie efektywności energetycznej budynku wielorodzinnego przy ul. Długiej 7	<p>Projekt obejmuje 1 zadanie.</p> <p>Zadanie 1 - Poprawa efektywności energetycznej komunalnego wielorodzinnego budynku mieszkalnego przy ul. Długiej 7</p> <p>Celem projektu jest poprawa efektywności energetycznej wielorodzinnego budynku mieszkalnego stanowiącego w 100% mienie komunalne położonego przy ul. Długiej w Debrznie.</p> <p>Efektem projektu będzie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zmniejszenie zużycia energii cieplnej, • zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych i zanieczyszczeń powietrza.

II. Informacja na temat sposobu wyboru projektów³

Proces wyboru przedsięwzięć rewitalizacyjnych do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Debrzno miał charakter etapowy i partycypacyjny, zapewniając realny udział interesariuszy w tworzeniu i kształtowaniu zakresu Programu. Już na etapie wyznaczania obszaru rewitalizacji prowadzone były działania konsultacyjne z mieszkańcami, jednostkami organizacyjnymi gminy oraz partnerami społecznymi, których celem było rozpoznanie kluczowych problemów i potrzeb lokalnej społeczności.

Po przystąpieniu do opracowania projektu GPR przeprowadzono oficjalny nabór propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Nabór miał charakter otwarty i był skierowany zarówno do mieszkańców obszaru rewitalizacji, jak i do podmiotów publicznych, społecznych oraz gospodarczych działających na terenie gminy. Część zgłoszonych projektów pochodziła bezpośrednio od mieszkańców, co odzwierciedlało oddolny charakter procesu rewitalizacji i realne zaangażowanie lokalnej społeczności.

Zebrane propozycje zostały następnie poddane weryfikacji formalnej i merytorycznej, obejmującej ocenę ich zgodności z celami rewitalizacji, trafności w odniesieniu do zdiagnozowanych problemów obszaru oraz wykonalności technicznej, organizacyjnej i finansowej.

Równolegle kontynuowano konsultacje z poszczególnymi jednostkami organizacyjnymi gminy, instytucjami publicznymi oraz partnerami społecznymi, w tym organizacjami pozarządowymi i przedstawicielami środowisk lokalnych. Proces ten prowadzony był w formie spotkań roboczych, konsultacji tematycznych oraz otwartych spotkań z mieszkańcami, umożliwiających wymianę opinii i doprecyzowanie zakresu planowanych działań.

Przedsięwzięcia ocenione pozytywnie zostały ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji jako działania podstawowe. Ostateczny wybór projektów uwzględniał dostępność potencjalnych źródeł finansowania oraz możliwości realizacyjne gminy i jej partnerów, co pozwoliło na opracowanie realistycznego i spójnego pakietu działań rewitalizacyjnych odpowiadających potrzebom obszaru rewitalizacji. Potrzeba realizacji wybranych projektów wynika ze zdiagnozowanych problemów występujących na obszarze rewitalizacji. Część z nich jest kontynuacją działań podjętych w poprzednich latach. Zadanie A1 – „Przebudowa istniejącego budynku przy ul. Barlickiego i jego adaptacja na centrum aktywności „Stara Kuźnia” wraz z renowacją przylegających średniowiecznych murów obronnych.” Odpowiada na zdiagnozowane problemy złego stanu technicznego części zabytkowej zabudowy znajdującej się na terenie śródmieścia oraz konieczność utworzenia ogólnodostępnej przestrzeni integracyjnej dla mieszkańców. Zadanie A6 – jest odpowiedzią na zgłoszoną w trakcie konsultacji (procesu zgłaszania przedsięwzięć rewitalizacyjnych) konieczność aktywizowania mieszkańców i stworzenia narzędzi umożliwiających kreowanie przestrzeni obszaru rewitalizacji. Działanie A8 (Utworzenie Centrum Wsparcia Rodziny) zostało zgłoszone w trakcie przeprowadzonych konsultacji. Konieczność jego realizacji wynika również ze zdiagnozowanych problemów występujących w obszarze funkcjonowania rodzin i konieczności reagowania na pogłębiające się problemy występowania przemocy. Działanie A7 jest połączone z działaniem A8 i w całości jest podporządkowane funkcjonowaniu Centrum Wsparcia Rodziny. Jego realizacja jest też odpowiedzią na rosnącą potrzebę wykorzystania nowoczesnych technologii w procesach wsparcia i procesach terapeutycznych. Działanie

³ Jak dokonano wyboru projektów w celu ujęcia ich w przedmiotowym programie rewitalizacji, w tym wskazanie kryteriów wyboru. Należy opisać, w jaki sposób w proces wyboru projektów zaangażowani byli interesariusze rewitalizacji, partnerzy społeczno-gospodarczy oraz właściwe podmioty.

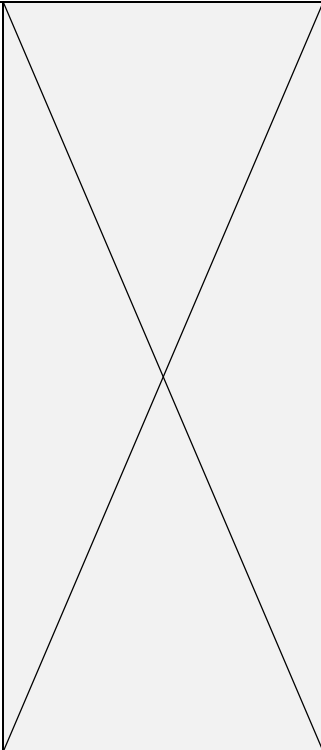
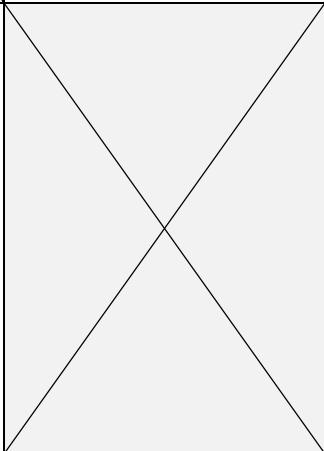
A5 - Zwiększenie efektywności energetycznej budynku wielorodzinnego przy ul. Długiej 7 jest efektem inwentaryzacji obiektów wymagających działań termomodernizacyjnych. Jest to też projekt zgłoszony w konsultacjach społecznych.

Wybierając zadania do FEP kierowano się skalą zdiagnozowanego problemu, ilością lub nasileniem zgłoszeń oraz możliwościami finansowymi. Część zgłoszonych projektów nie mogło być zrealizowanych w ramach FEP ze względu na bardzo małe środki finansowe.

III. Powiązania między projektami wraz z opisem

	1 PROJEKT	2 PROJEKT	3 PROJEKT	4 PROJEKT
1 PROJEKT – Działanie 7.1		Projekt 1 i Projekt 2 oferują różne, lecz uzupełniające się formy wsparcia społecznego. Projekt 1 poprzez działania ukierunkowane na zagospodarowanie przestrzeni i adaptację budynków na centrum aktywności mieszkańców tworzy przestrzenie integracyjne, stwarzające potencjał do zwiększenia aktywności. Projekt 3. Również zakłada tworzenie przestrzeni do aktywności społecznej, ale jest to przestrzeń mająca funkcje terapeutyczne i służąca do likwidacji zjawisk kryzysowych (związanych	Działania społeczne realizowane w ramach działania projektu 3 mogą być uzupełniane wykorzystaniem przestrzeni poddanych renowacji i adaptacji w ramach projektu 1. Centrum „Stara Kuźnia” powinno być również wykorzystywane przez użytkowników „Centrum Wsparcia Rodziny”. Będzie to stanowiło kolejny etap integracji z lokalną społecznością.	Modernizacja budynków znajdujących się na obszarze rewitalizacji zakłada ich wysoką efektywność energetyczną i niskoemisyjność. Jest tak w przypadku obydwu realizowanych projektów.

		przede wszystkim z famami dysfunkcji występujących w rodzinie.		
2 PROJEKT – Działanie 6.5	<p>Projekt 1 i Projekt 2 oferują różne, lecz uzupełniające się formy wsparcia społecznego. Projekt 1 poprzez działania ukierunkowane na zagospodarowanie przestrzeni i adaptację budynków na centrum aktywności mieszkańców tworzy przestrzenie integracyjne, stwarzające potencjał do zwiększenia aktywności. Projekt 3. Również zakłada tworzenie przestrzeni do aktywności społecznej, ale jest to przestrzeń mająca funkcje terapeutyczne i służąca do likwidacji zjawisk kryzysowych (związanych przede wszystkim z famami dysfunkcji występujących w rodzinie.</p>		<p>Realizacja projektu 2 jest niezbędna do umożliwienia realizacji projektu 3. Są one wzajemnie powiązane i komplementarne. Wyposażenie budynku CUS umożliwi realizację idei powstania Centrum Wsparcie Rodziny.</p>	<p>Oba projekty realizują wizję obszary rewitalizacji jako przestrzeni przyjaznej, oferującej dobre warunki do rozwoju społecznego i oferującej ogólnodostępne przestrzenie integracyjne i dobre warunki mieszkaniowe.</p>

<p>3 PROJEKT – Działanie 5.19</p>	<p>Działania społeczne realizowane w ramach działania projektu 3 mogą być uzupełniane wykorzystaniem przestrzeni poddanych renowacji i adaptacji w ramach projektu 1. Centrum „Stara Kuźnia” powinno być również wykorzystywane przez użytkowników „Centrum Wsparcia Rodziny”. Będzie to stanowiło kolejny etap integracji z lokalną społecznością.</p>	<p>Realizacja projektu 2 jest niezbędna do umożliwienia realizacji projektu 3. Są one wzajemnie powiązane i komplementarne. Wyposażenie budynku CUS umożliwi realizację idei powstania Centrum Wsparcie Rodziny.</p>		<p>Projekty w ramach działania 5.19 oraz działania 2.4 realizują wspólną wizję obszaru rewitalizacji.</p>
<p>4 PROJEKT – Działanie 2.4</p>	<p>Modernizacja budynków znajdujących się na obszarze rewitalizacji zakłada ich wysoką efektywność energetyczną i niskoemisyjność. Jest tak w przypadku obydwu realizowanych projektów.</p>	<p>Oba projekty realizują wizję obszaru rewitalizacji jako przestrzeni przyjaznej, oferującej dobre warunki do rozwoju społecznego i oferującej ogólnodostępne przestrzenie integracyjne i dobre warunki mieszkaniowe.</p>	<p>Oba projekty realizują wizję obszaru rewitalizacji jako przestrzeni przyjaznej, oferującej dobre warunki do rozwoju społecznego i oferującej ogólnodostępne przestrzenie integracyjne i dobre warunki mieszkaniowe.</p>	

PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO PRZESTRZENNYCH NA OBSZARZE REWITALIZACJI GMINY DEBRZNO

Legenda:

 obszar rewitalizacji

 budynki

 działki ewidencyjne

 A1 przedsięwzięcia podstawowe

 B1 przedsięwzięcia uzupełniające

 Traugutta nazwy ulic

kierunki rozwoju infrastruktury:

 rekreacyjnej

 kultury

 społecznej

 mieszkaniowej

 turystycznej

 przestrzeni publicznych

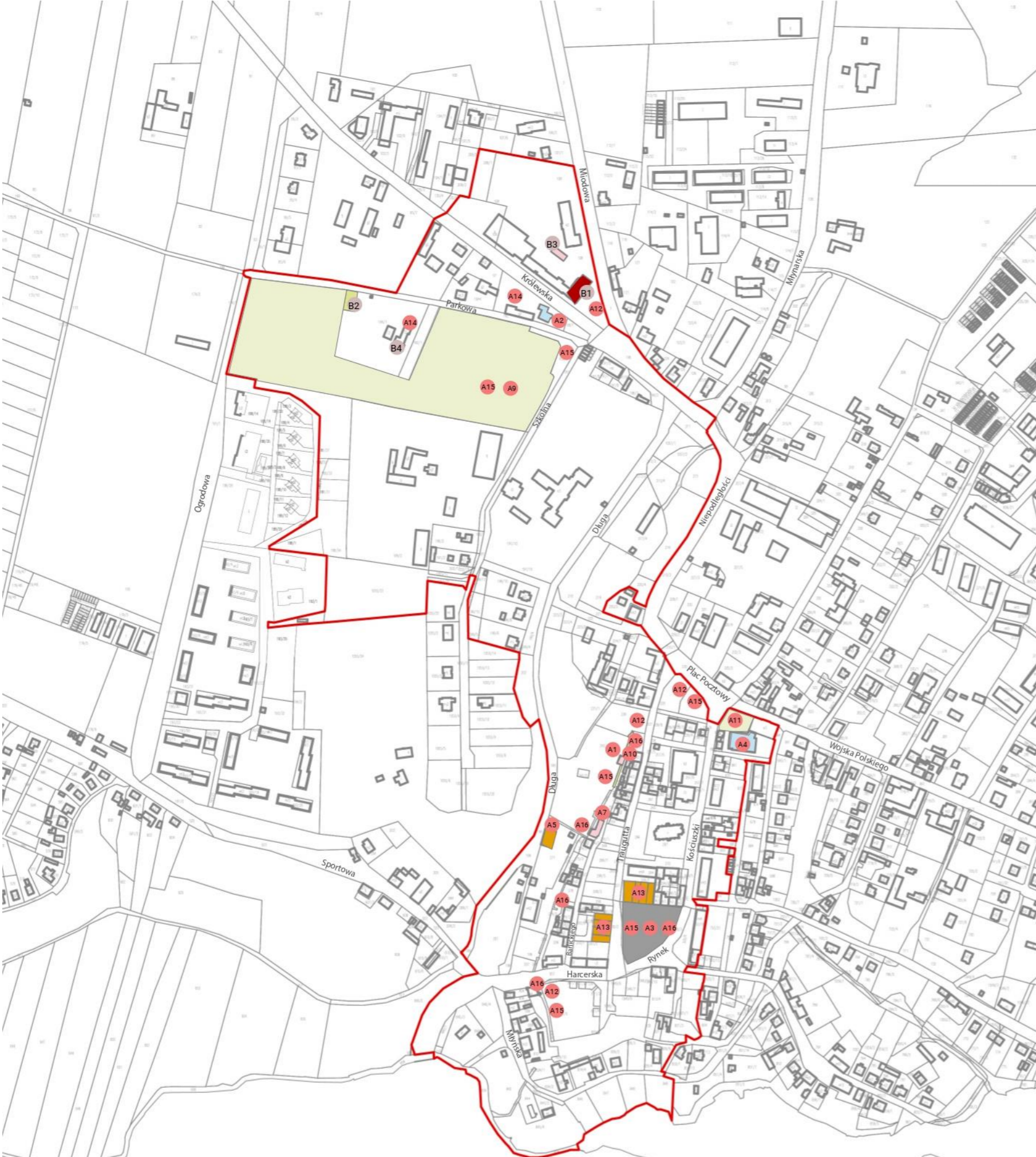
 edukacyjna

Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne:

- A1 - Przebudowa istniejącego budynku przy ul. Barlickiego i jego adaptacja na centrum aktywności „Stara Kuźnia” wraz z renowacją przylegających średniowiecznych murów obronnych.
- A2 - Renowacja budynku zabytkowej willi przy ul. Królewskiej 7.
- A3 - Przebudowa przestrzeni Rynku Miejskiego w Debrznie
- A4 - Modernizacja części budynku CKSIT (sala widowiskowa, zaplecza sceniczne)
- A5 - Zwiększenie efektywności energetycznej budynku wielorodzinnego przy ul. Długiej 7
- A7 - Doposażenie pomieszczeń budynku Centrum Usług Społecznych
- A9 - „Park na nowo – zielone miejsce spotkań” – renowacja przestrzeni parku miejskiego w Debrznie
- A10 - Miejskie Centrum Aktywności
- A11 - Przebudowa placu przed budynkiem CKSIT
- A12 - „Miasto dostępne” zwiększenie dostępności przestrzeni miejskich poprzez adaptację przestrzeni na miejsca spędzania czasu wolnego.
- A13 - Utworzenie na terenie obszaru rewitalizacji przestrzeni pod budownictwo mieszkaniowe
- A14 - Utworzenie na terenie obszaru rewitalizacji przestrzeni wsparcia w postaci przestrzeni inkubacyjnych i coworkingowych
- A15 - Modernizacja i rozbudowa monitoringu wizyjnego na obszarze rewitalizacji
- A16 - „Podróż krzyżackim śladem” – utworzenie szlaku historycznego na terenie miasta lokacyjnego

Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne:

- B1 - Adaptacja poddasza „starej części” budynku Szkoły Podstawowej im. Polskich Noblistów w Debrznie.
- B2 - Renowacja i adaptacja budynku „Starej wieży ciśnień”
- B3 - Adaptacja i zagospodarowanie starego budynku biblioteki szkolnej
- B4 - Renowacja i nadanie nowej funkcji obiektom ZWIK w Parku Miejskim

SKALA: 1: 5000

